

Nosiče kol

Tažné zařízení
není jen pro vozík

Přesnídávky s jahodami

Jahoda v jablečném
převleku

Pračky

Rozměry mohou
rozhodovat

Dětské pleny

Umí vstřebat, co
je třeba?

Sportovní kamery

Kvalita i za
poloviční cenu

89 Kč

V suchu a pohodlí

Radíme vám už 23 let

dTest: Abeceda spotřebitele

Spotřebitelská práva nekončí u nákupu kvalitního produktu za dobrou cenu. V roli spotřebitele platíme účty za telefon i energie, jezdíme na dovolenou, sjednáváme si pojištění, a tak bychom mohli pokračovat. Již od roku 1992 usiluje dTest o to, aby spotřebitelé při nákupech, uzavírání smluv či reklamacích netahali za kratší konec provazu.

Testujeme, co kupujete

Každý měsíc přinášíme v časopise a na stránkách www.dtest.cz nové testy. V zájmu zachování nezávislosti dodržujeme přísná pravidla, mezi něž patří nepřijímání výrobků k testování od výrobců či nezveřejňování inzerce.

Pomůžeme radou či vzorem

Spotřebitelská poradna dTestu vyřídí každý měsíc tisíce dotazů. Voláte nám na linku 299 149 009, píšete přes formulář na webových stránkách nebo se svěřujete službě VašeStížnosti.cz. Připravili jsme pro vás také více než 100 vzorových dopisů, které můžete využít při řešení různých spotřebitelských situací.

Usilujeme o změny

Výrobci, prodejci či poskytovatelé služeb někdy jednají v rozporu se zájmy spotřebitele, aniž by porušovali platnou legislativu. Snažíme se, aby takových situací bylo co nejméně, vyzýváme společnost ke změně jejich praktik a prostřednictvím článků a kampaní vás informujeme o problémech.

Další informace o našich aktivitách najdete v brožurě **dTest – Abeceda spotřebitele**, která shrnuje vše, co pro spotřebitele děláme. Všem předplatitelům a předplatitelkám, bez jejichž podpory by naše činnost nebyla možná, ji zasíláme spolu s aktuálním vydáním časopisu dTest.

Pokud zatím nejste naším předplatitelem a chcete se o nás dozvědět více, můžete si brožuru dTest – Abeceda spotřebitele zdarma objednat na adrese www.dtest.cz/abeceda.

Podrobné informace o tom, jakým způsobem probíhá testování nebo výběr výrobků do testů, najdete na www.dtest.cz/onas.

www.dtest.cz/abeceda

06

16

32

40

Obsah

Testy

Nosiče kol

Tažné zařízení není jen pro vozík
6

Přesnídávky s jahodami

Jahoda v jablečném převleku
16

Pračky

Rozměry mohou rozhodovat
25

Dětské pleny

Umí vstřebat, co je třeba?
32

Sportovní kamery

Kvalita i za poloviční cenu
40

Právo

Rozhodčí řízení a mediace

38

Informační servis

Spotřebitel ve světě

4

Co je dětské, to je zdravé?

14

Ovocný příkrm a jeho DPH

23

Finance

Mobilní tarify:

Jen menší vánek změn

48

Pravidelní čtenáři a příznivci dTestu dobře vědí, že cena nejrůznějších výrobků nemusí nutně souviset s jejich kvalitou. Ukazuje se to v našich testech opakovaně a u aktuálního vydání stojí za zmínku. Třeba u praček může být rozdíl v cenovce i desetitisícový, byť jejich funkce jsou hodnocené prakticky stejně. Do hry samozřejmě vstupuje také životnost, která se u některých přístrojů a činností těžko ověřuje. Z toho důvodu se snažíme přinášet výsledky průzkumu spolehlivosti značek, které doplňují naše laboratorní měření.

Spoléhat se často nedá ani na oficiální prezentace výrobků, v nichž se nešetří superlativy. Pračka třeba může mít celou řadu „inteligentních“ funkcí a nejnovějších technologií, které by měly vylepšovat její výkon, v našem testu přesto dopadla ve zkoušce praní nejhůře. Sportovní kamera zase podle oficiálních webových stránek nabídne „mimořádně plynulý a bohatý obraz za jakýchkoli podmínek“, výsledky však ukázaly, že taková sláva to zase není, byť její cena atakuje desetitisícovou hranici. Video bylo hodnoceno jako druhé nejhorší z testovaných výrobků. Ostatně i u kamer lze najít velké cenové rozdíly, ačkoli kvalita může být dost podobná. Lépe než nejdražší modely dopadly dokonce o polovinu levnější přístroje.

V hodnotící tabulce dětských jednorázových plen zase najdete vedle sebe ty nejdražší a nejlevnější. U potravin je pak nejdražší výrobek na chvostu tabulky. Zatímco obsah pesticidů přesahující stanovené limity člověk bez laboratorních analýz neodhalí, řadě nepříjemností se při výběru nejen ovocné přesnídávky snadno vyhne – když bude pečlivě číst etikety, jak píšeme i v doprovodném infomateriálu. Ale to už také jistě víte. Jen na to všechno nezapomínat!

Dan Rygl

d
Test

XXII. ročník

5. vydání měsíčníku dTest připravili:

Jan Hrouda, Ondřej Jánoška, Olga Šlesingrová, Daniel Pavlis, Jakub Fečko, Jana Šulcová, Lukáš Zelený, Miloš Borovička, Martin Vágner, neoznačené fotografie Petr Neubert a archiv časopisu, Jiří Novák (ilustrace).

dTest, o.p.s. (IČ: 45770760)

se sídlem Černomořská 419/10, 101 00 Praha 10–Vršovice.

Vedoucí redakce: Daniel Pavlis. Vedoucí testování: Jan Hrouda.

Technické zpracování Elena Saltuariová.

Informace o předplatném podá a objednávky přijímá dTest,

tel.: 241 404 922, e-mail: dtest@dtest.cz.

Distribuce: PNS a.s. Správa distribuce: STRAPER s.r.o.

dTest je zahrnut v monitoringu médií Anopress IT. Přetisk zapovězen.

Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha

č. 3105/1994.

MK ČR E 6876 Na titulní straně použita ilustrační foto.

ISSN 1210-731X

Toto vydání vychází 30. 4. 2015

© dTest, o.p.s., Praha

Informační servis Spotřebitel ve světě

Někdy je těžké vyznat se v množství informací, které se na spotřebitele valí, ať již z reklamy, obalu výrobku či z internetu. Některé nápisy nemusí znamenat vůbec nic, respektive výrobce k ničemu nezavazují. Často na to upozorňujeme zejména u názvů potravin a prověřit výjimečnost třeba tradičních produktů se rozhodli i v Polsku. Nejhorší ale je, když uváděné údaje vyložené lžou. Dobrou zprávou je, že se takové praktiky daří trestat, jako třeba ve Francii.

Co je psáno, není dáno

■ **Slevový portál Groupon v březnu prohrál spor se spotřebiteli a Vládním úřadem pro sociální soudržnost u pařížského soudu.** Byl obviněn z toho, že uměle navyšoval původní ceny služeb, aby ty po slevě působily lákavěji. Groupon se bránil, že je pouhým zprostředkovatelem, který neodpovídá za cenotvorbu, u soudu však neuspěl. Navyšování cen se týkalo převážně kadeřnických a kosmetických služeb.

■ **Italská spotřebitelská organizace Altroconsumo vystoupila proti agresivní reklamě na zubní pastu Parodontax.** Nelíbí se jí totiž, že výrobce pasty spotřebitele děsí ztrátou zubů při jakémkoliv krvácení z dásní a svůj výrobek prezentuje jako jediný prostředek, který tomu může zabránit. Krvácení dásní může mít mnohem více příčin než jen parodontózu a ta navíc, je-li včas léčena, nemusí končit ztrátou

chrupu. Společně s tím Altroconsumo také spustilo novou službu pro spotřebitele, která se týká péče o chrup. Zahrnuje například databázi zubařů s hodnocením či poradnu pro spotřebitele, kde by na jejich dotazy měli odpovídat školení dentální hygienici.

■ **Britská vládní agentura Competition and Market Authority (CMA) plánuje rozšířit pole své působnosti o dohled nad internetovými recenzemi** produktů a služeb a recenzními portály. Dohlížet bude na věrohodnost a pravost uveřejňovaných recenzí. Na konci února začala CMA sbírat data od uživatelů internetu a pustila se do rozsáhlého monitoringu služeb. Do kampaně by se měli aktivně zapojit i britští uživatelé internetulé. CMA od nich chce hlavně podněty týkající se podezření na falšování recenzí.

Na talíři

■ **I spotřebitelé v zahraničí se setkávají s výrobky, které výrobce označí za tradiční, domácí, farmářské či babiččiny.** Takový název evokuje kvalitu a tradici, ve výsledku ovšem nic neznamená. Začátkem března se

na složení takových potravin podívala polská obchodní inspekce a výsledky jejich kontrol prokázaly, že tradiční, staropolské a babiččiny potraviny se od těch bez označení většinou nijak neliší. Protože je v Polsku označení potravin za tradiční regulováno zákony, při kontrole padly i pokuty ve výši desetitisíců zlotých. Dodejme, že jako tradiční může být označena pouze taková potravina, která je vyráběna obdobným postupem a za použití stejných surovin po třicet a více let.

■ **Brazílská spotřebitelská organizace IDEC na začátku března spustila kampaň „Sůl, kterou nevidíte“.** V ní chce spotřebitele upozornit na škodlivé důsledky nadměrné spotřeby soli, kterými mohou být zvýšené riziko mrtvice či infarktu. IDEC varuje, že sůl se skrývá i tam, kde by ji spotřebitel nečekal, například v těstovinách či ovocných džusech.

Problémy s energetikou

■ **Britský dodavatel energií Scottish Power dostal na začátku března letošního roku dvanáctidenní zákaz uzavírání nových smluv.**

Uvalila ho na něj vládní agentura pro dozor nad trhem s energiemi Ofgem za nekvalitní zákaznickou péči a neřešení stížností zákazníků. Ofgem se v poslední době zaměřil na kvalitu zákaznických služeb a významně zvýšil nároky na energetické společnosti ohledně rychlosti a kvality vyřizování stížností. Společnost Scottish Power, která dlouhodobě obsazovala poslední příčky průzkumů zákaznické spokojenosti spotřebitelské organizace Which?, byla první, která nově nastavené podmínky porušila.

■ **Slovinská spotřebitelská organizace Zveza Potrošnikov Slovenije (ZPS) upozornila na klamavé praktiky výrobců a prodejců halogenových žárovek.** Ačkoli se jedná o druh osvětlení se značnou spotřebou, stále je označují za ekonomické a ekologické. ZPS také informuje o aktivitě německé spotřebitelské organizace Stiftung Warentest, které se podařilo dva výrobce přimět takového klamavé označení opustit. Halogenových žárovek se v budoucnu dotkne zákaz prodeje veškerých svítidel energetické třídy horší než B. I ta nejúspěšnější halogenová svítidla totiž spadají do třídy D. Není však jisté, jestli zákaz vstoupí v účinnost v zemích EU od září 2016, jak bylo původně plánováno, či zda bude odložen na rok 2018. ✕

spotřebitele.dtest.cz

Portál přináší aktuální zprávy ze zahraničí i z České republiky. Jeho smyslem je nabídnout informace, které se v médiích obvykle neobjevují a které přispívají k lepší orientaci v oblasti spotřebitelské problematiky. Články jsou přehledně tříděny podle sledovaných kauz, nejčastějších problémů, zákonů, institucí a spotřebitelských organizací.

Evropské spotřebitelské centrum

Podvody s ubytováním

Podvodníci jednou za čas přijdou s něčím novým. Nejdřív se soustředili na prodej elektroniky na dálku, později začali takto nabízet i domáci mašličky. Tentokrát nalíčili pasti s ubytovacími službami. Před těmito rozšiřujícími se praktikami chceme spotřebitele varovat, jsou totiž velmi sofistikované a těžko odhalitelné.

Představte si tuto běžnou situaci: vybíráte si z internetových nabídek ubytování, klikáte z jednoho webu na druhý, až se dostanete k inzerátu na příjemně vypadající a cenově výhodný penzion. Jeho popis si přečtete a fotografie prohlédnete díky přiloženému odkazu na seriózní server, který zprostředkovává ubytování přímo mezi zákazníkem a ubytovatelem. Na e-mailovou adresu uvedenou v původním inzerátu zašlete objednávku s termínem a následně dle e-mailových instrukcí pošlete bankovním převodem peníze. Jenže pak komunikace ustane...

Takový případ zažila Češka, která po krátkém pátrání zjistila, že údajný podnikatel inzerující ubytování v luxusních chatách v Alpách byl ve skutečnosti podvodník. Jako referenční odkaz pro svoji fiktivní nabídku zneužil web velké irské společnosti, která pobyty seriózně zprostředkovává pro reálné ubytovatele. Pension daného jména tedy existuje, ale návštěvu této zákaznice rozhodně nečekal. Za domnělé ubytování přitom spotřebitelka zaplatila bankovním převodem na účet ve Velké Británii 1450 eur, tedy přes 40 000 Kč. Naděje dostat peníze zpět není u internetových podvodníků většinou velká, nicméně je možné takový podvod nahlásit britské policii na jejím serveru www.actionfraud.police.uk.

Jedinou možností, jak se podobných případů vyvarovat, je obezřetnost. Snad by spotřebitelka podvodu předešla, kdyby si přečetla podmínky zprostředkovatelského serveru. Ten totiž podobným situacím předchází tak, že veškerá komunikace s ubytovatelem se má odehrávat pouze přes jeho web (a nikoli e-mailem mimo prostředí webu) a přes jeho platební bránu (a nikoli bankovním převodem na účet fyzické osoby ve Velké Británii). V každém případě je vhodné zjistit si na internetu ohlasy jiných ubytovaných, ověřit si pravost e-mailového spojení a také to, komu případně máte převodem zaslat peníze. Ve zmiňovaném e-mailu s podrobnostmi pro transakci stálo, že jde o platbu přímo zprostředkovatelské společnosti, jako majitel účtu ovšem byla uvedena fyzická osoba. Ještě než pošlete jakoukoli částku, doporučujeme do ubytovacího zařízení i zavolat.

Evropské spotřebitelské centrum (ESC) poskytuje spotřebitelům informace o jejich právech na jednotném evropském trhu. Právníci ESC bezplatně pomáhají spotřebitelům řešit jejich problémy s obchodníky z jiných zemí EU, Islandu či Norska.

Kontakty na ESC ČR
Štěpánská 15, 120 00 Praha 2
e-mail: esc@coi.cz; telefon: 296 366 155
www.evropskyspotrebitel.cz

www.dtest.cz

Ve východních kulturách je příprava a podávání čaje obřadem, u nás se často spokojíme s rychlým zalitím sáčku s neznámým obsahem. Odpověď na otázku, co se skrývá uvnitř sáčků 17 porcovaných zelených čajů, přilákala na webových stránkách dTestu nejvíce čtenářů a čtenárek za první čtvrtletí roku 2015. Protože se mnohé z testovaných čajů potýkaly s přítomností pesticidů a dva výrobky by kvůli vysokému obsahu těchto nežádoucích látek vůbec neměly přijít na trh, jsme rádi, že se podařilo i prostřednictvím stránky www.dtest.cz varovat spotřebitele.

V testech spotřebičů, jako jsou pračky, vysavače nebo televizory, obvykle vyloženě nebezpečné výrobky nefigurují. Tyto testy se však pravidelně objevují mezi nejčtenějšími články proto, že vám pomáhají s výběrem kvalitních výrobků, které obstojí v náročných zkouškách všech podstatných funkcí. Jak jistě víte, dTest není jen časopis a web s testy. Návštěvnost stránek databáze nebezpečných výrobků, spotřebitelské poradny či srovnávače mobilních tarifů svědčí o tom, že jste si oblíbili i naše další služby pro spotřebitele.

Top 10

1. test zelených čajů 2015
2. nebezpečné výrobky
3. spotřebitelská poradna
4. test praček 2014
5. test vysavačů 2014
6. databáze testovaných praček
7. databáze testovaných mobilních telefonů
8. srovnávač mobilních tarifů
9. databáze testovaných kočárků
10. databáze testovaných televizorů

Zpracováno podle statistik návštěvnosti stránek www.dtest.cz za období leden-březen 2015

Test Nosiče kol

Převoz jízdních kol autem řeší každý, kdo rád šlape do pedálů, ale nemá v blízkosti svého bydliště vhodné podmínky pro vyjížďku nebo si bere kolo s sebou na víkend. Jedno kolo není problém, to se dá vměstnat i do auta, ale větší počet už si většinou žádá nosič. Na výběr je z více typů, my se v testu věnujeme nosičům určeným na tažná zařízení. Celkově lépe dopadly takzvané plošinové modely, jejichž pořizovací cena je vyšší. Ovšem i levnější závěsné mohou dobře posloužit.

Tažné zařízení není jen pro voz

d dobrá rada

Z deseti testovaných nosičů se stal vítězem plošinový model **Thule Classic Euro G6 929** (dobře, 13 480 Kč). Jeho přednostmi jsou kvalitní provedení, velmi jednoduché sestavení i montáž na tažné zařízení a snadné uchycení kol v nosiči. Velmi dobrou známku dostal také za odolnost proti korozi. Nechybí možnost sklopení nosiče pro přístup do kufru auta a potěší také dobrý přístup k ovládání sklopného mechanismu. Nosič lze navíc dovybavit adaptérem pro převoz čtvrtého jízdního kola. Jeho jedinou nevýhodou je pouze vysoká hmotnost přes 20 kilogramů. Výhodný nákup představují o polovinu levnější modely **Wjenzek Alfa Plus 3** (dobře, 6720 Kč) a **Hakr Trip 3 Middle** (dobře, 6690 Kč), které jsou však o něco náchylnější ke korozi než vítěz.

Jízda na kole se stala velmi populární, jak můžeme sledovat na cyklostezkách, silnicích i ve volném terénu. Jarní počasí už cyklistům přeje a mnozí tak vyrazí na své oblíbené trasy. Někdy to však znamená vzít auto, naložit kolo, případně kola a na místo se přepravit. Pokud máte prostorné rodinné kombi, vejde se do něj tříčlenná skupina i s jízdními koly. Ovšem je nutné sundat přední kola i sedla a na chvíli si zahrát tetris. Pohodlnějším způsobem převozu je umístění kol na nosič.

Nejčastěji jsou na autech vidět střešní nosiče a nosiče uchycené na tažné zařízení. Výhodou prvně zmíněného typu je poměrně snadné uchycení jízdních kol, jejich zabezpečení proti pádu a také možnost pořídít jednotlivé nosiče samostatně, podle aktuální potřeby. Naopak nevýhodou je nutnost zvednutí kol nad hlavu při nandávání do nosiče a zvýšení spotřeby vozidla kvůli většímu odporu vzduchu. Také hrozí nebezpečí, že řidič na kola na střeše zapomene a vjede s autem třeba do garáže nákupního centra s nízkým stropem. Co bude následovat, to si asi každý dokáže představit.

Kola za auto a můžete vyrazit

Nosiče na tažné zařízení lze pořídít ve dvou provedeních. Známější jsou modely, na kterých jízdní kola stojí na plo-

šině (viz titulní fotka). Konstruovány jsou pro převoz dvou, tří nebo čtyř kol, přičemž někdy lze jejich počet rozšířit tím, že dokoupíte speciální adaptér. Při letmém pohledu to může vypadat, že nosič za autem levituje, protože jediným místem, kde je spojen s vozidlem, je koule na konci tažného zařízení. Sevření je však natolik silné, že i když nejlehčí model váží přes deset kilogramů a na něm stojí například tři kola o celkové hmotnosti kolem 35 kilogramů, je tento způsob uchycení bezpečný. Měli jsme možnost přesvědčit se o tom v praxi. S každým nosičem jsme ujeli 110 kilometrů po dálnicích, silnicích II. a III. tříd i polních cestách a všechny držely pevně. Při testovacích jízdách jsme sledovali, jestli nedošlo k povolování upevňovacích prvků, posunu nosiče, jeho poškození nebo poškození jízdních kol.

Méně známou variantou, používanou často například v severských zemích, jsou závěsné nosiče, ve kterých jsou jízdní kola zavěšena za horní rámovou trubku (viz foto na str. 8). Ačkoliv je tento typ nosiče určen až pro tři jízdní kola, nejlepší je pro převoz jednoho na krátkou vzdálenost. Předností je dobrá skladnost a rychlá instalace, naopak nedostatkem možnost drobného poškození při transportu. K tomuto problému se ještě dostaneme.

Výhodou nosičů na tažné zařízení je snazší manipulace s koly i přístup k nim, zároveň jsou skryta za vozidlem, takže nezvyšují odpor vzduchu a tím i spotřebu. I když to na první pohled vypadá, že po instalaci nosiče nebude možné otevřít páté dveře a dostat se do kufru, opak je pravdou. Současné nosiče jsou totiž vybaveny systémem sklápění, díky kterému je možné se bez problémů do kufru dostat. V našem testu ho postrádal pouze jeden závěsný model Piccola-M Clipper. Nevýhodou

Jak testujeme

podrobný postup testu nosičů kol najdete na www.dtest.cz/nosice

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality nosičů kol

sestavení nosiče 15 %
konstrukce 35 %
praktické zkoušky 50 %

Zakrytí registrační značky

Při použití nosičů na tažné zařízení je kvůli poloze jízdních kol zakryta registrační značka. Plošinové verze jsou proto vybaveny vlastní rampou s rámečkem pro registrační značku a také zadními světlomety. U závěsných modelů rampa není součástí nosiče, ale připevňuje se na konce ramen poté, kdy jsou jízdní kola naložena a zabezpečena. K jejímu propojení s vozidlem slouží sedmi nebo třináctikolíkova zástrčka, která je součástí balení. Abyste neustále nemuseli sundávat zadní registrační značku vozidla a přemísťovat ji na nosič, někteří prodejci nabízejí třetí tabulku. Použít třetí registrační značku však zatím podle legislativy nelze. Umožní to až novela zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, která nabyde účinnosti od 1. ledna 2016.

některých plošinových nosičů může být náročnější uchycení k vozidlu a komplikovanější upevnění kol v nosiči. Také hrozí nebezpečí destrukce kol při nárazu jiného vozidla zezadu.

Sestavení a instalace

Testované nosiče lze rozdělit na velmi snadno sestavitelné a více či méně komplikované. Zatímco velmi dobře nebo dobře hodnocené plošinové modely mají jasný návod a lze je snadno smontovat bez nářadí nebo s použitím jednoho či pár klíčů do 15 minut, sestavení nedostatečně hodnocených trvá déle než 45 minut, je k tomu třeba určitá zručnost a navíc potřebné nářadí není součástí balení. Nejméně práce budete mít s nosičem Atera Strada 3DL, který není nutné po vyndání z krabice nijak sestavovat, protože je dodáván v celku.

Připevnění nosiče k vozidlu je u všech testovaných modelů snadné a zabere nanejvýš pět minut. Velmi dobré hodnocení znamená, že k tomu ani není potřeba používat nářadí. V tomto směru nejlepší plošinové verze přidělate tak, že je nasadíte na tažné zařízení a jednoduše pomoci páky pevně sevřete kouli na jeho konci. U ostatních je nutné použít klíč a utáhnout šroub,

který vyvine potřebný tlak a tím nosič zajistí. Drobnou nevýhodou plošinových verzí je jejich vysoká hmotnost, kvůli které je k připevnění zapotřebí dvou lidí; nejtěžší nosiče v testu váží přes dvacet kilogramů. Ovšem je možné, že s opakovanou instalací a nabytými zkušenostmi to už zvládnete sami.

Připevnění závěsných modelů většinou funguje tak, že zatímco od sebe tlačíte horní ramena, dolní segment, který objímá kouli, se svírá. V tomto případě také není nutné používat nářadí. Výjimkou je závěsný model Piccola-M Clipper, který nevyužívá tento princip a jeho upevnění vyžaduje použití nářadí.

Určitě vás napadlo, zda není možné, aby nosič spadl například vlivem nedostatečného utažení, důsledkem jízdy po extrémně nerovném povrchu nebo kvůli častému používání a otlacení dosedacích částí. Tomuto riziku zabráňuje tvarová úprava svíracího segmentu, která přesně kopíruje profil tažného zařízení. Nosič se tedy může maximálně naklonit na jednu stranu, ale nikdy zcela nespadne.

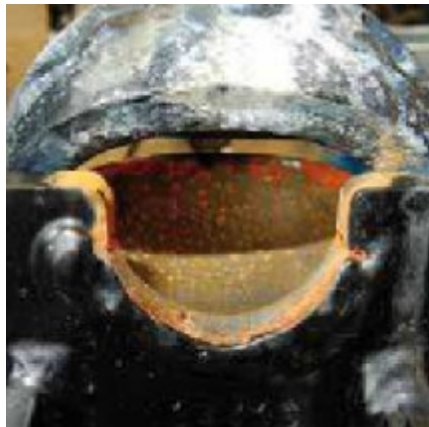
Upevnění kol v nosiči

U plošinových verzí probíhá upevnění bicyklů tak, že jsou jejich kola umístěna do žlábků, kde jsou zajištěna proti

pohybu textilními nebo plastovými páskami, a horní nebo šikmá rámová trubka je pevně sevřena plastovými čelistmi umístěnými na konci tyče spojené s nosičem. Díky tomu má každé jízdní kolo přesně vymezené místo a nedochází k jejich vzájemnému dotyku.

U zmíněných pásek je žádoucí, aby šla měnit jejich pozice v závislosti na velikosti rámu a vzdálenosti kol – ideálně by měly být v místě kontaktu kol s plošinou, jinak to trochu komplikuje jejich vedení. Další dobrou vlastností nosiče je, že vnitřek čelistí pro uchycení rámové trubky je opatřen změkčeným materiálem, nejlépe gumou nebo plastem, který zabrání poškození laku kola.

U závěsných modelů je horní rámová trubka položena na dvou ramenech a kola volně visí ve vzduchu. Nelze je tedy zafixovat proti pohybu jinak, než že je pevně svážete dohromady. Vzdálenost ramen nosiče je fixní, což může být pro umístění některých kol omezující. Důležitý je totiž vnitřní rozměr a samotný tvar rámu, protože ne všechna jízdní kola, obzvláště moderní celoodpružená modely, mají tento rozměr dostatečně velký a ramena se pak dovnitř rámu nevejdou. Sice je teoreticky možné pomoci si tím, že jedno rameno bude pod horní a druhé pod

2x foto: laborator

Na horních dvou obrázcích vidíte rozdíl mezi červenou a bílou rzí. Zatímco červená rez značí narušení materiálu, bílá rez neovlivňuje povrchovou úpravu, nesnižuje odolnost proti korozi a lze ji jednoduše setřít.

Na prvním obrázku je vidět upínací prvek na tažné zařízení nosiče Atera Strada 3DL po absolvování zrychlené korozní zkoušky.

se u některých nosičů potýkat s tím, že čelisti pro její uchycení nepůjdou dostatečně roztáhnout. Mezi testovanými je to případ plošinového modelu Menabo Winny 3 Plus, jehož čelisti obejmou nanejvýš 50 milimetrovou rámovou trubku. Stejně je na tom i závěsný model Piccola-M Clipper.

Koroze byla pro některé velký problém

Protože ne vždy budete mít to štěstí, že budete převážet jízdní kola na suché vozovce, ale naopak může pršet a nosič za vozidlem bude vystaven gejzírům vody, vyzkoušeli jsme, jak jsou na tom s odolností proti korozi. Každý jsme v rámci zrychlené korozní zkoušky umístili na 48 hodin do speciální solné komory a sledovali jsme, zda se na výrobku neobjevila červená rez. Každý výrobek určený do venkovního prostředí by to měl zvládnout bez jejího výskytu. V opačném případě to znamená, že byl zasažen základní kov, a svědčí to o nekvalitním pokovení součástky.

Pro některé modely byla právě tato zkouška zásadní a v celkovém pořadí je odsunula na horší příčky – například plošinová Atera Strada 3DL měla vnitřek upevňovacího segmentu na tažné zařízení pokrytý červenou rzí (viz foto). Nebýt toho, stala by se díky své praktické stránce vítězem testu a jako jediná by získala celkovou velmi dobrou známku. Nejlépe hodnoceným byl však nakonec nosič Thule Classic Euro G6 929. Po skončení korozní zkoušky byl pokryt jen místně bílou rzí, která však není pro materiál kritická.

Cena odpovídá výsledkům testu

Velmi zřídka se stává, že testované výrobky jsou v tabulce seřazeny od nejdražšího po nejlevnější. V tomto testu tomu tak, až na drobné výjimky, je a lze tedy říct, že cena odpovídá kvalitě a provedení výrobku. Na chvostu tabulky skončily levné závěsné modely, které bychom na základě zkušeností z praktických zkoušek doporučili pro převoz ideálně jednoho jízdního kola. Při umístění více kol na nosič totiž budete muset věnovat více úsilí jejich pečlivému uchycení a pro zabránění vzájemného dotyku si pomoci použitím dodatečných tlumicích materiálů, například látky, molitanu, polystyrenu nebo mirelonu. Tento problém u plošinových verzí nehrozí. ✖

Zabezpečení proti odcizení

K utažení čelistí určených k uchycení rámu kola se používají praktické plastové matice, díky kterým je tato činnost snadná a rychlá. Navíc jsou vybaveny zámkem a slouží tak zároveň jako bezpečnostní prvek proti odcizení kol. Některé nosiče v testu, například Thule, Buzzrack nebo Atera, mají zámkové matice na všech maticích, jiné pouze na jedné, umístěné na nejdelším rameni, které drží poslední kolo. U nosičů TMK a Peruzzo nejsou zamykací šrouby, respektive plastové matice se zámkem součástí výbavy, uzamčení je tak možné až po jejich dokoupení. Všechny testované nosiče pak lze uzamknout k tažnému zařízení pomocí klíče, nebo opět plastové matice se zámkem.

šikmou rámovou trubkou, ale v návodech k použití toto řešení většinou není uvedeno. Navíc se v této konfiguraci zavěšení může stát, že přední kolo bude velmi nízko u země a při přejezdu větší nerovnosti se dostane do kontaktu s vozovkou.

Nevýhodou některých závěsných modelů, konkrétně testovaného TMK Reflex 11, je, že na ramenu trubkovitého tvaru nemají kolíčky pro uložení rámu. Zajištěn je pouze textilními pásky, a jeho pozice proto nemusí být zcela stabilní, což zvyšuje možnost vzájemného dotyku kol a poškození laku. Druhý z testovaných závěsných modelů, Piccola-M Clipper, těmito kolíčky vybaven je.

Velikost rámu a pořadí kol

Při ukládání více jízdních kol na nosič může někdy nastat situace, že se vám hned napoprvé nepodaří najít jejich vhodné pořadí. Příčinou může být tvar nebo velikost rámu. I my jsme na tento problém v laboratoři narazili a v některých případech jsme je museli přeskládat. Pokud však budete převážet stejná kola opakovaně, správné pořadí už budete znát, takže je to jen otázka prvních pokusů.

Velikost a tvar rámu mohou ovlivnit také možnost uchycení více jízdních kol. Obzvláště u plošinových verzí se někdy může stát, že například kvůli atypickému tvaru rámu prvních dvou kol nebude možné poslední, krajní upnout. Také pokud by průměr rámové trubky byl nezvykle velký, mohli byste

nosiče kol na tažná zařízení

	Thule Classic Euro G6 929	Buzzrack Spark 3	Atera Strada 3DL	Wjenzek Alfa Plus 3	Hakr Trip 3 Middle	Menabo Winny 3 Plus	Cruz Cyclone
průměrná cena (Kč)	13 480	10 500	13 080	6720	6690	6680	5850
hodnocení kvality	dobře 79 %	dobře 78 %	dobře 77 %	dobře 74 %	dobře 69 %	dobře 61 %	uspokojivě 55 %
sestavení nosiče	velmi dobře 82 %	dobře 78 %	velmi dobře 92 %	velmi dobře 85 %	velmi dobře 82 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 50 %
návod k použití	++	++	++	++	++	++	++
snadnost sestavení	++	++	++	++	++	○	○
časová náročnost	+	○	++	+	+	--	--
konstrukce	velmi dobře 90 %	velmi dobře 90 %	uspokojivě 58 %	dobře 79 %	dobře 64 %	dobře 77 %	uspokojivě 47 %
velikost přepravovaných kol	++	++	++	++	++	+	++
provedení a design	++	++	++	++	+	+	+
odolnost proti korozi	++	++	—	+	○	++	—
zabezpečení proti odcizení	++	++	++	+	+	++	+
praktické zkoušky	dobře 71 %	dobře 70 %	velmi dobře 86 %	dobře 68 %	dobře 68 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 61 %
přípevnění nosiče k tažnému zařízení	++	++	++	+	++	+	+
časová náročnost přípevnění	+	+	+	+	+	+	+
časová náročnost sundání	++	++	++	+	+	+	+
přípevnění kola k nosiči	+	+	++	+	○	+	○
testovací jízdy	+	+	++	+	+	—	+

technické údaje a vybavení

počet převážených kol	3	3	3	3	3	3	3
maximální nosnost (kg)	60	45	45	50	60	45	45
hmotnost (kg)	20,4	17,4	15,3	18,1	15,2	17	21,1
rozměry v rozloženém stavu (cm)	135 x 61 x 84	108 x 81 x 75	100 x 74 x 75	112 x 73 x 75	110 x 81 x 78	108 x 64 x 81	93 x 87 x 72
rozměry ve složeném stavu (cm)	135 x 75 x 28	108 x 81 x 29	100 x 74 x 27	112 x 73 x 23	110 x 81 x 24	108 x 85 x 38	93 x 87 x 72
pásky na upevnění kol	plastové	plastové	plastové	plastové	textilní	plastové, textilní	textilní
uzamknutí kol v nosiči / počet	✓ / 3	✓ / 3	✓ / 3	✓ / 1	✓ / 1	✓ / 3	✓ / 1
uzamknutí nosiče k tažnému zařízení	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
odklopení nosiče ¹⁾	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
materiál	hliník, železo, plast	železo, plast	hliník, železo, plast	hliník, železo, plast	hliník, železo, plast	hliník, železo, plast	železo, plast
elektrická zástrčka	13kolíková	13kolíková ³⁾	13kolíková	7kolíková	13kolíková	13kolíková ³⁾	7kolíková
možnost přidání 4. kola pomocí adaptéru	✓	✗	✓	✓	✓	✗	✗

klíč:

++	+	○	—	--
velmi dobře 100–80 %	dobře 79–60 %	uspokojivě 59–40 %	dostatečně 39–20 %	nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano ✗ ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

¹⁾ Umožňuje pohodlný přístup do kufru vozu, i když jsou kola v nosiči.

²⁾ Plastová matice/zamykací šrouby nejsou součástí balení, ale lze je dokoupit.

³⁾ Součástí balení je také adaptér pro 7kolíkovou zástrčku.

Peruzzo Siena 3	TMK Reflex 11	Piccola-M Clipper
4310	3490	4290
uspokojivě 54 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 46 %
dostatečně 37 %	dobře 77 %	uspokojivě 42 %
++	○	—
—	++	○
--	+	○
dobře 62 %	dobře 60 %	uspokojivě 59 %
++	○	+
+	+	○
+	++	+
--	--	○
uspokojivě 53 %	dostatečně 40 %	dostatečně 39 %
○	○	○
+	+	+
+	+	+
○	—	○
○	—	--

3	3	3
51	50	45
15,1	10,5	7
109 x 73 x 57	100 x 83 x 84	75 x 60 x 69
109 x 73 x 27	100 x 31 x 15	75 x 49 x 16
textilní	textilní	textilní
✗ ²⁾	✗ ²⁾	✓
✗ ²⁾	✗ ²⁾	✓
✓	✓	✗
železo, plast	železo, plast	železo, plast
13kolíková	7kolíková	7kolíková
✗	✗	✗

- ★ vítěz testu
 🎯 výhodný nákup

Thule Classic Euro G6 929

dobře (79 %); 13 480 Kč

nosič je vhodný pro přepravu jízdních kol o velikosti od 12 do 29 palců s průměrem rámové trubky od 20 do 80 mm, max. šířka pneu je 60 mm

➕ velmi snadné sestavení (potřebný klíč součástí balení) i montáž na tažné zařízení, automatická pojistka; snadné upevnění kol v nosiči, rychlé upnutí plastových pásek; jednoduché sklápění nosiče, snadný přístup k ovládání; jízdní kola se při převozu vzájemně nedotýkala; velmi dobrá odolnost proti korozi (kvalitní pokovení)

➖ pásky pro uchycení kol nelze posunout

Atera Strada 3DL

dobře (77 %); 13 080 Kč

nosič je vhodný pro přepravu jízdních kol o velikosti od 12 do 29 palců s průměrem rámové trubky od 15 do 90 mm, max. šířka pneu je 65 mm

➕ výrobek dodáván ve složeném stavu; velmi snadná montáž na tažné zařízení, automatická pojistka; velmi snadné nakládání i upnutí kol v nosiči, pozice pásek lze změnit bez použití nářadí; jednoduché sklápění nosiče, snadný přístup k ovládání; jízdní kola se při převozu vzájemně nedotýkala

➖ špatná odolnost proti korozi (vnitřek upevňovacího segmentu na tažné zařízení pokryt červenou rzí)

Buzzrack Spark 3

dobře (78 %); 10 500 Kč

nosič je vhodný pro přepravu jízdních kol o velikosti od 12 do 29 palců s průměrem rámové trubky od 25 do 85 mm, max. šířka pneu je 65 mm

➕ snadné sestavení (potřebné nářadí součástí balení); velmi snadná montáž na tažné zařízení, automatická pojistka na zámek; velmi snadné nakládání i upnutí kol v nosiči, pozice pásek lze změnit; jízdní kola se při převozu vzájemně nedotýkala; velmi dobrá odolnost proti korozi (kvalitní pokovení)

➖ horší přístup k ovládání sklápěcího mechanismu

Wjenzek Alfa Plus 3

dobře (74 %); 6720 Kč

nosič je vhodný pro přepravu jízdních kol o velikosti od 12 do 29 palců s průměrem rámové trubky od 35 do 70 mm, max. šířka pneu je 50 mm

➕ velmi snadné sestavení bez použití nářadí; snadná montáž na tažné zařízení (stranový klíč součástí balení); plastové pásky nepřekážejí při ukládání kol, rychlé upnutí; jednoduché sklápění nosiče, snadný přístup k ovládání; jízdní kola se při převozu vzájemně nedotýkala

➖ fixní pozice pásek pro uchycení kol; na trubkách a profilech místy červená rez

Hakr Trip 3 Middle

dobře (69 %); 6690 Kč

nosič je vhodný pro přepravu jízdních kol o velikosti od 12 do 29 palců s průměrem rámové trubky od 30 do 80 mm, max. šířka pneu je 50 mm

+ velmi snadné sestavení (potřebné klíče součástí balení) i montáž na tažné zařízení; jízdní kola se při převozu vzájemně nedotýkala

- průměrná odolnost proti korozi (na trubkách a profilech místy červená rez); fixní pozice textilních pásek pro uchycení kol, jsou na vnitřní straně žlábků, což brání při nakládání kol; pro sklopení nosiče nutno odšroubovat plastové matice, ke kterým je špatný přístup; některé záslepky hliníkových profilů jsou volnější

Menabo Winny 3 Plus

dobře (61 %); 6680 Kč

nosič je vhodný pro přepravu jízdních kol o velikosti od 12 do 29 palců s průměrem rámové trubky od 25 do 50 mm, max. šířka pneu je 57 mm

+ snadná montáž na tažné zařízení; snadné nakládání i uchycení kol v nosiči, rychlé upnutí plastových pásek, jejichž pozice lze změnit; jednoduché sklápění nosiče, snadný přístup k ovládání; jízdní kola se při převozu vzájemně nedotýkala; velmi dobrá odolnost proti korozi (bílá rez pouze na spojovacích prvcích)

- časově náročnější sestavení (potřebné nářadí není součástí balení); nosič je vybaven popruhy s kovovými háčky pro uchycení za páte dveře – při použití dochází k poškození laku vozu

Cruz Cyclone

uspokojivě (55 %); 5850 Kč

nosič je vhodný pro přepravu jízdních kol o velikosti od 12 do 29 palců s průměrem rámové trubky od 20 do 70 mm, max. šířka pneu je 50 mm

+ snadná montáž na tažné zařízení (stranový klíč součástí balení); jízdní kola se při převozu vzájemně nedotýkala

- časově i technicky náročnější sestavení; nemá automatickou pojistku; špatná odolnost proti korozi (červená rez na několika místech); textilní pásky pro uchycení kol jsou volně uloženy do žlábků, mohou vypadnout; horší přístup k ovládání sklápěcího mechanismu

Peruzzo Siena 3

uspokojivě (54 %); 4310 Kč

nosič je vhodný pro přepravu jízdních kol o velikosti od 12 do 29 palců s průměrem rámové trubky od 25 do 65 mm, max. šířka pneu je 70 mm

+ pozice textilních pásek pro uchycení kol lze změnit; jednoduché sklápění nosiče, snadný přístup k ovládání

- časově i technicky náročnější sestavení (potřebné nářadí není součástí balení); obtížnější montáž na tažné zařízení – je třeba stranový klíč, k utahování není dobrý přístup; první kolo je přichyceno textilním popruhem, dochází k jeho kontaktu s rampou nosiče; na trubkách a profilech místy červená rez

TMK Reflex 11

uspokojivě (52 %); 3490 Kč

nosič je vhodný pro přepravu jízdních kol s vnitřním rozměrem rámu pod horní trubkou min. 495 mm, průměr rámové trubky není omezen

+ velmi snadné sestavení bez použití nářadí; nosič lze odklopit; velmi dobrá odolnost proti korozi (pouze bílá rez a jen na spojovacích prvcích)

- kvůli uchycení k tažnému zařízení nutno demontovat jedno rameno; nepohodlné upínání kol k nosiči, nepraktické textilní pásky; při jízdě dochází k vzájemnému dotyku kol; nosič je vybaven vzpěrami pro zapření o vozidlo – jejich gumové zakončení zanechává na laku vozu stopy; pedál kola umístěného nejbližší k vozu může poškodit lak vozu

Piccola-M Clipper

uspokojivě (46 %); 4290 Kč

nosič je vhodný pro přepravu jízdních kol s vnitřním rozměrem rámu pod horní trubkou min. 380 mm a s maximálním průměrem rámové trubky 50 mm

- náročnější sestavení, málo podrobný návod; nepohodlné uchycení světlé rampy k nosiči, i při dostatečném utažení šroubů dochází k jejímu uvolňování; nemá automatickou pojistku k zajištění rozpěry; gumové pásky pro zajištění rámu kol při manipulaci s nosičem odpadávají; nepohodlné upnutí kol v nosiči; při přepravě dochází k dotyku spodní části kol; pedál kola umístěného nejbližší k vozu může poškodit lak; tvrdý plast v kolíbkách pro uložení rámu ošoupává lak; červená rez na upínacím segmentu na tažné zařízení

Z naší poradny

Plánuji si koupit osobní automobil v hodnotě převyšující částku 500 000 korun a chtěl bych se informovat, jak je to v tomto případě s omezením hotovostní platby. Hodlám peníze vložit na účet prodávajícího. Je takový postup možný? Nejedná se o obcházení zákona? Stanislav V.

Sice existuje zákon, který omezuje platby v hotovosti, ale ve vašem případě se nepoužije. Legislativa ukládá povinnost tomu, kdo platí, využít k provedení platby peněžní bezhotovostní styk, pokud částka překročí 270 000 korun za jeden kalendářní den, a zároveň příjemci zakazuje takovou platbu v hotovosti přijmout. Vklad peněžních prostředků v hotovosti na účet prodávajícího však představuje výjimku z povinnosti provést bezhotovostní platbu. O porušení ani obcházení zákona se tedy nejedná a můžete tímto způsobem zaplatit.

Zakoupila jsem si kabelku a po necelých čtrnácti dnech se jí začala trhat ucha. Šla jsem vadu reklamovat. Do reklamačního listu jsem uvedla, že si přeji opravu nebo vrácení peněz. Dnes jsem zašla do prodejny a bylo mi řečeno, že si mám v hodnotě kabelky vybrat jiné zboží. Musím na to přistoupit? Jana H.

Vzhledem k tomu, že vám prodávající nabízí výměnu kabelky za jiné zboží i přes vámi požadovanou opravu, pak se nejspíš jedná o vadu, kterou nelze tímto způso-

bem odstranit, a dodání té samé, nové kabelky není možné. Pak je vaším právem odstoupit od smlouvy a žádat vrácení kupní ceny. Na možnost výběru jiného zboží pohlízejte jako na nabídku, kterou můžete odmítnout, a trvejte na vydání kupní ceny. Proávající vás nesmí do této varianty nutit, porušil by tím zákon o ochraně spotřebitele.

Je stavební spořitelna oprávněna s odvoláním na své všeobecné podmínky sama bez mého souhlasu snížit úrokovou sazbu z 3 % na 1 %? Jde o spoření syna, kterému ještě nebylo 18 let a které jsme mu založili v roce 1999. Jsem si jist, že v té době to ve smlouvě nebylo. Je však pravdou, že v roce 2013 jsme navyšovali cílovou částku, aby nedošlo k jejímu přesporení. Tímto krokem jsme současně odsouhlasili snížení úrokové sazby z 4,5 % na 3 %. Nyní nám spořitelna dopisem pouze oznámila, že úrokovou sazbu snižuje. Dá se proti jednostrannému snížení úroků bránit? Zdeněk K.

Na základě zákona o stavebním spoření může spořitelna jednostranně změnit úrokovou sazbu z vkladů. Předpokladem pro tuto změnu je, že jste nečerpali úvěr ze stavebního spoření, dále že od uzavření smlouvy uplynulo šest let a že je právo k jednostranné změně vyhrazeno ve smlouvě o stavebním spoření, respektive ve všeobecných podmínkách, které jsou nedílnou součástí této

smlouvy. V devadesátých letech zákon jednostrannou změnu smlouvy neupravoval. Pokud jste ale v roce 2013 změnili výši cílové částky a úrokové sazby, je pravděpodobné, že jste zároveň s touto změnou přijali i nové všeobecné podmínky. V případě, že v podmínkách z roku 2013 je zakotveno právo spořitelny na jednostrannou změnu úrokové sazby z vkladů, nezbývá než její snížení akceptovat.

Sjednal jsem si na pobočce pojišťovny životní pojištění. Smlouva byla uzavřena první týden v březnu, přičemž počátek pojištění připadá až na 1. dubna. Zatím jsem nic neplatil, jelikož poradce nesplnil slíbené. Chci se zeptat, zda je možné ukončit tuto smlouvu v nějaké lhůtě, aniž bych musel hradit jakékoliv splátky či penále? Děkuji za odpověď. Petr V.

Obecně platí, že máte právo si sjednané pojištění rozmyslet a do dvou měsíců od uzavření smlouvy vypovědět. K ukončení pojištění pak dojde uplynutím osmidenní výpovědní doby. Vzhledem k tomu, že smlouva vznikla a vy jste byl, byť jen po krátkou dobu, pojištěn, je potřeba počítat s úhradou poměrné části pojistného odpovídající době trvání pojištění. Pokud ovšem poradce pojišťovny porušil povinnost vás pravdivě informovat a jste schopni to prokázat, je vaším právem odstoupit od smlouvy do dvou měsíců. Musel-li si být pracovník pojišťovny

© juniart / Fotolia

i **Spotřebitelská poradna dTestu**
Do nepříjemné situace se může dostat každý, proto vám přinášíme informace, jak se co neefektivněji domoci svých práv s naší pomocí.

■ Uložte si do telefonu číslo poradenské linky dTestu 299 149 009. Každý všední den od 9 do 17 hodin jsou vám k dispozici naši poradci.

■ Setkáte-li se při nákupu, reklamaci či v jiné situaci s problémem, se kterým si nevíte rady, a je všední den mezi 9. a 17. hodinou, volejte hned.

■ Potřebujete-li vyřešit složitější problém, mějte po ruce všechny písemnosti (např. účtenku, smlouvu, záruční list) a připravte si stručné shrnutí problému, aby se náš poradce mohl v dané věci rychle zorientovat a poradit vám, jak postupovat.

vědom nesrovnalosti mezi tím, co od pojištění očekáváte, a tím, co vám skutečně přinese, a neupozornil vás na to, musí vám pojišťovna nahradit zaplacené pojistné do jednoho měsíce ode dne, kdy jste jí doručil odstoupení. Jestliže jste do doby odstoupení nic neplatil, bude vzájemné vypořádání jednodušší. Smlouva se totiž zruší od počátku, jako by nikdy nevznikla.

Informační servis

Co je dětské, to je zdravé?

Říká se, že kvalitní jídlo prospívá nejen tělu, ale i duši. Pro výběr vhodných potravin v dospělosti jsou důležité návyky z dětství, záleží tedy jen na nás, jaký základ dáme svým dětem. Na zákony se v tomto ohledu spoléhat nemůžeme, protože legislativně jsou ošetřeny jen potraviny pro děti do tří let. Od té doby jsou podle nich všichni dospělí.

Takové rozdělení lze najít ve vyhlášce č. 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití. Definován je v ní kojeneček, kterým je dítě od narození do dvanácti měsíců věku, malým dítětem se rozumí dítě od jednoho do tří let. Vyhláška se zaměřuje také na charakteristiku jednotlivých typů výživ, které se kojencům a malým dětem mohou podávat, co by měla tato výživa obsahovat, v jakém rozsahu a co bychom měli nebo neměli najít na obalu.

Počáteční kojenecká výživa je určena pro kojence od narození do šesti měsíců věku a jedná se především o kojenecká mléka. Když dítě přechází postupně z tekuté stravy na smíšenou, konzumuje dle slov vyhlášky „pokračovací kojeneckou výživu a výživu pro malé děti“. Sem patří ovocné výživy, přesnídávky, pyré a dezerty, příkrmy s jogurtem nebo tvarohem, obilné kaše, polévky, masozeleninové příkrmy nebo nápoje na ovocném či zeleninovém základě.

A co starší děti?

Kdo by dětem nechtěl dopřát jen to nejlepší i poté, co oslaví třetí narozeniny? Z hlediska potravinářských předpisů však děti starší tří let nepředstavují žádnou zvýhodněnou skupinu, pro kterou by byla stanovena přísnější hygienická nebo výživová kritéria. I když výrobky jako dětské vyhlížejí a slibují na barevných obalech, že jsou vhodné pro děti, výrobce to k ničemu nezavazuje.

Taková situace rozhodně výběr potravin pro děti neulehčuje. Často se totiž stává, že se potraviny s označením „dětské“, „pro děti“ nebo s hezkým obrázkem zvířátka na obalu složením nijak neliší od těch, které toto označení nemají. Je proto třeba číst důkladně složení na etiketách a nespoléhat na to, co slibuje obal. Syntetická barviva či aroma, konzervanty nebo zvýrazňovače chuti zkrátka nemají v potravinách pro děti své místo. I když je dítě dle legislativy dospělou osobou, dospělě rozhodně není a ani by jako dospělý nemělo samo rozhodovat, co bude jíst. Záleží tedy hlavně na rodiči, jak se v džungli nabídky zorientuje a co svému dítěti dopřeje.

V minulosti prošla naším testováním řada výrobků cílených na děti a bohužel mnohdy patřily mezi ty nejhorší.

Rybí prsty

V roce 2011 jsme do testu rybích prstů zařadili i dětské rybíčky Nowaco. Kromě hra-

vých tvarů v podobě hvězdiček bohužel nebyly v ničem přizpůsobeny dětským trávicím systémům. Nízký podíl masa neurčitěho původu, vyšší obsah soli či chybějící výživové hodnoty na obalu o kvalitnější potraviny příliš nevypovídají. Rybí maso je navíc v případě všech rybích prstů obaleno těstíčkem, které zvyšuje kalorickou hodnotu pokrmu a počítá se také se smažením, které rozhodně nepatří mezi zdravou přípravu potravin, natož pro děti.

Olivový olej

V roce 2012 jsme testovali olivové oleje a zaměřili se i na „dětský“ výrobek Basso Organic extra Virgin Olive Oil for Kids. Obsahoval rezidu dávno zakázaného pesticidu DDT, přípravku proti škodlivému hmyzu. Nemusí to však znamenat, že na olivovník byl přímo používán

Syntetická barviva v potravinách

Výrobci potravin sahají k použití barviv z důvodu zvýšení jejich atraktivity a prodeje. Záleží však, jaká použijí. Zatímco některá našemu tělu nijak neškodí, jiná mohou způsobit problémy. Zvláště citlivé na ně mohou být právě děti. Potraviny, ve kterých jsou použita riziková syntetická barviva, musí být opatřeny nápisy s upozorněním na možnou souvislost s poruchami pozornosti, které mohou vyvolat nebo zhoršovat. U jiných se o tomto vlivu spekuluje. Princip předběžné opatrnosti však jasně velí, že taková barviva by do dětského organismu přijít neměla. Více nejen o barvivech, ale i dalších přídatných látkách, najdete na www.dtest.cz/ecka.

tento pesticid, jedná se spíše o jeho rezidua z dob minulých, která mohou přetrvávat v půdě desítky let. Na obalu pak nebyla uvedena země původu, což je v případě extra panenských a panenských olivových olejů povinná deklarace. Kvalitní olej s uvedenou zemí původu nemá co zastírat a dodá mnoho kvalitních živin jak dospělému, tak dítěti, i bez nálepky „pro děti“.

Tavený sýr

Protože Češi patří mezi vášnivé konzumenty tavených sýrů, v roce 2013 jsme je otestovali. Diskuse, zda jsou pro lidské tělo vhodné či nikoliv, se vedou již řadu let. Při výrobě tavených sýrů se totiž mohou používat tavicí soli, které způsobují jejich krémovou a jednotnou konzistenci. Soli na bázi fosfátů však zároveň snižují využitelnost vápníku v organismu. Sýry s obrázkem medvídky Bédi (Apetito) nebo Hajánka (Tany) na obalu přilákají oči jak malých strávníků, tak jejich rodičů či prarodičů. Proč však tyto výrobky obsahovaly aroma či konzervační látky, bez kterých se jiné sýry obešly, zůstává otázkou.

Šunka

Kvalitu šunek jsme testovali v říjnu téhož roku. Byly mezi nimi i ty, které nesou název „pro děti“ nebo „dětská“. Pozoruhodné je, že takto označené výrobky patřily do nižší jakostní třídy (výběrová). Šunka nejvyšší jakosti musí obsahovat nejméně 16 procent čisté svalové bílkoviny,

© Monkey Business / Fotolia

šunka výběrová 13 procent. Na první pohled je tedy zjevné, která z nich je kvalitnější co obsahu libového masa. Tři ze čtyř dětských šunek měly navíc vlhký povrch, některé byly dokonce vodnaté. Schneider Junior Šunka pro děti pak byla druhou nejslanější mezi testovanými.

Hořčice

Dětská hořčice může být sama o sobě tak trochu ironický pojem. Její řízná, lehce pikantní chuť by do dětského jídelníčku nemusela vůbec patřit. Dětská hořčice Boneco navíc obsahovala nejvíce cukru ze všech testovaných, byla nejučinnější a obsahovala dva konzervanty, ačkoli se jiné výrobky obešly zcela bez nich. Ani po smyslové stránce to nebyla žádná výhra, v senzorické zkoušce testu zveřejněného loni v dubnu skončila na posledním místě.

Mohou být i lepší

Kromě nepříliš kvalitních „dětských“ potravin se najdou i takové, které si z našich testů odnesly dobré známky. Příkladem mohou být kečupy, vídeňské párky nebo roztíratelný rostlinný tuk Delíčko, o kterém jsme psali v minulém vydání. Tyto výrobky se však v ničem nelišily od potravin, které označení „pro děti“ nenesou a vždy se našly i výrobky lepší. Proto pravidlo, podle kterého by člověk neměl být lhostejný ke složení výrobku, platí pro všechny potraviny bez výjimky, ať vypadají dětsky sebevíc. ✕

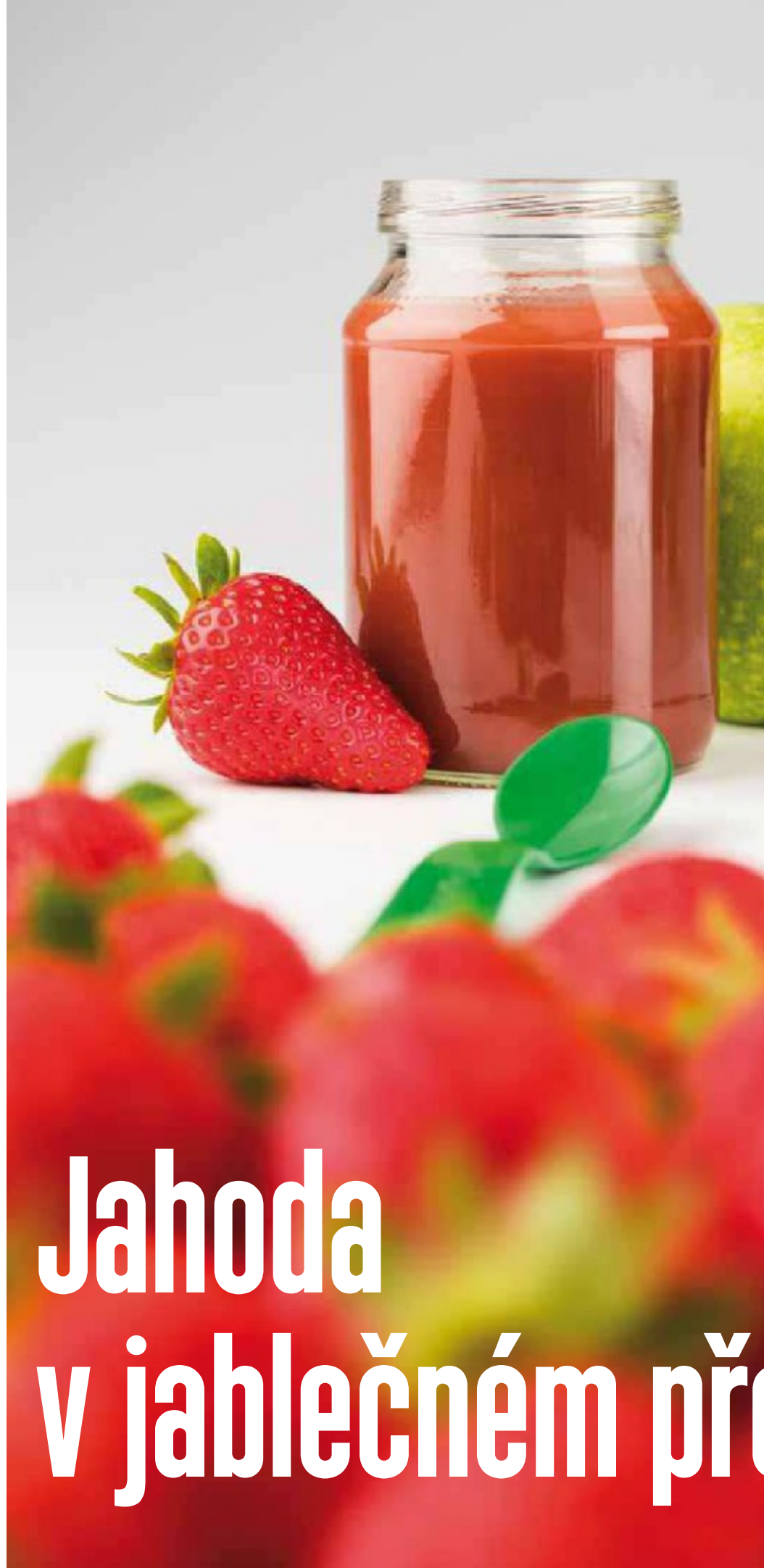

Děti a reklama

Vzpomenete si, kdy jste naposledy viděli reklamu na kojenecké mléko? Pokud ne, pak je to v pořádku. Taková reklama totiž v televizi ani být nemůže, mohla by podle slov vyhlášky odrazovat od kojení. Na obalu těchto výrobků také nesmí být uvedeny fotografie kojenců. U reklamy na potraviny pro větší děti už je ale všechno jinak a žádná regulace neexistuje. Evropská spotřebitelská organizace BEUC se snaží v rámci Evropské unie reklamu cílenou na děti v některých směrech omezit. Bývá totiž často zaměřena na potraviny bohaté na cukr, nasycené tuky, transmastné kyseliny a sůl. Výzkumy prokázaly, že děti vystavené takovému typu reklamy jí snadno podléhají, což s sebou přináší řadu zdravotních rizik spojených právě s nevhodným stravováním – obezitou, kardiovaskulární onemocnění nebo cukrovku II. typu.

Test Ovocné přesnídávky s jahodami

Dříve nebo později sáhne většina rodičů po skleničce nebo nově také po kapsičce s ovocnou přesnídávkou. Jde o rychlé a praktické řešení na cesty i domů, navíc odpadá práce s výběrem ovoce a jeho zpracováním. To za nás udělali výrobci a my jsme chtěli zjistit, jak si s tím poradili. Do laboratoře jsme proto poslali 12 ovocných přesnídávek s jahodami. Zjistili jsme, že jejich kvalita je proměnlivá, ovšem část nešvarů lze odhalit již při nákupu čtením etiket. Bio produkt, který jsme do testu také zařadili, propadl kvůli vysokému obsahu pesticidů.

Jahoda v jablečném př

d dobrá rada

Ovocné přesnídávky by měly být v první řadě z ovoce. Podle jeho obsahu je dobré vybírat – čím více ho mají, tím méně prostoru zbývá na přidávání dalších látek. Nejmeně ovoce obsahovaly zároveň nejlevnější přesnídávky Clever (dostatečně, 6,40 Kč/100 g) a Cvrček (dostatečně, 5,40 Kč/100 g) vyrobené společností Hamé. Jejich výhodná cena je jen zdánlivá, protože za ni spotřebitel dostane pouze šedesátiprocentní ovocný podíl. Zajímavý poměr mezi cenou a obsahem ovoce nabízí 100% ovocné pyré **Ovocňák** (dobře, 9,30 Kč/100 kg), které však není přímo určeno dětem do tří let. Tento výrobek se přitom obešel bez přidaných cukrů, škrobů a barviv a splňuje i legislativní požadavky na dětskou výživu z pohledu pesticidů. Vadit by však mohla jeho atypická chuť. Vítězem testu se stala přesnídávka **Hamí S jahodami** (dobře, 16 Kč/100 g), u které jsme naměřili nejvyšší obsah ovoce a která neobsahovala žádná rezidua pesticidů.

Půjdete-li do obchodu s potravinami nebo do drogerie, můžete mezi nejrůznější výživou pro kojence a malé děti narazit i na ovocné přesnídávky. Během příprav na náš test se ukázaly dvě zajímavé skutečnosti. Tou první je, že na některé z nich se z dosud nejasných důvodů uplatňuje desetiprocentní sazba DPH, na jiné vyšší, patnáctiprocentní (více na str. 23–24). Druhou pak, že ne všechny ovocné přesnídávky a pyré jsou oficiálně určeny dětem mladším tří let.

Ovocné příkrmy, jak je definuje vyhláška č. 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití, patří mezi „potraviny pro ostatní výživu jinou než obilnou, určenou pro výživu kojenců a malých dětí“. Na obalech těchto příkrmů se uvádí, od jakého měsíce věku je děti mohou konzumovat. Přesnídávky bez tohoto označení jsou oficiálně jen ovocnými protlakami, na které se nevztahují přísné kvalitativní požadavky dané touto vyhláškou. Do této kategorie spadají námi testovaná pyré Ovocňák (Toko Farm ČR), GoGo Squeeze (Mom Group, Francie) a Poki Bio (Danival, Francie). Mezi dětské přesnídávky jsme je v testu

zahrnuli proto, že je lze najít mezi dětskými příkrmy v obchodech a svou propagací na děti cílí.

Ukradené ovoce

Pro každého, kdo již měl tu čest s podobným typem výrobků, jistě nebude překvapením, že všechny testované přesnídávky jsou vyrobeny primárně z jablek, do kterých se přidává různé velký podíl jahod. Žádná z nich ani nese název „jahodová“, nepočítáme-li přepletku s údaji v češtině na zadní straně bio pyré. To má na obalu ve francouzském originále velkým písmem uvedené jablko i jahodu, ale v češtině už se dočtete jen o jahodovém pyré. Sedm výrobků nese označení „s jahodami“, což implikuje přítomnost ještě jiného ovoce, přesnídávka Dizzy a dvě pyré pak rovnou uvádějí, že jde o produkt z jablek a jahod, a to i v češtině. Výjimkou z řečeného je Sunárek Do ručičky, na kterém najdete pouze označení „jahoda“, přestože 80 procent obsahu tvoří jablka (více o obalech a označování se dočtete na straně 21 a 22).

Zajímavé je sledovat především celkový podíl ovoce v přesnídávkách, což je údaj, který je k nalezení na etiketách. Rozptýl je poměrně široký, u námi testovaných výrobků se pohybuje od 60 procent (Clever a Cvrček od Hamé) do 100 procent (Hamánek Svačinka, Sunárek, Poki Bio a Ovocňák). Platí přitom, že pyré s nejnižším obsahem ovoce obsahují zároveň nejvíce přidaných látek.

My jsme vypočítali celkový obsah ovoce na základě dílčích laboratorních měření. K výpočtu posloužily například refraktometrická sušina, zastoupení jednotlivých cukrů, formolové číslo, titrační kyselost, obsah floridzinu, vápníku, fosforu nebo kyseliny jablečné a citrónové. Protože je však kvalita

Jak testujeme

podrobný postup testu ovocných přesnídávek s jahodami najdete na www.dtest.cz/presnidavky

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality dětských přesnídávek s jahodami

obsah ovoce 40 %
pesticidy 15 %
senzorické hodnocení 30 %
přidané látky 15 %

ovoce proměnlivá a jeho složení závisí na vnějších podmínkách i způsobu zpracování, je třeba výsledná čísla brát s možnou dvacetiprocentní odchylkou.

Z laboratorních analýz vyplynulo, že v zásadě není důvod výrobcům nevěřit, protože vyrábějí přesnídávkový z tolika ovoce a v takovém poměru, který deklarují – vezmeme-li v úvahu zmiňovanou nepřesnost měření. Horší zprávou je, že na trhu existují ovocné produkty určené dětem od ukončeného 4. měsíce věku, které obsahují i jen lehce nadpoloviční podíl ovoce. Zbytek tvoří voda, přidané cukry a škrob. To je případ přesnídávek Cvrček a Clever (výrobce Hamé s.r.o.), které také na obalu deklarují, že na 100 gramů výrobku bylo použito 60 gramů ovoce. Naměřené hodnoty tomu odpovídaly a za takový obsah jsme jim udělili pouze dostatečné známky. Nejvyšší podíl ovoce jsme zjistili u přesnídávkových Hamí s jahodami (Nutricia a.s.) a pyré Poki Bio (Danival). Zajímalo nás také samotný obsah jahod, v tomto případě jsme se však museli spolehnout na deklaraci výrobců (více v boxu na straně 19).

Sladké mámení

Přidané cukry obsahovala více než polovina z 12 testovaných výrobků. Cukr je přitom jedním z témat Světové zdravotnické organizace (WHO), která v posledních výživových doporučeních z března 2015 silně volá po potřebě snižování jeho dávek jak u dětí, tak u dospělých. WHO doporučuje maximální podíl celkového energetického příjmu z takzvaných volných cukrů deset procent, zároveň však poukazuje na to, že výrazně prospěšnější je snížit jejich příjem na pět procent a méně. Příčinou je prokazatelná spojitost mezi zvýšenou spotřebou cukrů a nadváhou, obezitou a zubními kazy.

Výrobci si nepomáhají jen přírodními sladidly, do svých produktů přidávají často i další látky. Například modifikovaný škrob nebo rýžovou mouku k zahuštění obsahovalo sedm přesnídávek včetně vítězné Hamí S jahodami. Mezi dalšími byly barvicí extrakty, regulátor

kyselosti nebo antioxidant v podobě vitamínu C. Důvodem k přidávání většiny těchto látek je senzorycké vylepšení výrobku a týká se převážně těch, které neobsahují stoprocentní ovocný podíl. Příkladem mohou být přesnídávkové Cvrček a Clever s nejnižším podílem ovoce, které obsahují všechny sledované látky. Jejich úkolem je zahustit vodu naředěnou dřevěnou, zjemnit konzistenci, zvýraznit barvu a vylepšit chuť.

Problém však spočívá zejména v tom, že pozná-li malé dítě potraviny výrazně sladké, slané nebo voňavé, přestane vnímat jejich přirozený charakter a spolu s věkem se dostane do začarovaného kruhu jídel s přídavky aromat, zvýrazňovačů chuti, syntetických barviv, zahušťovadel, emulgátorů a jiných přídatných látek. U potravin pro kojence a malé děti existují omezení pro jejich používání, výčet povolených přídatných látek s E kódem uvádí vyhláška č. 4/2008 Sb. a nařízení EU č. 1130/2011. Nesmí do nich přijít například syntetická barviva, proto přibarvené přesnídávkové obsahují pouze různé přírodní extrakty, které na hodnocení přidaných látek nemělo výrazný vliv.

Dodejme, že u žádných z použitých látek neexistuje předpoklad nežádoucích účinků na lidské zdraví. Zcela jistě však

nejsou v dětských ovocných příkrmech nutností. Sunárek Do ručičky obsahoval pouze kyselinu askorbovou, která působí jako antioxidant, jež zabraňuje barevným změnám, a zároveň je vitamínem C. Zcela bez přidaných látek se pak obešla pyré Ovocňák a Poki Bio.

Musí jídlo pro děti chutnat dospělým?

Velké rozdíly se projevíly v senzoryckém hodnocení. Panel hodnotitelů posuzoval vzhled, barvu, vůni a chuť, anonymní vzorky známkoval od 1 do 5 jako ve škole. Případné výrazné odchylky byly popsány také slovně. V záznamech se například objevovaly poznámky jako přípach, pachut, kyselé, mdlé, atypická barva nebo zrnitá konzistence.

Zapřít však nelze fakt, že testovat jídlo malé děti prakticky nemohou a že výsledky od dospělých mohou být zkresleny chuťovými a jinými senzoryckými zkušenostmi nasbíranými během života. Zřejmě i proto dopadly paradoxně nejlépe ty s nejnižším podílem ovoce, obarvené, zahuštěné a celkově obsahující nejvíce přidaných látek. My jsme tuto skutečnost při sestavování hodnocení zohlednili a nejhůře hodnocené výrobky nijak nepenalizovali.

Jahodový podíl

Při analýzách nás samozřejmě zajímalo, kolik jahod výrobci mezi jablka přidávají. Zjišťovat jahodový podíl v jablečno-jahodových přesnídávkách lze nepřímou metodou tak, že se určí podíl jablek a jeho odečtením od celkového obsahu ovoce se získá množství jahod. Nejdříve je však třeba identifikovat jablka, k čemuž slouží obsah floridzinu, což je fenolová sloučenina typická pro jablka a další plody rodu *Malus*. Jde o antioxidant s kardioprotektivními účinky, který se nachází převážně v semenech a slupce jablek, v nižších koncentracích pak v dužnině a šťávě.

V případě testovaných přesnídávek však vyšlo najevo, že stanovení přesného obsahu jablek podle této látky není možné, zřejmě z důvodu použití různých výrobních metod. Sami výrobci na etiketách uvádějí použití dřeví, pyré i šťáv, jiní mají ve složení přímo jablka a jahody. Přesný obsah jahod jsme tak nemohli vypočítat, mohli jsme však na základě celkových naměřených „ovocných“ hodnot potvrdit, že jahody jsou v přesnídávkách zastoupeny zhruba v poměru, který výrobci deklarují na obalu.

Pesticidy v malém i velkém

Potraviny pro kojence a malé děti do tří let podle vyhlášky č. 54/2004 Sb. nesmí obsahovat žádnou látku v takovém množství, aby ohrozila jejich zdraví. Omezení se týká například přípustného obsahu pesticidů, které nesmí být v koncentraci vyšší než 0,01 mg/kg výrobku. My jsme limit vztáhli i na dva produkty, které mezi potraviny pro malé děti podle zmíněné vyhlášky nepatří, dětem však určeny jsou (GoGo Squeeze a Ovocňák). Domníváme se, že z hlediska bezpečnosti a kvality potravin pro děti je jedno, jestli jsou dítěti dva roky nebo čtyři. Třetí výrobek, který oficiálně do kategorie dětských potravin nepatří, nese označení bio (Poki Bio) a i na něj jsme použili stejný metr. „Jedná-li se o vzorek biopotraviny určené k prodeji konečnému spotřebiteli, je v České republice možné takové vzorky z důvodu ochrany spotřebitele certifikovat pouze s nálezem menším než 0,01 mg/kg. Zároveň platí, že nesmí být objevena více než jedna látka, i kdyby bylo její množství nižší,“ říká Kateřina Čapounová z České technologické platformy pro ekologické zemědělství. Maximální reziduální limit k udělení certifikátu pro biopotraviny tedy zhruba odpovídá limitům kojeneckých výživ.

Dokument s názvem „Doporučení k postupu při kontaminaci reziduálními pesticidy v mezinárodním obchodě s bioprodukty“, který vydal celosvětový svaz zastřešující hnutí ekologického zemědělství (IFOAM), z něhož vychází v rámci svých kontrol i Česká republika, udává jako směrodatné limity vztahující se na potraviny pro kojence a malé děti. Zároveň definuje situace, za kterých je žádoucí zasáhnout. Mezi ně patří i nález pesticidů v množství 0,01 mg/kg a více po započtení padesátiprocentní nejistoty měření. V praxi to znamená, že teprve hodnota 0,02 mg/kg a víc je důvodem ke znepokojení a k odebrání značky bio. Ve stejném dokumentu stojí, že přítomnost více než dvou pesticidů nad limitem je ve výrobku nepřijatelná, takový stav musí směřovat k dalšímu prošetření kontrolní organizací, a do doby, než se situace vyjasní, by se pod značkou bio neměl prodávat.

My jsme rezidua pesticidů detekovali u sedmi výrobků z 12. Nejvíce z nich, šest, jsme našli v přesnídávce Hello (Linea Nivnice), všechny však byly hluboko pod limitem pro dětskou výživu. V drtivé většině všech nálezů šlo řádově o tisíce mikrogramů na kilogram a 11 výrobků tak bez problémů splnilo legis-

lativní požadavky na potraviny pro kojence a malé děti.

Černou výjimkou byla přesnídávka Poki Bio, u níž koncentrace dvou ze čtyř naměřených pesticidů prokazatelně překročila akční limit pro biopotraviny – tedy i po započtení padesátiprocentní nejistoty měření. Nález fungicidu iprodionu, který se používá v postřiku proti plísni, překročil tuto hranici dokonce šestnáctkrát (0,16 mg/kg). Baktericidní a fungicidní látky dodine pak laboratoř naměřila 0,022 mg/kg. Thiabendazolu, který se používá k potírání plísní, hnilob a chorob vznikajících během skladování, bylo naměřeno 0,019 mg/kg. Čtvrtým zjištěným fungicidem byl tebuconazole (0,007 mg/kg). S takovou pesticidovou bilancí jsme na přesnídávku Poki Bio uplatnili limit, který snižuje její celkové hodnocení na nedostatečné a zároveň se s podnětem k prošetření biocertifikace obrátíme na Ministerstvo zemědělství ČR. Dodejme ještě, že pokud by zmiňované pyré neneslo označení bio, z hlediska legislativy by navzdory nálezům bylo vše v pořádku, protože se nejedná o potravinu pro kojence a malé děti. Maximální reziduální limity jsou v takovém případě mnohem vyšší. ✖

Test Ovocné přesnídávky s jahodami

dětské přesnídávky s jahodami

	Hami S jahodami	Sunárek Do ručičky Jahoda	Hamánek Svačinka s jahodami	Hamánek s jahodami	Hello Ovocná přesnídávka s jahodami	Krtečkova přesnídávka s jahodami	Lidl/Dizy S jablky a jahodami
cena (Kč)	31,90	24,90	19,90	14,50	15,90	14,90	11,90
hmotnost (g)	200	90	120	190	190	190	190
cena za 100 g (Kč)	16	27,70	16,60	7,60	8,40	7,80	6,30
hodnocení kvality	dobře 73 %	dobře 68 %	dobře 61 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 47 %
obsah ovoce	velmi dobře 89 %	dobře 72 %	uspokojivě 58 %	dobře 75 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 52 %
celkový změřený podíl ovoce	++	+	o	++	o	o	o
deklarovaný obsah jahod	++	+	+	+	+	o	+
pesticidy	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	dobře 73 %	uspokojivě 40 %	dobře 73 %	uspokojivě 50 %
senzorické hodnocení	uspokojivě 50 %	dostatečně 37 %	dostatečně 33 %	uspokojivě 50 %	dobře 61 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 52 %
celkový vzhled	o	o	–	o	+	o	o
jahodová barva	–	–	--	+	+	–	–
jahodová vůně	o	–	o	o	o	o	o
celková chuť	o	o	–	o	+	o	o
jahodová chuť	o	–	–	o	o	o	o
případné odchylky	+	o	o	+	+	o	+
přidané látky	uspokojivě 50 %	velmi dobře 90 %	velmi dobře 90 %	dostatečně 20 %	dostatečně 20 %	dostatečně 20 %	dostatečně 20 %
přírodní sladidla	x	x	x	✓	✓	✓	✓
zahušťovadla	✓	x	x	✓	✓	✓	✓
barvicí látky	✓	x	x	✓	✓	✓	✓
regulátor kyselosti	x	x	x	x	x	x	x
antioxidant ²⁾	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓
informace							
přidaný vitamín C / obsah (mg/100 g)	✓ / 31,2	x / 18,4	✓ / 27,5	✓ / 19,6	✓ / 42,3	✓ / 26,6	✓ / 41,2
obsah cukrů: deklar. / změřený (g/100 g)	12 / 9,1	12 / 9,4	13,5 / 8,2	13,1 / 11,9	15 / 13,2	15 / 12,8	15 / 12,8
obsah ovoce: deklar. / změřený (g/100 g) ³⁾	91,5 / 102,1	100 / 94,3	100 / 83,4	90 / 96,6	85 / 77	85 / 80,5	85 / 76,1
složení	jablečné pyré 66,5 g, jahodové pyré 25 g, koncentrovaná jablečná šťáva, rýžová mouka, koncentrovaná šťáva z černého bezu, vitamín C	jablečné pyré 80%, jahodové pyré 20%, antioxidant: kyselina askorbová (vitamín C)	jablko (80 % hm.), jahoda (20 % hm.), antioxidant: kyselina askorbová	jablečná dřev (70 % hm.), voda, jahodová dřev (20 % hm.), fruktóza, voda, rýžová mouka, koncentrát z černé mrkve, citronový koncentrát, antioxidant: kyselina askorbová	ovoce 85 % hm. (jablečná dřev 65 % hm., jahodová dřev 20 % hm.), voda, cukr, modifikovaný škrob E 1422, barvicí ovocné a rostlinné extrakty (koncentrát z karotky a granátového jablka), antioxidant: kyselina askorbová, vitamin C	ovoce 85 g (jablečná dřev, jahodová dřev 20 %), voda, cukr, modifikovaný škrob E 1422, barvicí ovocné a rostlinné extrakty (koncentrát z karotky a granátového jablka), antioxidant: kyselina askorbová, vitamin C	85 % ovoce (75 % jablečná dřev, 24 % jahodová dřev), voda, cukr, modifikovaný škrob: acetylovaný zesíťovaný adipan škrobu, barvicí ovocné a rostlinné extrakty: koncentrát z karotky a granátového jablka, antioxidant: kys. L-askorbová, vitamin C
výrobce/prodejce	Nutricia a.s., Praha	Hero Czech s.r.o., Praha	Hamé s.r.o., Kunovice	Hamé s.r.o., Kunovice	Linea Nivnice, a.s., Nivnice	X-Life s.r.o., Králův Dvůr	Lidl ČR v.o.s.
datum spotřeby	17.07.2016	05.02.2016	26/02/16	27.10.2016	03.08.2016	19.08.2015	28.01.2017

klíč:

++	+	o	–	--
velmi dobře 100–80 %	dobře 79–60 %	uspokojivě 59–40 %	dostatečně 39–20 %	nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

V tomto případě došlo ke snížení celkové známky v případě nízkého obsahu ovoce nebo vysokého obsahu pesticidů, který přesahoval stanovené limity.

Billa/ Clever Ovocná přesnídávka s jahodami	Cvrček Kojenecká výživa s jahodami
11,90	10,20
190	190
6,30	5,40
dostatečně 39 %	dostatečně 39 %
dostatečně 30 %	dostatečně 32 %
—	—
○	○
velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %
dobře 66 %	dobře 62 %
+	++
+	++
+	○
+	○
+	○
+	+
nedostatečně 10 %	nedostatečně 10 %
✓	✓
✓	✓
✓	✓
✓	✓
✓	✓
✓ / 16,1	✓ / 16,7
11 / 12,6	15,4 / 11,7
60 / 62,8	60 / 64,5
jablečná dřeň, voda, jahodová dřeň (15 % hm.), cukr, fruktózový sirup, zahušťova- dlo: kukuřičný modif. škrob, koncentrát z černé mrkve, regulátor kyselosti: kyselina citrónová, anti- oxidant: kyselina askorbová, vitamin C	jablečná dřeň (45 % hm.), voda, jahodová dřeň (15 % hm.), cukr, fruktózový sirup, zahušťovačlo: kukuřičný modif. škrob, koncentrát z černé mrkve, regulátor kysel- losti: kyselina citrónová, antioxi- dant: kyselina askorbová
Hamé s.r.o., Kunovice	Hamé s.r.o., Kunovice
23.11.16	04.11.16

pyré s jahodami		
Ovocňák Pyré Jablko Jahoda	GoGo Squeeze Fruit Snack Apple Strawberry	Danival Poki Bio Pomme Fraise
18,50	52,90 ¹⁾	34,00
200	4x 90 ¹⁾	90
9,30	14,70	37,80
dobře 61 %	uspokojivě 54 %	nedostatečně 19 %
dobře 72 %	dobře 71 %	dobře 73 %
+	+	++
+	+	○
dobře 73 %	uspokojivě 45 %	nedostatečně 0 %
dostatečně 28 %	dostatečně 38 %	dostatečně 25 %
○	—	—
○	—	—
○	○	—
--	○	—
--	—	—
—	○	—
velmi dobře 90 %	uspokojivě 50 %	velmi dobře 90 %
x	✓	x
x	x	x
x	✓	x
x	x	x
x	✓	x
x / 1,7	x / 2,1	x / 0
10,3 / 6,7	13,6 / 12,1	9,6 / 8,8
100 / 94	93,6 / 91,7	100 / 99,7
80% jablečná dřeň, 20% jahodová dřeň	jablka 72,3 %, jahody 21,6 %, cukr, černý rybíz, antioxidant: kyselina askorbová	jablečné pyré 84,6 %, jahody 15,4 %
TOKO FARM s.r.o., Rudice	MOM Group, Francie	Danival, Francie
03.12.2015	15.10.2015	25/02/2016

Informace na obalu

Na obalech obilných a ostatních příkrmů pro kojence a malé děti musí být podle vyhlášky č. 54/2004 Sb. uvedena celá řada údajů. Nesmí chybět využitelná energetická hodnota, obsah bílkovin, tuků, sacharidů nebo průměrná hodnota obsahu vitamínů a minerálních látek. U potravin pro děti mladší půl roku se také musí spotřebitel dočíst, zda obsahují lepek.

Všechny dětské příkrmy určené pro zvláštní výživu kojenců, ať zeleninové, s masem nebo ovocné, také uvádějí, od jakého stáří je mohou děti konzumovat. Uvedený věk nesmí být u žádného výrobku nižší než ukončený 4. měsíc. Jinak ale záleží jen na výrobci, jaký věk doporučí. Může se ovšem také obrátit na Českou pediatrickou společnost (ČPS). „Pokud nás o to výrobce nebo dovozce požádá, k vhodnosti podávání daného příkrmu v určitém věku se vyjadřujeme. V současné době má však výrobce či dovozce pouze povinnost registrace výrobku na Ministerstvu zdravotnictví ČR, nikoli jeho schválení,“ říká Prof. MUDr. Jiří Nevoral, CSc., z Pracovní skupiny pro gastroenterologii, hepatologii a výživu ČPS. A dodává: „Věk, ve kterém Česká pediatrická společnost doporučuje zavedení příkrmu do jídelníčku kojence, byl vždy závislý především na použitých surovinách a kvalitativním složení přesnídávky. Z pediatrického hlediska se doporučuje začínat monokomponentními přesnídávkami a postupně přidávat další suroviny. Příkrmy u plně kojených dětí se mají začít podávat v šestém měsíci, u nekojených dětí mohou být podány od ukončeného čtvrtého měsíce. Většinou se začíná zeleninovými a masozeleninovými příkrmy. V současné době se již ustupuje od zažité praxe přidávat více alergizující potraviny do jídelníčku později a doporučuje se podávat všechny ve stejnou dobu. O zařazení příkrmu někdy rozhoduje i konzistence – některé příkrmy obsahují drobné kousky, aby se děti učily kousat a zvykaly si na tužší stravu.“

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

¹⁾ prodáváno v balení po 4 ks

²⁾ Výrobci používají kyselinu askorbovou neboli vitamin C, obsah této látky neměl na hodnocení vliv.

³⁾ Nejistota měření je v případě ovocného podílu 20 %.

vítěz testu

výhodný nákup

Hravé, ale záludné

Základní povinností výrobce potravin je zajistit, aby obal neuváděl spotřebitele v omyl. Označení nesmí vyvolávat nesprávný dojem o výrobku vzhledem, popisem ani vyobrazením.

Když jsme se podívali na obaly některých přesnídávek, mohlo nás napadnout, že výrobci žijí v zemi, kde jahody dorůstají velikosti jablek. Někteří je dokonce zaměňují. Jak jinak si vysvětlit obrácený poměr jablek a jahod na obrázku, než jaký je ve skutečnosti ve výrobku? Příkladem může být Sunárek Do ručičky, na jehož obalu velká usměvavá jahoda s očima objímá svého menšího jablečného brášku, kterého se navíc tak nějak snaží zapřít. Jablko v pozadí najdeme i v případě etikety vítězné přesnídávky od Hami, v medově misce je pak hůře rozpoznatelné a rozhodně v ní množstvím nehraje prim. Hru na schovávanou si pak děti mohou zahrát třeba s medvídkem vyobrazeným na Svačince s jahodami (Hamánek) – schválně, kde se skrývá jablko? Správný postřeh dětí i rodičů testují také Rumcajs s Cipískem na etiketě ovocné přesnídávky Hello. Krteček pak na jablka zapomněl úplně, zřejmě proto, že má plné ruce jahod.

Čestnou výjimkou v zobrazování ovocné reality je přesnídávka Dizzy z Lidlu, která dbá na dodržení správného poměru obou ovocných složek a také velikost jablek a jahod se více blíží realitě. Rozdíl v přístupu je dobře patrný například při srovnání s Hamánkem.

U toho jsme narazili na jinou zajímavost. V obchodech jsou k dostání dvě verze – jedna s přidaným cukrem v podobě fruktózy (což se spotřebitel dozví až po přečtení složení) a druhá bez přidaného cukru, což výrobce neopomněl na etiketě zdůraznit. Když jsme porovnali složení obou výrobků, zjistili jsme, že ten bez přidaného cukru je také bez části ovocné složky. Zatímco Hamánek s přidaným cukrem obsahuje 70 % jablečné a 20 % jahodové dřeně, ten bez něj 65 % jablek a 15 % jahod.

Informační servis

Ovocný příkrm a jeho DPH

Od letošního ledna mělo nastat zlevnění nejnútnejšího zboží, jako jsou léky, kojenecká výživa nebo knihy. 1. 1. 2015 totiž vstoupila v účinnost novela zákona o DPH, která vybrané výrobky řadí do tzv. druhé snížené, deseti procentní sazby DPH, což se mělo promítnout do výsledné ceny. Cílem bylo podpořit skupiny obyvatel ohrožené chudobou, mezi něž patří i rodiny s malými dětmi. My jsme se ocitli tváří v tvář daňové realitě při nakupování dětských ovocných přesnídávek do našeho testu a zjistili, že situace není úplně jednoznačná ani pro výrobce či prodejce.

Když jsme se rozhodli testovat dětské ovocné přesnídávkové s jahodami, vycházeli jsme z vyhlášky č. 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití. Podle ní spadá ovocná přesnídávka jako ovocný příkrm do kategorie „potraviny pro obilnou výživu a ostatní výživu jinou než obilnou určenou pro výživu kojenců a malých dětí.“ Na první pohled se tedy může zdát, že by mohla spadat do nejnižší, tedy deseti procentní sazby DPH. Po nákupu jsme však zjistili, že pouze u Hami S jahodami byla na účtence uvedena deseti procentní sazba, zbylé patřily do první snížené, tedy patnácti procentní. Chtěli jsme se proto dozvědět, podle jakých pravidel se sazby DPH u ovocných pyré a potravin pro děti obecně rozlišují. Zdá se však,

že ani obchodní řetězce či sami dovozci v tom nemají příliš jasno a spolu s výrobci raději v tomto směru spolupíší na své právníky.

Kam s ní?

Dětská výživa, konkrétně ovocný příkrm, bezesporu patří mezi potraviny pro malé děti. Výrobci to na skleničkách a kapsičkách s přesnídávkami sami tvrdí, když doporučují, od jakého měsíce věku jej mohou děti jíst.

V nařízení EU č. 609/2013, na které se v definici potravin pro malé děti odvolává také novelizovaný zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, se potravinami pro malé děti rozumí „potraviny, které jsou určeny ke splnění zvláštních požadavků zdravých kojenců při odstavování a zdravých malých dětí jako doplněk jejich

stravy a/nebo k jejich postupnému přizpůsobování na běžnou stravu kromě mléčných nápojů a obilných příkrmů.“

Zákon o DPH také uvádí, že potraviny pro kojence a malé děti, které do deseti procentní sazby DPH spadají, musejí zároveň splňovat kategorizaci podle kódů celního sazebníku 0402, 0404, 2106 nebo 1901. Pod prvními třemi kódy najdeme výrobky z mléka nebo jeho složek či jinde nezařazené potraviny, jako jsou bílkovinné koncentráty, alkohol, sirupy nebo ostatní potraviny, které mj. neobsahují mléčné tuky, sacharózu nebo škrob.

V souvislosti s ovocnou přesnídávkou se jeví jako relevantní kód 1901, pod který spadají „přípravky pro dětskou výživu v balení pro drobný prodej“. Mohlo by se zdát, že ovocný příkrm takto

Druhá snížená

Deseti procentní nebo také druhá snížená sazba DPH se kromě počáteční a pokračovací výživy a potravin pro malé děti vztahuje například i na očkovací látky a léky, tištěné knihy nebo mlýnské výrobky. V účinnost vstoupila v lednu 2015 a výčet skupin zboží, které do ní spadají, obsahuje příloha 3a novelizovaného zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

Řadí se sem:

- počáteční a pokračovací kojenecká výživa a potraviny pro malé děti;
- radiofarmaka, očkovací látky, léky, chemická hormonální antikoncepce určená pro zdravotní i veterinární služby a prevenci nemocí, kontrastní prostředky pro rentgenová vyšetření, diagnostické reagencie určené k podávání pacientům;
- tištěné knihy, obrázkové knihy pro děti, hudebniny tištěné, ručně psané, vázané nebo ilustrované, mimo zboží, kde reklama přesahuje 50 % plochy;
- mlýnské výrobky ze specifických obilovin, brambor, sušených luštěnin a jiných výrobků;
- slad, škroby, pšeničný lepek a směsi těchto výrobků;
- upravené mlýnské výrobky a připravené směsi k přípravě potravin pro osoby s nesnášenlivostí lepku.

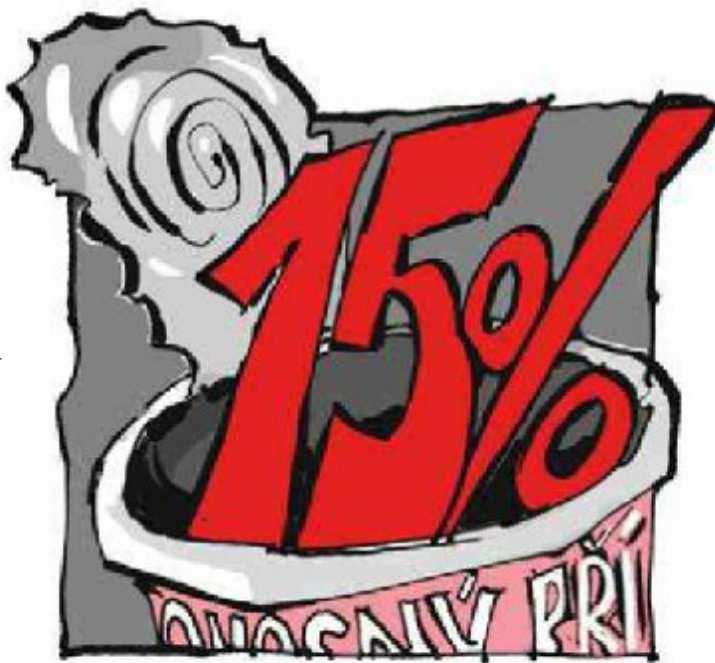
vou potravinou je a pak by tedy měl spadat do druhé snížené sazby DPH.

Co na to výrobci a prodejci?

Protože však záhada zůstala nerozluštěna, zeptali jsme se jako běžní spotřebitelé výrobců a prodejců dětských ovocných přesnídávek, podle čeho je rozdělují do příslušných sazeb. Odpovědi, které nám dorazily, většinou odkazovaly na výše uvedené předpisy, tedy přílohu novelizovaného zákona o DPH, evropské nařízení a kódy celní nomenklatury. Někteří však byli specifickější.

Linea Nivnice (výrobce přesnídávek Hello) uvedla, že dětský ovocný příkrm není výlučná strava pro kojence a malé děti, proto do druhé snížené sazby DPH nespadá. Od společnosti Nutricia (přesnídávky Hami) jsme se dozvěděli, že záleží jen na výrobcí, jak své výrobky zařadí. Počáteční a pokračovací mléčná kojenecká výživa, batolecí mléčná výživa v prášku a ovocné, zeleninové a masozeleninové příkrmy tohoto výrobce podle jeho slov do deseti procentní sazby patří.

Že situace není úplně jednoznačná, potvrdili zástupci Billy, od kterých jsme získali informaci, že prodávají přesnídávky stejné značky, se stejným určením věku, ovšem některé příchutě podle dodavatele spadají do patnácti procentní sazby, jiné do deseti procentní. Dodejme ještě, že jsme byli ujištěni, že externí auditorská firma shledala vše být v pořádku.

Zástupci Hamé potvrzují, že „výklad zákona je trochu složitější“, a zároveň dodávají, že jako výrobci mokřých výživ nemohou nejnížší sazbu na ovocný příkrm uplatňovat, protože se vztahuje pouze na sušená mléka.

Sumář z finančního ředitelství

Že pořád nevíte, jakými výrobky chtěl stát potenciálně nižší cenou zpřístupnit potraviny pro děti? I my jsme pátrali dál.

Existuje ještě metodický pokyn Generálního finančního ředitelství k uplatnění sazeb DPH od 1. 1. 2015, který nadějí (nejen) na ovocnou přesnídávku s nejnížší sazbou definitivně hatí. Ten k výkladu zákona doporučuje použít tři různé zdroje, které zmiňujeme výše, ale zároveň si je nevykládat úplně doslova.

Pokyny tvrdí, že definice potravin pro kojence a malé

děti je vymezena nařízením EU č. 609/2004, avšak jedním dechem dodává, že na všechno zboží vymezené tímto nařízením jako potravina pro děti se nevztahuje. Aby na zboží mohla být deseti procentní sazba DPH uplatněna, musí zároveň odpovídat číselným kódům v celním sazebníku. Že už jste to někde slyšeli?

Snahy o obecné vymezení potravin pro kojence a malé děti se točí v kruhu a nelze se prakticky dopátrat, kterých dětských produktů konkrétně se nejnížší DPH týká. Zřejmě také proto se v metodickém pokynu Generálního ředitelství objevuje i odstavec, kde ke specifikaci dochází a kde se lze poprvé dočíst, co do této kategorie vlastně nepatří. Zde se výslovně píše: „Naopak druhé snížené sazbě daně nebudou podléhat obilné kaše a obilno-mléčné kaše pro děti, dětské suchary a sušenky, ovocné,

Sazby DPH v historii

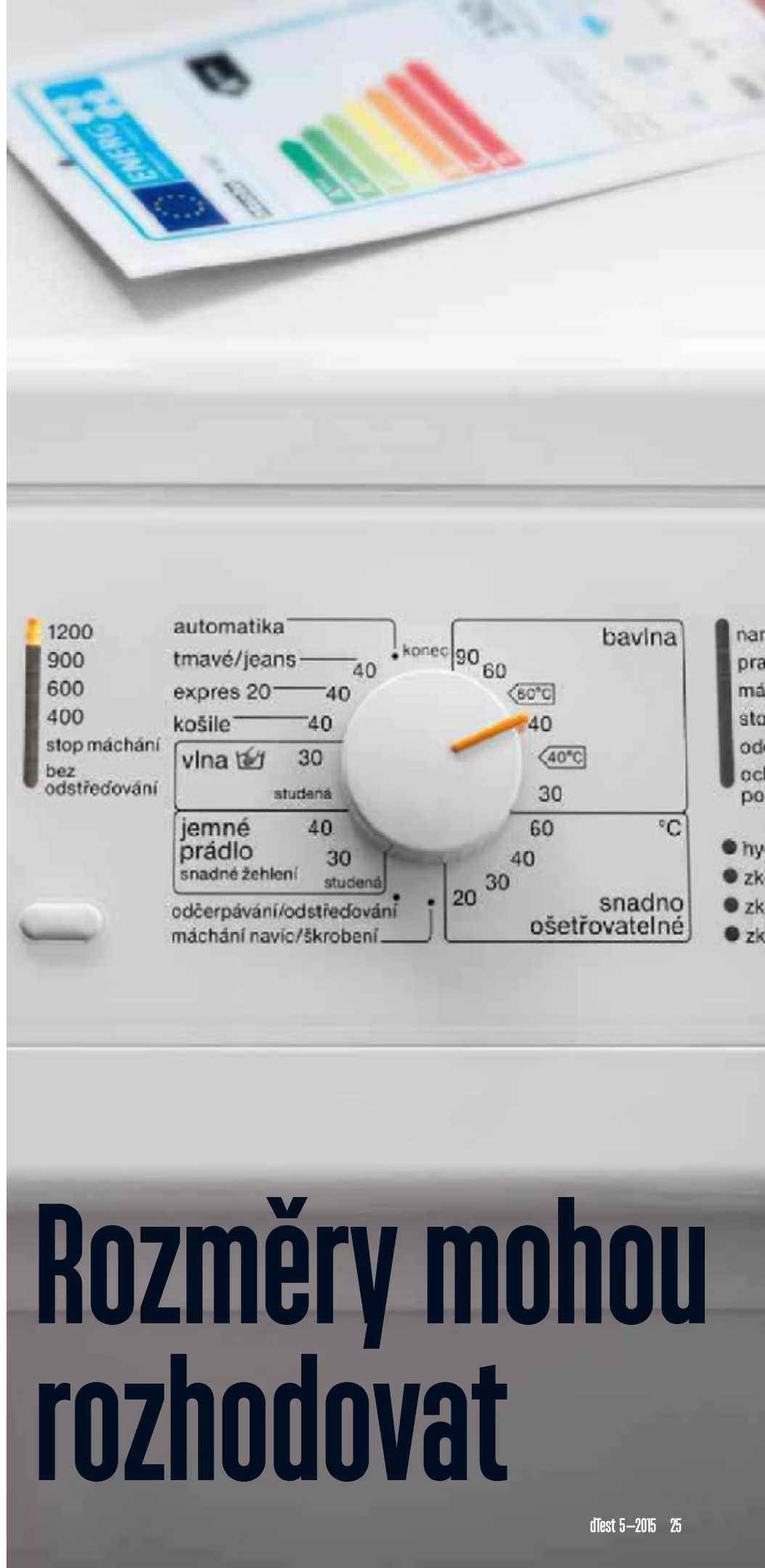
V České republice vždy existovala snížená sazba daně z přidané hodnoty. Od ledna 1993 do konce roku 1997 činila 5 %, od té doby se pak už jen zvyšovala. Zprvu na 9, posléze na 10 a 14 %. Od roku 2013 platí snížená sazba DPH 15 %, se začátkem letošního roku se k ní přidala ještě druhá snížená sazba, která činí 10 %. Základní sazba DPH se v historii České republiky pohybuje od 19 do 23 %, aktuálně je to 21 %.

zeleninové, masové příkrmy, ovocné šťávy, dětské čaje, případně různé kombinované pokrmy.“ Podle stejného dokumentu, který je k nalezení na www.financnisprava.cz se dozvídáme, že druhé snížené sazbě DPH podléhá pouze mléčná výživa kojenců a malých dětí, kterou představují kojenecká sušená mléka včetně těch speciálních (bezlaktózových, antirefluxových, pro nedonošené děti apod.) a také výživa na bázi sóji pro kojence a malé děti.

Nakonec se tedy potvrdilo to, co nám tvrdili někteří výrobci. Ovocný příkrm nebo ovocná přesnídávka, byť určená malým dětem, nepodléhá podle pokynů Generálního finančního ředitelství nejnížší daňové sazbě. Valná většina potravin pro kojence a malé děti tak nadále patří do patnácti procentní sazby DPH, stejně jako tomu bylo v uplynulých letech. ✕

Test Pračky

Vybrat skutečně dobrou pračku není zrovna jednoduché. Každý by si samozřejmě přál takovou, která zvládne kvalitně vyprat i vymáchat a navíc se bude pyšnit nízkou spotřebou. Jenže skloubit tolik požadavků dohromady se výrobcům ne vždy daří. Navíc je často nutné poohlížet se jen po určitém typu, který se vám vejde do domácnosti. Proto tentokrát přinášíme výsledky jak standardních, tak úzkých předem plněných praček, ke kterým jsme přidali i vrchem plněné modely. Na dobré celkové hodnocení dosáhla z 25 otestovaných přístrojů jen trojice z první zmiňované skupiny.

Rozměry mohou rozhodovat

Pračky patří k největším spotřebičům v domácnosti, zatímco koupelny nebo toalety, kam se běžně pračky umísťují, k těm nejmenším místnostem. Často je tedy první otázkou při výběru, kolik místa pračka zabere. Mnohdy záleží na každém centimetru a v úvahu je třeba brát i prostor pro otevírání dvířek. Výrobci nabízejí v zásadě tři různé typy.

Předem plněné pračky standardních rozměrů jsou nejobjemnější, na výšku mírají zpravidla kolem 85 cm, zhruba 60 cm na šířku a mezi 55 až 70 cm do hloubky. U řady modelů lze sundat vrchní desku, aby bylo možné je umístit pod kuchyňskou linku. Taková varianta je obvykle levnější než pořízení vestavné pračky. O něco méně prostorově náročné jsou tzv. slim modely nazývané také jako úzké předem plněné. Hlavní rozdíl však není v šířce, ale v hloubce, která dosahuje maximálně 50 cm. Na trhu jsou přitom dostupné i pračky s hloubkou lehce nad 30 cm. U námi testovaných se hodnoty pohybují od zhruba 40 do 50 cm.

K rozměrům předem plněných praček je vždy třeba připočítat ještě prostor potřebný pro otevření dvířek. To odpadá u posledního testovaného typu spotřebičů, které nabízejí vrchní plnění. A tak nevádí ani hloubka srovnatelná se standardními předem plněnými modely. Na rozdíl od nich bývají o pár centimetrů vyšší a jsou užší. Dobrou a někdy i jedinou volbu představují především pro malé prostory.

Myslete na kapacitu

Vedle vnějších rozměrů je při výběru důležitá i kapacita bubnu. Dnes už se slušnými čísly mohou pochlubit i úzké a vrchem plněné modely, u kterých často narazíte na hodnoty šest až sedm kilogramů, tedy stejné, jaké nabídnou i předem plněné přístroje standardní velikosti. Ty ale mohou jít ještě dál. Poměrně běžná je kapacita na osm kilogramů prádla, některé však dosahují i deseti a více. V našem testu má nejobjemnější buben pračka Beko WMY 111444 LB1, která pojme až 11 kg. Nejmenší objem (4 kg) pak najdete u slim modelů Electrolux EWM1044SEUC a Candy Aqua 1041D 1. Kapacitu vhodnou právě pro vaši domácnost je dobré pečlivě promyslet, jiné požadavky bude mít početná rodina a jednotlivci. I v tomto případě tak může hrát při výběru roli typ pračky.

d dobrá rada

Nejlépe hodnocenou automatickou pračkou je **Samsung WW10H9600EW** (dobře, 49 380 Kč). Vítěz testu však nemusí sedět každému – kvůli vysoké ceně i velké kapacitě bubnu (10 kg), kterou využijí spíše početnější domácnosti. Od stejného výrobce je však k dostání i levnější dobře hodnocený model s nižší, sedmikilovou kapacitou, **Samsung WF70F5E5U2W** (dobře, 13 390 Kč). Mezi celkově dobře hodnocené spotřebiče se dostaly pouze tři pračky s předním plněním se standardními rozměry, trojici doplňuje ještě **Miele WDA 210 WPM** (dobře, 25 880 Kč). Všechny dobře vyperou, dvě nejlépe hodnocené i uspokojivě máchají, což lze považovat za úspěch. Máchání totiž opět dělalo pračkám velké potíže. Z úzkých předem plněných modelů, označovaných také jako slim, perou dobře Bosch WLK24261BY (uspokojivě, 12 910 Kč) a Electrolux EWS1074SDU (uspokojivě, 11 170 Kč). Nejlépe hodnocenou pračkou s vrchním plněním je Miele W667 (uspokojivě, 29 900 Kč), stejně kvalitně však vyperou i další tři modely s třetinovou pořizovací cenou.

Spotřeba je důležitá

Protože pračky spotřebují na jediný cyklus praní desítky litrů vody a další nutné výdaje představuje elektrická energie, je třeba myslet také na spotřebu. Zpřísňování evropských norem už léta nutí výrobce uvádět na trh energeticky stále úspornější výrobky. Momentálně je v zemích Evropské unie možné prodávat pouze pračky s nižší energetickou třídou A+. Jak se ale můžete přesvědčit při pohledu do tabulky, zejména naměřená spotřeba elektřiny (přepočtená na jeden kilogram prádla) se může výrazně lišit i u výrobků ze stejné energetické třídy.

Honba za nižší spotřebou může mít i své oběti, jak se pravidelně ukazuje v našich testech. Používané množství vody například nestačí na kvalitní vymáchání a svou daň si mohou úsporná opatření vybrat i jinde, třeba při praní. Provázanost jednotlivých parametrů ovlivňuje celkový výsledek a záleží na výrobcích, jak efektivní řešení naleznou. Zatímco některé pračky nabízejí jistou

rovnováhu mezi nízkou spotřebou a dobrým výkonem, u jiných je situace složitější. Nejhorší pak je, když spotřebič nedosáhne na přijatelné hodnocení ani v jednom z těchto parametrů.

Při hodnocení všech modelů jsme vycházeli z průměrných hodnot zjištěných během tří testovacích cyklů, v případě výrazných rozdílů mezi jednotlivými výsledky jsme přidali ještě další dva. Kvůli spravedlivému srovnání praček s různou kapacitou byla naměřená délka cyklů a spotřeba vždy přepočtena na jeden kilogram prádla.

Délka praní může rozhodovat

Aby výrobce dosáhl energetické úspory a snížil spotřebu elektřiny, stačí mu například zkrátit prací cyklus. Tím však může dojít k ovlivnění kvality vyprání, které si určitý čas žádá. Příkladem pračky s krátkým cyklem, ale špatným praním je Beko WMY 111444 LB1. Problémy měla zejména se špinavým bavlněným prádlem a za praní dostala vůbec nejhorší známku v testu, za

délku pracího cyklu přitom byla hodnocena nejlépe.

Přijatelný kompromis mezi oběma parametry naopak našel Samsung. Jeho model WF70F5E5U2W si dobře poradil s většinou testovacích skvrn, délka pracího cyklu je přitom uspokojivá a má také nízkou spotřebu energie i vody. Podobně si vedl model WW10H9600EW – vítěz testu dokázal, že umí nejen dobře vyprat, ale přijatelná je i spotřeba energie a doba praní. Spolu se zmiňovanou pračkou Beko patří mezi dva spotřebiče s nejvyšší kapacitou bubny a oba modely dosáhly na nejlepší hodnocení doby praní. Celkový čas byl dokonce kratší než u některých praček s mnohem nižší kapacitou. Je však jasné, že takový objem se nevyplatí každému.

Mezi slim modely zvládl s přijatelnou spotřebou dobře vyprat Electrolux EWS1074SDU, i když je jeho prací cyklus delší. Ostatně jak se ukázalo v našem testu, úzké modely praček s předním plněním spolu s vrchem

Typy motorů

Jedním z nejdůležitějších částí pračky je motor. Moderní spotřebiče využívají tři základní typy:

■ **Klasické motory** jsou dnes už poněkud zastaralé. Pračky s tímto motorem mají čtyři základní součástky – motor, řemen, řemenici a buben. K přenášení elektřiny na rotor se využívají uhlíky, což zvyšuje hlučnost i spotřebu a je potřeba uhlíky jednou za čas měnit. Motor je umístěn mimo osu bubnu a celkově je méně efektivní.

■ **Invertorové motory** mají v zásadě lepší ovladatelnost než klasické. Na rozdíl od nich jsou přímo elektronicky řízené a dochází tak u nich k plynulé a přímé regulaci. Navíc snižují spotřebu a celkovou hlučnost pračky. Pračky jimi vybavené se stejně jako ty klasické skládají z motoru, řemenu, řemenice a bubnu. Motor je stále umístěn mimo osu bubnu.

■ **Motory direct drive** jsou umístěny přímo v ose bubnu. Díky tomu dochází k jeho přímému pohonu a již není nutné využívat řemen a řemenici, což zvyšuje i jeho ovladatelnost a stabilitu a snižuje vibrace. Motor je bez uhlíků, díky čemuž je efektivita vyšší a hlučnost nižší.

plněními potřebují obecně více času na vyprání. Například v tomto ohledu nedostatečně hodnocený Electrolux EWM1044SEUC s kapacitou 4 kg vyprat buben naplněný bavlněným prádlem za 2 hodiny a 43 minut, což je jen o 13 minut méně než v případě vítěze testu s kapacitou 10 kg. Velmi podobné to bylo i u syntetiky a při poloviční náplni.

Méně může znamenat více

Test délky pracího cyklu probíhal při praní bavlny a syntetiky. V případě bavlny jsme nejdříve pračku naplnili zcela, respektive na 80 procent celkové kapacity bubnu, což je v domácnostech nejběžnější, a poté jen z poloviny (40 %). Zajímalo nás, jak dobře umí testované spotřebiče hospodařit, tzn. jak velká bude úspora ve spotřebě vody, elektrické energie, ale i v čase. V posledním případě se hodnoty lišily o více než hodinu, někdy dokonce o dvě. Našly se však i modely, které dokázaly zkrátit prací proces jen o pár minut, případně jsme jim naměřili čas stejný či dokonce

o něco málo delší než při plné várce. To je případ praček Siemens WM12K268BY a Indesit XWD 71283 W EU.

Spotřeba elektřiny a vody klesla vždy, poloviční hodnoty ale spíše nečekejte, byť nejsou nereálné. Příkladem může být v tomto směru nejehospodárnější Samsung WF70F5E5U2W, který to zvládl v obou případech, byť pokles spotřeby elektřiny většinou nebývá tak markantní.

Máchání bez vody nejde

Nezbytnou součástí celého pracího procesu je i máchání, za které pračky v našich testech dlouhodobě dostávají nelichotivé známky. Pro jeho úspěšné zvládnutí je totiž nutný dostatek vody, v čemž se opět střetávají dva zájmy, neboť snížením spotřeby vody dojde k ovlivnění této procedury. Otestované pračky se nízkou spotřebou vody pyšní, opravdu kvalitním mácháním už se však chlubit nemůžou.

Příkladem může být úzká předem plněná pračka Candy Aqua 1041D 1, která byla velmi dobře hodnocena za spotřebu vody, ale nedostatečně za máchání. U vrchem plněných pak lze zmínit Brandt BWT6412DS, který dopadl dost podobně. Poměrně dobře naopak dokázaly tyto dva parametry vybalancovat modely Gorenje W6623/S nebo AEG L86560TL4.

Problémy s mácháním jsme zaznamenali i u jedné ze tří celkově dobře hodnocených praček (Samsung WF70F5E5U2W), další dvě už dosáhly alespoň na uspokojivou známku, kterou jsme udělovali i některým dalším modelům napříč kategoriemi.

➤ str. 31

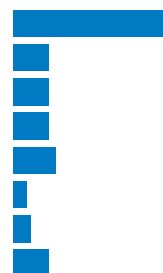
Jak testujeme

podrobný postup testu praček najdete na www.dtest.cz/pracky

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality praček

praní 45 %
máchání 10 %
odstředování 10 %
délka pracího cyklu 5 %
spotřeba el. energie 12 %
spotřeba vody 3 %
hlučnost 5 %
obsluha 10 %

pračky s předním plněním

	Samsung WW10H9600EW	Miele WDA 210 WPM	Samsung WF70F5E5U2W	Electrolux EWF1274BW	LG F84U1TCN2	Siemens WM12K268BY	AEG L72270VFLCS
průměrná cena (Kč)	49 380	25 880	13 390	8900	16 490	12 120	10 940
hodnocení kvality	dobře 68 %	dobře 62 %	dobře 61 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 53 %
praní	dobře 77 %	dobře 75 %	dobře 67 %	dobře 71 %	uspokojivě 59 %	dobře 67 %	uspokojivě 56 %
bavlna / syntetika	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	o / +	+ / +	o / o
máchání	uspokojivě 50 %	uspokojivě 48 %	dostatečně 28 %	dostatečně 38 %	uspokojivě 54 %	dostatečně 32 %	dostatečně 38 %
bavlna / syntetika	o / o	o / o	- / -	- / o	o / +	- / o	- / o
odstředování	dobře 79 %	velmi dobře 81 %	dobře 79 %	dobře 78 %	velmi dobře 85 %	dobře 68 %	dobře 67 %
bavlna / syntetika	+ / ++	+ / ++	+ / ++	+ / +	++ / ++	o / ++	+ / +
délka pracího cyklu	dobře 61 %	dostatečně 28 %	uspokojivě 49 %	dostatečně 25 %	uspokojivě 44 %	uspokojivě 41 %	uspokojivě 42 %
bavlna / syntetika / bavlna 40 %	+ / o / o	+ / - / --	o / o / o	o / - / --	- / - / o	+ / o / --	o / o / -
spotřeba elektrické energie	uspokojivě 56 %	dostatečně 34 %	dobře 66 %	dostatečně 38 %	dostatečně 39 %	uspokojivě 43 %	uspokojivě 52 %
bavlna / syntetika / bavlna 40 %	o / + / o	o / o / --	+ / + / +	o / o / -	o / o / -	o / + / --	o / + / -
spotřeba vody	dobře 75 %	dobře 68 %	velmi dobře 82 %	dobře 61 %	uspokojivě 46 %	dobře 73 %	dobře 77 %
bavlna / syntetika / bavlna 40 %	+ / ++ / +	+ / + / +	++ / + / ++	+ / o / +	o / o / -	++ / ++ / o	++ / + / ++
hlučnost	uspokojivě 45 %	dostatečně 37 %	dostatečně 37 %	dostatečně 25 %	uspokojivě 41 %	dostatečně 33 %	dostatečně 25 %
praní / odstředování	+ / --	o / -	o / -	o / --	o / -	o / --	o / --
obsluha	dobře 61 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 59 %
návod k použití	+	++	o	+	+	+	+
vkládání a vyjímání prádla / dávkovač	o / -	- / o	- / +	o / o	- / o	o / +	+ / o
ovládací panel / informace o průběhu praní	++ / ++	o / +	o / +	+ / +	o / ++	o / +	o / ++
údržba	o	o	-	-	+	o	-

technické údaje

maximální kapacita bubny (kg)	10	7	7	7	8	8	7
otáčky (max.)	1600	1400	1200	1200	1400	1200	1200
energetická třída	A+++	A+++	A+++	A+++	A+++	A+++	A+++
rozměry: šířka x výška x hloubka (cm)	59,7 x 84,8 x 68,4	59,5 x 84,5 x 60,6	59,7 x 84,7 x 62,5	59,8 x 84,9 x 57,5	59,4 x 84,5 x 61,7	59,5 x 84,3 x 62,4	59,5 x 84,8 x 56,1
spotřeba elektrické energie bavlna (kWh)	1,25	0,9	0,77	0,9	1,07	0,96	0,82
syntetika (kWh)	0,85	0,59	0,57	0,65	0,84	0,71	0,62
bavlna 40 % (kWh)	0,71	0,77	0,4	0,65	0,73	0,8	0,56
spotřeba vody bavlna (l)	92,9	65	56,5	68,2	96,5	62,2	61,2
syntetika (l)	63,2	46,5	48,1	57,6	79,6	50,1	53,6
bavlna 40 % (l)	59	43,8	29,2	44,8	68,2	56,9	31,9
délka pracího cyklu bavlna (h:min)	2:56	2:30	2:49	3:02	3:32	2:35	2:41
syntetika (h:min)	2:30	1:59	2:00	1:56	2:27	2:00	2:02
bavlna 40 % (h:min)	2:09	2:25	1:27	2:08	1:36	2:40	1:47

klíč:

++	+	o	-	--
velmi dobře 100–80 %	dobře 79–60 %	uspokojivě 59–40 %	dostatečně 39–20 %	nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano ✗ ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

Beko WMY 71483 LMB2	Beko WMY 111444 LB1	Indesit XWD 71283 W EU
10 120	15 990	7880
uspokojivě 52 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 47 %
dobře 63 %	dostatečně 36 %	uspokojivě 43 %
+ / ○	– / ○	○ / ○
dostatečně 27 %	dostatečně 34 %	dostatečně 28 %
– / –	– / ○	– / –
dobře 66 %	dobře 72 %	dobře 61 %
+ / +	+ / +++	+ / ○
dostatečně 25 %	velmi dobře 89 %	uspokojivě 47 %
○ / – / –	++ / ++ / +	+ / + / –
dostatečně 36 %	dobře 74 %	dobře 66 %
○ / ○ / –	+ / + / +	+ / + / ○
dobře 66 %	dobře 76 %	dobře 78 %
++ / + / ○	++ / + / ++	+ / ++ / ++
uspokojivě 45 %	uspokojivě 41 %	uspokojivě 45 %
+ / –	○ / –	+ / –
uspokojivě 50 %	uspokojivě 52 %	dostatečně 38 %
○	○	○
○ / ○	○ / ○	– / ○
○ / +	○ / +	– / +
–	–	–

7	11	7
1400	1400	1200
A+++	A+++	A+++
59,7 x 84,2 x 57,4	59,5 x 84,1 x 67	59,5 x 84 x 56,2
0,9	0,96	0,58
0,57	0,79	0,54
0,76	0,55	0,52
58,8	88,9	67,4
45,5	79	45,3
51,3	52,6	33,6
2:42	2:10	2:04
2:00	1:39	1:37
2:32	1:50	2:13

úzké pračky s předním plněním (slim)					
Bosch WLK24261BY	Electrolux EWS1074SDU	Gorenje W6623/S	Electrolux EWM1044SEUC	Beko WMB 61432 MU	Candy Aqua 1041D 1
12 910	11 170	10 750	8990	7490	8900
uspokojivě 53 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 40 %
dobře 64 %	dobře 63 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 50 %
+ / +	+ / +	○ / +	○ / +	○ / ○	○ / ○
dostatečně 27 %	dostatečně 25 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 44 %	dostatečně 37 %	nedostatečně 1 %
– / ○	– / ○	○ / ○	– / ○	– / ○	– / –
dobře 74 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 59 %	dobře 64 %	dobře 60 %	uspokojivě 42 %
+ / +	○ / ○	○ / +	○ / +	+ / ○	– / +
dostatečně 24 %	dostatečně 21 %	nedostatečně 10 %	nedostatečně 0 %	dostatečně 37 %	nedostatečně 4 %
– / – / –	○ / – / –	– / – / –	– / – / –	+ / – / –	– / – / –
dostatečně 30 %	uspokojivě 58 %	dostatečně 20 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 42 %	uspokojivě 48 %
– / ○ / –	+ / + / ○	– / – / –	○ / + / –	○ / ○ / –	+ / + / –
uspokojivě 53 %	dobře 69 %	dobře 61 %	uspokojivě 44 %	dostatečně 37 %	velmi dobře 82 %
+ / + / –	+ / ○ / +	+ / + / ○	○ / ○ / ○	+ / ○ / –	++ / + / ++
uspokojivě 45 %	dostatečně 33 %	dostatečně 37 %	dostatečně 37 %	dostatečně 33 %	dostatečně 29 %
+ / –	○ / –	○ / –	○ / –	○ / –	○ / –
uspokojivě 50 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 49 %	dostatečně 39 %	uspokojivě 45 %	dostatečně 28 %
+	+	++	○	○	○
○ / ○	+ / ○	○ / ○	+ / ○	– / ○	○ / –
– / +	– / +	– / +	– / –	○ / +	– / –
○	–	○	–	○	–

6	7	6	4	6	4
1200	1000	1200	1000	1400	1000
A+++	A+	A+++	A+	A++	A+
59,5 x 84,4 x 47,8	59,5 x 84,1 x 49,3	59,6 x 84 x 45,7	59,5 x 84,1 x 39,7	59,7 x 83,9 x 49,5	51,3 x 70,3 x 47,1
0,88	0,67	1,03	0,48	0,67	0,42
0,57	0,54	0,66	0,36	0,49	0,33
0,74	0,53	0,76	0,33	0,59	0,4
60,8	61,7	57	56,8	69,8	24,4
47	51,1	46,8	40,2	48,6	31,9
56,2	40,4	47,4	31,4	66	17,6
2:46	3:04	3:32	2:43	1:43	2:10
1:47	1:59	1:56	1:54	1:44	1:42
2:45	2:25	2:22	1:59	1:43	1:56

★ vítěz testu
 Ⓞ výhodný nákup

	pračky s vrchním plněním						
	Miele W667	AEG L86560TL4	Hotpoint-Ariston ECOT7D1492	Zanussi ZWQ61215WA	Electrolux EWT1266TXW	Bosch WOT24455BY	Whirlpool WTLS65912
průměrná cena (Kč)	29 900	16 010	10 110	8570	10 960	14 000	10 330
hodnocení kvality	uspokojivě 56 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 47 %
praní	dobře 61 %	uspokojivě 54 %	dobře 63 %	dobře 66 %	dobře 62 %	uspokojivě 43 %	uspokojivě 42 %
bavlna / syntetika	○ / +	○ / +	+ / ○	+ / +	+ / ○	○ / ○	– / ○
máchání	dostatečně 39 %	uspokojivě 56 %	dostatečně 33 %	dostatečně 35 %	uspokojivě 49 %	dostatečně 29 %	dostatečně 27 %
bavlna / syntetika	○ / –	+ / ○	– / –	– / ○	– / +	– – / +	– – / ○
odstředování	dobře 79 %	dobře 74 %	dobře 63 %	dobře 66 %	dobře 66 %	dobře 70 %	dobře 66 %
bavlna / syntetika	++ / +	+ / +	+ / ○	+ / +	+ / +	+ / ++	+ / +
délka pracího cyklu	dostatečně 23 %	nedostatečně 10 %	dostatečně 28 %	nedostatečně 3 %	nedostatečně 3 %	dostatečně 31 %	uspokojivě 40 %
bavlna / syntetika / bavlna 40 %	+ / – – / – –	– / – – / – –	– / ○ / – –	– – / – – / – –	– – / – – / – –	○ / – / – –	+ / ○ / – –
spotřeba elektrické energie	uspokojivě 49 %	uspokojivě 41 %	uspokojivě 43 %	dostatečně 31 %	dostatečně 26 %	dobře 63 %	dobře 65 %
bavlna / syntetika / bavlna 40 %	○ / ○ / –	○ / – / –	○ / ○ / –	○ / – / –	○ / – / – –	+ / + / ○	+ / ++ / ○
spotřeba vody	dobře 68 %	uspokojivě 51 %	dobře 77 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 50 %	dobře 79 %	dobře 73 %
bavlna / syntetika / bavlna 40 %	+ / + / +	+ / – / ○	+ / + / ++	+ / ○ / ○	+ / ○ / –	++ / + / +	++ / + / +
hlučnost	uspokojivě 45 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 41 %	dostatečně 25 %	dostatečně 29 %	nedostatečně 16 %	uspokojivě 41 %
praní / odstředování	○ / –	+ / –	○ / –	○ / – –	○ / – –	– / – –	○ / –
obsluha	uspokojivě 49 %	dobře 64 %	dostatečně 36 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 49 %
návod k použití	++	+	+	+	+	○	○
vkládání a vyjímání prádla / dávkovač	○ / ○	+ / +	– – / ○	– / ○	+ / ○	+ / +	+ / +
ovládací panel / informace o průběhu praní	○ / – –	+ / +	– / +	+ / +	○ / +	– / +	– / ○
údržba	○	○	○	–	–	– –	–
technické údaje							
maximální kapacita bubnu (kg)	6	6	7	6	6	6,5	6,5
počet otáček (max.)	1200	1500	1400	1200	1200	1200	1200
energetická třída	A+++	A+++	A++	A++	A+++	A+++	A+++
rozměry: šířka x výška x hloubka (cm)	45,7 x 90,1 x 64	39,6 x 88,5 x 64	39,5 x 89,8 x 62,5	39,7 x 88,8 x 65,5	39,8 x 88,7 x 65,7	40,2 x 89,6 x 65	40 x 89,7 x 64,6
spotřeba elektrické energie							
bavlna (kWh)	0,68	0,69	0,9	0,84	0,8	0,62	0,64
syntetika (kWh)	0,48	0,6	0,57	0,6	0,58	0,5	0,41
bavlna 40 % (kWh)	0,5	0,51	0,65	0,57	0,73	0,44	0,49
spotřeba vody							
bavlna (l)	58,9	66,7	67,2	60,1	58,5	48,7	52,6
syntetika (l)	39,7	52,6	42,3	51,6	50,6	42,4	46,1
bavlna 40 % (l)	35,3	43,9	31,3	43	50,9	33,2	37,7
délka pracího cyklu							
bavlna (h:min)	2:04	2:52	3:09	3:22	3:21	2:28	2:15
syntetika (h:min)	1:53	2:16	1:37	2:17	2:14	1:57	1:42
bavlna 40 % (h:min)	2:04	2:00	2:29	2:22	3:00	1:56	1:54

klíč:

++	+	○	–	– –
velmi dobře 100–80 %	dobře 79–60 %	uspokojivě 59–40 %	dostatečně 39–20 %	nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano ✗ ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

Candy EVOGT12072D3	Brandt BWT6412DS
10 310	16 200
uspokojivě 46 %	uspokojivě 43 %
uspokojivě 47 %	dostatečně 38 %
○ / ○	— / ○
dostatečně 39 %	nedostatečně 17 %
— / ○	— / ○
uspokojivě 55 %	uspokojivě 55 %
○ / ○	○ / +
dostatečně 21 %	dostatečně 35 %
— / — / —	○ / ○ / —
uspokojivě 54 %	dobře 79 %
+ / + / —	++ / ++ / +
dobře 60 %	dobře 77 %
+ / — / +	++ / + / +
dostatečně 29 %	dostatečně 20 %
○ / —	○ / —
uspokojivě 43 %	uspokojivě 42 %
—	+
○ / ○	○ / —
— / ○	○ / +
○	—
7	6
1200	1200
A+++	A+++
40 x 88 x 61,5	40,2 x 89 x 66
0,68	0,4
0,49	0,32
0,63	0,36
71,1	41
67,9	40,2
34,9	31,1
3:11	2:15
1:55	1:20
2:54	2:00

Takové hodnocení lze považovat za úspěch. Vůbec nejlépe si v této zkoušce vedla pračka AEG L86560TL4, které poměrně těsně uniklo dobré hodnocení.

Počet otáček nemusí být důležitý

Vysoké otáčky jsou při výběru pračky častým lákadlem ze strany výrobců. Při sušení na vzduchu však nehrají příliš velkou roli a vyplatí se tak pouze těm, kteří suší prádlo v sušičce. Samozřejmě obecně platí, že čím vyšší počet otáček, tím větší množství vody se prádlo zbaví a rychleji usuší. Jenže záleží i na schopnostech konkrétní pračky.

V našem testu si většina modelů vedla během odstředování dobře nebo velmi dobře. Nejhorší známku obdržela úzká předem plněná Candy Aqua 1041D 1, která za odstředování bavlny při 1000 otáčkách dostala pouze dostatečné hodnocení. Při stejném počtu otáček přitom pračka Electrolux EWM1044SEUC dokázala bavlněné prádlo odstředit o stupeň lépe. Se stejným počtem otáček na bavlnu (1400) i syntetiku (1200) zase pracuje dvojice standardních předem plněných praček Miele WDA210 a Beko WMY111444 LB1. První z nich však dosahuje o něco lepších výsledků. ✖

Více než 100 otestovaných praček na www.dtest.cz

Na našem webu najdete detailnější hodnocení zkoušek i fotografie praček. Online databáze www.dtest.cz/pracky čítá přes 100 modelů otestovaných v minulosti, jen loni jich přibýlo přes 30, včetně pětice praček kombinovaných se sušičkou. Výsledky jsou dostupné našim předplatitelům.

Spolehlivost praček

V rámci našeho testu jsme oslovili také spotřebitele, abychom zjistili, jaký typ pračky mají ve své domácnosti a jaké jsou jejich zkušenosti se spolehlivostí těchto zařízení. Z téměř dvou tisíc odpovědí plyne, že 99 % spotřebitelů vlastní volně stojící pračku, zatímco zbylé procento si pořídilo pračku vestavnou. Třetina domácností si spotřebič pořídila v posledních třech letech. Většinou jsou využívány automatické pračky s předním plněním, čtvrtinový podíl mají vrchem plněné modely.

Nejčastěji perou naši respondenti v pračkách AEG, Whirlpool a Bosch. Na jednu z těchto značek narazíte ve více než 40 % domácností. Jako nejspolehlivější byly v průzkumu hodnoceny Siemens, LG a Bosch. Ke značce Miele, která pravidelně patří k nejlépe hodnoceným, se nepodařilo nasbírat dostatečné množství dat, zastoupení těchto dražších praček v domácnostech je nižší.

Čtvrtina dotázaných přiznala, že musela dát pračku kvůli poruše někdy opravit, 40 % z nich dokonce více než jednou. Nejčastěji (17 % případů) mají uživatelé problémy s vyvážením (chvěním) pračky a se zbytky vody v zásobníku na aviváž. Celkově je však se svou pračkou velmi nebo spíše spokojeno 90 % lidí, 57 % by pak danou značku určitě doporučilo i přátelům. ✖

značka	spolehlivost
Siemens	spolehlivá (91 %)
LG	spolehlivá (90 %)
Bosch	spolehlivá (89 %)
Electrolux	spolehlivá (85 %)
Candy	méně spolehlivá (81 %)
AEG – Electrolux	méně spolehlivá (78 %)
Indesit	méně spolehlivá (74 %)
Whirlpool	nespolehlivá (69 %)

rozpětí hodnocení:

velmi spolehlivá (100–95 %)
spolehlivá (94–85 %)
méně spolehlivá (84–70 %)
nespolehlivá (69 % a méně)

Test Dětské pleny

Pleny při péči o malé dítě potřebuje každý rodič. Dříve používané látkové dnes válcují ty jednorázové, které ve většině evropských zemí využívá až 90 procent domácností. Nabídka na trhu je široká, jaká je ale kvalita jednotlivých výrobků? Absorbují tekutinu tak, aby dítě zůstávalo v suchu? Neobsahují nebezpečné látky? Jsou pohodlné? Odpověď na tyto otázky jsme hledali v laboratoři i mezi rodiči. Ukázalo se, že měřicí přístroje jsou schopné odhalit rozdíly v absorpční schopnosti, i když dojem uživatelů z různých plenek může být podobný.

Umí vstřebat, co

d

dobrá rada

Mezi pěticí nejlépe hodnocených plen najdete čtyři s dobrým hodnocením jak v laboratorních, tak praktických zkouškách. Mezi rodiči si nejlépe vedly vítězné pleny **Pampers active baby-dry** (dobře, 6,10 Kč/ks), naměřené hodnoty týkající se absorpce pak měly nejlepší **Toujours z Lidlu** (dobře, 5,20 Kč/ks). Cena plen záleží na jejich velikostní kategorii i počtu kusů v balení, přesto lze konstatovat, že vyšší cenovka nemusí znamenat kvalitnější výrobek. Například v naší tabulce poslední pleny Moltex nature no. 1 (uspokojivě, 9,20 Kč/ks) jsou zhruba o třetinu dražší než ty nejlépe hodnocené. Nejlevněji pořídíte pleny Tesco Value (uspokojivě, 3,40 Kč/ks), jejich hodnocení je přitom téměř totožné s nejdražším výrobkem v testu Naty By Nature Babycare (uspokojivě, 11,50 Kč/ks).

je třeba?

Ve starověku rodiče používali místo plen zábaly z přírodních materiálů, listů, mechu nebo třeba králíčí kůže. Dnes je možné spolehnout se na sofistikované, průmyslově vyrobené jednorázové pleny, nebo využít pleny látkové, které umožňují opakované použití. Zastánci obou táborů dokážou být ve svých argumentech velmi přesvědčiví, což dokazuje i diskuse k tomuto tématu na našem facebookovém profilu.

Příznivci jednorázových plen vyzdvihují především jejich nenáročnost – stačí zabalit, vyhodit, vzít nový kus, zalépit a je to. Stinnou stránkou je však jejich ekologická zátěž. Podle americké případové studie z roku 2003 tvoří v domácnosti s dítětem používajícím tyto plenky až 50 procent domácího odpadu. Jednorázové pleny jsou také třetí největší položkou skládkového odpadu pocházejícího od jednotlivců a představují asi čtyři procenta veškerého pevného odpadu. Tekutiny se rozloží poměrně rychle, plast a papír, které tvoří až 25 procent odpadu z plenky, se ale rozkládají podle různých zdrojů 200 až 500 let. Další často zmiňovanou nevýhodou je jejich finanční náročnost – za jeden kus testovaných jednorázových plenek velikosti 4 utratíte od zhruba tří do dvanácti korun. Počítáme-li s průměrnou spotřebou 4,5 pleny na den, kterou uvádí ve své studii Evropská asociace pro netkané textilie a jednorázově použitelné výrobky (EDANA), dítě za přebalovací věk spotřebuje více než čtyři tisíce kusů. Celkové náklady tedy dosahují nezanedbatelných čísel.

Ti, kteří volí raději látkové pleny, argumentují vedle finanční úspory také přirozenějším charakterem a nižší ekologickou zátěží. V tomto bodě je však třeba připomenout, že k látkovým plenám se zase váže zátěž spojená s opakovaným praním, na které se spotřebovává velké množství vody a energie. Do kapsy to třeba tak velkou díru neudělá, ale z hlediska dlouhodobého zatížení životního prostředí je i v tomto případě o čem diskutovat.

Výběr jednoho ze dvou typů plen je do jisté míry i otázkou životní filozofie a je na každém, pro jakou cestu se rozhodne. Nepopíratelným faktem zůstává, že jednorázové pleny jsou masově využívány a velmi oblíbené. Jen v Evropě se jich ročně vyrobí až 25 miliard. Pokud bychom je seřadili za sebe, pokrylo by toto množství 32krát vzdálenost mezi Zemí a měsícem nebo

Jak správně přebalovat?

Při přebalování byste se měli zaměřit na to, aby plena neomezovala dítě v pohybu, umožňovala mu pokrčení nohy i volný pohyb kolen a stehů. Před zabalněním do čisté pleny nechte zadeček chvíli volně na vzduchu. Kojenče otírejte vždy zepředu dozadu, předejdete tak možné infekci. Nezapomínejte, že děti jsou velmi vynalézavé a živé, nenechávejte je proto na přebalovacím pultu nikdy samotné.

bychom jimi mohli 312krát obtočit rovník. My jsme je dopravili do laboratoře a k rodičům, abychom se dozvěděli, zda dobře plní svou funkci a také jak si povedou ve vzájemném srovnání.

V hlavní roli absorpce

Nejdůležitější funkcí plenek je absorpce, tedy vstřebání tekutiny. Proto jsme jemu testu věnovali největší pozornost a na celkovém hodnocení se podílí padesáti procenty. Při zkouškách v laboratoři jsme se zaměřili nejen na rychlost vstřebání tekutiny, ale také na její možný nežádoucí únik skrz postranní části pleny. Zajímala nás rovněž schopnost tekutinu zadržovat tak, aby zůstal dětský zadeček i jeho okolí stále suché.

Při testu rychlosti absorpce jsme na každou plenu čtyřikrát za sebou nalili 60 ml roztoku simulujícího moč a měřili jsme, za jak dlouho se vstřebá. Zvolený objem odpovídal průměrnému množství moči vyloučenému během jednoho čurání, čtyři dávky pak odpovídají průměrnému počtu čurání během noci. Roztok jsme lili do takzvaného „mokrého bodu“, což je místo, kam je moč nejčastěji směřována. Nedostatečnou známku dostaly pleny Moltex,

Jak testujeme

podrobný postup testu dětských jednorázových plen najdete na www.dtest.cz/pleny

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality dětských jednorázových plen

absorpce 50 %
praktické zkoušky 45 %
upínací pásy 5 %

kteř poslední várku tekutiny absorbovaly více než čtyřikrát pomaleji než nejlépe hodnocené Pampers active baby-dry. Ty spolu s plenami Toujours z Lidlu v této zkoušce uspěly na výbornou.

Zajímal nás také možný nežádoucí únik tekutiny postranními částmi plenky, který hrozí i u velmi rychle absorbujících výrobků. Ač jsme nenarazili na vyslovený propadák, většina si odnesla jen průměrné hodnocení. Po stranách byl patrný průsak, nežádoucím úniku tekutiny mimo plenu ale zabránila ochranná manžeta. Nejlépe hodnoceny byly Naty By Nature Baby-care, Babylove nature z dm drogerie a Bambo Nature, u kterých laboratoř žádný únik nezaznamenala.

Aby byl test absorpce kompletní, zajímala nás i schopnost zadržování, respektive možnost zpětného prosakování dříve absorbované tekutiny na kůži. Zkoušku jsme prováděli pomocí papírových proužků sloužících jako filtry, které jsme přitiskli k povrchu plenky, zatížili a pak měřili, kolik vlhkosti obsahují. Jen dostatečné známky jsme rozdali plenám K-Classic z Kauflandu, Helen Harper soft&dry a Pampers Sleep & Play. Srovnáme-li například pleny z Kauflandu a Lidlu,

Při výběru vhodné plenky dbejte také na to, aby její velikost odpovídala velikosti dítěte. I pleny se stejným velikostním zařazením mohou být lehce odlišné, ale spoň podle hmotnostního určení udávaného různými výrobci. Ačkoli většina nese shodné označení 4/maxi, lišit se může spodní i horní hranice. Většina testovaných plenek je vhodná pro děti od 7 kilogramů, akorát Bella Baby Happy mají na obalu uvedeno o kilogram více, Helen Harper soft&dry dokonce o dva. Rozdílné jsou i maximální uváděné údaje – 14, 16 nebo 18 kg. Zvolíte-li nevhodnou velikost plenky, může vám prokázat medvědí službu i přesto, že je kvalitní. Pokud je příliš malá, může docházet k nežádoucímu úniku tekutiny, protože ji nedostatečně absorbuje. Je-li moc velká, vytvoří mezi tělem a plenou nežádoucí prostor, který může snížit její funkčnost.

kteř v této zkoušce obstály nejlépe a v celkovém hodnocení absorpce si jako jediné vysloužily velmi dobré hodnocení, rozdíl v hmotnosti filtru byl téměř osminásobný. Zmíníme-li konkrétní naměřené hodnoty, tak v nejhorším případě se jednalo o 1,33 gramu.

Slovo mají rodiče

Po řeči čísel je čas na hodnocení rodičů. Ty jsme do testu zapojili především z toho důvodu, že každé dítě je jiné a může mu vyhovovat jiný druh plen. Jak se plenky osvědčí v praxi, jsme zjišťovali u třiceti rodin s dětmi. V poměru půl na půl byli vybíráni chlapci a dívky podle hmotnosti tak, aby odpovídala velikosti testovaných plen. Každá rodina dostala od každé značky 15 kusů, které vyzkoušela během denního i nočního nošení. Počítáme-li s průměrnou spotřebou čtyř až pěti plen na den, každý model testovala v průměru tři až čtyři dny. Rodiče po celou dobu pečlivě zaznamenávali do formulářů své postřehy týkající se celé řady vlastností, které hodnotili na osmibodové škále. Soustředili se například na komfort při přebalování i nošení plenek, ochranu proti prosáknutí nebo stejně jako v laboratoři na schopnost absorpce.

Obecně lze říci, že v praktických zkouškách obstála většina plen se ctí. Nejlepších výsledků dosáhl celkový vítěz testu, Pampers active baby-dry, který byl velmi dobře hodnocen prakticky ve všech sledovaných parametrech. Zatímco v tomto případě byli rodiče v zásadě zajedno, u některých výrobků se názory lišily a je vidět, že pleny, které vyhovují jednomu, nemusí sedět druhému. Největší rozdíly jsme zaznamenali u plenek Toujours, které při hodnocení absorpce v noci 56 procent testujících vnímalo pozitivně, zatímco 44 procent negativně. Právě noční absorpce byla kategorií, v níž byli rodiče nejkritičtější. Zatímco přes den se mění plena několikrát, přes noc by v ideálním případě měla dítěti zajistit suchou pokožku a pohodlí pouze jedna. Na celkovém výsledku praktických zkoušek měla největší podíl právě absorpce (noční i denní) a možný nežádoucí únik tekutiny.

Komfort je důležitý

Zvýšený důraz jsme kladli také na přizpůsobivost tělu, u níž rodiče posuzovali, jak plenka dítěti sedne a zda se na některých místech neodchlipuje. Nejčastěji dopadly pleny Tesco Value, které ve všech aspektech dostaly pouze průměrné hodnocení. Nejvíce výtek směřovalo k méně pohodlnému přebalování a horší přizpůsobivosti tělu dítěte. Naopak nejlépe rodiče hodnotili Pampers active baby-dry. V praktických zkouškách nás zajímalo také možné podráždění nebo zarudnutí pokožky, které se

Z čeho se pleny skládají?

Jednorázové pleny se skládají ze tří vrstev: propustné fólie (většinou polypropylen), nasádkavé vložky (celulóza nebo jiná buničina, která je pro zvýšení savosti doplněna gelovým absorbérem na bázi polyakrylátů) a nepropustné fólie k ochraně prádla (většinou z polyetylenů). Můžete v nich najít třeba chlór, kterým jsou některé pleny běleny, nebo latex, který se kvůli lepší pružnosti může přidávat do gumových částí. Plenky obsahují také různý počet prvků, které usnadňují manipulaci i nošení. Jde třeba o upínací pásky, manžetu bránící úniku tekutiny nebo elastický pás, který kojenčům usnadňuje pohyb.

Výrobci na trh uvádějí i pleny s označením „eko“. Ekopleny by měly být přátelštější k životnímu prostředí, jde však z velké části o marketingový tah. Žádný oficiální předpis, jímž by se jejich výrobci museli řídit, zatím neexistuje. Jejich devízou by měla být absence chlóru (pokud jsou běleny, pak kyslíkem), latexu a parfému. Další udávaná přednost, kompostovatelnost, se však zpravidla vztahuje pouze na jejich obaly, ne na pleny samotné.

někdy v souvislosti s používáním plen může objevit. Pozitivní zprávou je, že rodiče v tomto směru žádné závažnější potíže nezaznamenali.

Od plen se nečeká jen perfektní absorpce, ale také komfort při přebalování a nošení, k němuž přispívá i kvalitní systém zapínání. Také na něj se měli rodiče zaměřit, otestovali jsme ho však i v laboratoři. Speciální přístroj prověřoval zejména odolnost upínacích pásek vůči tlaku, který na ně může působit vlivem nejrůznějších pohybů dítěte. Všechny pleny obstály na výbornou, výjimkou byly pouze Pampers Sleep & Play, u kterých bylo zapínání ohodnoceno jako o něco méně odolné – k jejich rozepnutí stačila menší síla. Pro rodiče však tento rozdíl patrný nebyl, za celkový dojem zapínání jim většinou udělovali velmi dobré známky. Nejnižší hodnocení, průměrné, od nich dostaly plenky Tesco Value a Naty By Nature Babycare. V laboratoři však dopadly oba výrobky na výbornou.

Zaostřeno na škodlivé látky

V plenách byla v minulosti prokázána přítomnost některých nebezpečných látek, konkrétně polycyklických aromatických uhlovodíků (Jsou děti v bezpečí?, dTest 2/2015), proto jsme jejich

obsah zjišťovali i v aktuálním testu. Polycyklické aromatické uhlovodíky jsou skupinou asi stovky chemických sloučenin vznikajících během nedokonalého spalování uhlí, benzínu nebo oleje. Do produktů denní potřeby nejsou přidávány záměrně, ale jsou například součástí některých používaných plastů. Nebezpečné mohou být zejména proto, že podle testů provedených na zvířatech může jít o karcinogeny.

V plenách jsme hledali celkem osm náct chemických sloučenin, které jsme z této skupiny vybrali podle německé klasifikace bezpečnosti výrobků (tzv. GS standardy, Die Geprüfte Sicherheit), jež je uvádí v seznamu látek, které by ve zvýšeném množství mohly být nebezpečné při delším kontaktu s pokožkou. U deseti z nich, mezi kterými je například benzo(a)pyren nebo benzo(a)antracen, tyto standardy stanovují přípustnou hranici pouze 0,2 mg/kg. Dobrou zprávou je, že v našem testu byly tyto látky ve všech případech pod mezí detekce. Stopy dalších sloučenin, jejichž obsah se počítá pouze do souhrnného limitu (1 mg/kg), jsme sice u některých výrobků našli, ale ani v jednom případě nešlo o nebezpečné množství.

Nejvyšší koncentraci jsme naměřili v případě naftalenu, a to u plen Babylove aktiv plus (0,55 mg/kg). Celkově nejvyšší obsah polycyklických aromatických uhlovodíků jsme pak objevili v plenách Helen Harper soft&dry. U těch byl detekován fluoranten (0,13 mg/kg), naftalen (0,1 mg/kg) a fenantren (0,49 mg/kg). Tři výrobky byly naopak zcela „čisté“. Absolutně žádné stopy jsme nenalezli v plenách Bella Baby Happy, Pampers Sleep & Play a Albert Quality. ✖

dětské pleny jednorázové

	Pampers active baby-dry	Bambo Nature	Albert Quality Plenky	Lidl/ /Toujours	Bella Baby Happy	Pampers Sleep & Play	dm/Babylove aktiv plus
průměrná cena (Kč)	282	400	280	150	330	270	230
velikost	4 / maxi	4 / maxi	4 / maxi	4 / maxi	4 / maxi	4 / maxi	4 / maxi
počet kusů v balení	46	60	54	29	70	50	42
cena za 1 plenu (Kč)	6,10	6,60	5,20	5,20	4,70	5,40	5,50
hodnocení kvality	dobře 78 %	dobře 73 %	dobře 71 %	dobře 70 %	dobře 69 %	dobře 62 %	dobře 61 %
absorpce	dobře 76 %	dobře 74 %	dobře 69 %	velmi dobře 81 %	dobře 67 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 57 %
rychlost absorpce	++	+	+	++	o	+	o
únik tekutiny	o	++	o	o	o	o	o
zadržování tekutiny	+	+	+	++	++	—	+
praktické zkoušky	velmi dobře 80 %	dobře 69 %	dobře 72 %	uspokojivě 56 %	dobře 70 %	dobře 73 %	dobře 64 %
celkový dojem	++	+	+	+	+	+	+
vzhled	++	+	++	+	+	+	+
zapínání	++	+	++	+	+	++	+
přizpůsobení tvaru těla	++	+	+	+	+	+	+
prodyšnost	+	+	+	o	+	+	+
přebalování	++	+	++	+	+	+	+
absorpce ve dne / v noci	++ / +	+ / +	+ / +	o / o	+ / +	+ / +	+ / o
únik tekutiny	+	+	+	o	+	+	+
zarudnutí/podráždění pokožky	++	+	++	+	+	++	+
upínací pásy	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	dobře 70 %	velmi dobře 100 %
nežádoucí látky ¹⁾	velmi dobře 86 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 85 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	uspokojivě 56 %
informace							
hmotnost pleny (g)	33,5	34,2	36,5	31,8	34,2	26,7	31,8
doporučená hmotnost dítěte (kg)	7–14	7–18	7–18	7–18	8–18	7–14	7–18
ochranná manžeta proti úniku tekutiny	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
latex	neuveďeno	neuveďeno	neuveďeno	x	x	neuveďeno	x
chlór	neuveďeno	x	neuveďeno	neuveďeno	x	neuveďeno	x
dermatologicky testováno	neuveďeno	✓	neuveďeno	✓	✓	neuveďeno	✓

klíč:

++	+	o	—	--
velmi dobře 100–80 %	dobře 79–60 %	uspokojivě 59–40 %	dostatečně 39–20 %	nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

¹⁾ Měřen byl obsah polycyklických aromatických uhlovodíků (PAH). V případě zjištění vysokého množství mohlo být limitováno celkové hodnocení, jinak tato zkouška neměla na výslednou známku vliv.

Helen Harper soft&dry	Penny/ /BabyTime	Kaufland/ /K-Classic baby Nappies Premium	Naty By Nature Babycare	dm/Babylove nature	Tesco Value	Moltex nature no. 1
310	240	160	310	270	110	340
4 / maxi	4 / maxi	4 / maxi	4	maxi	maxi	4 / maxi
50	50	28	27	42	32	37
6,20	4,80	5,70	11,50	6,40	3,40	9,20
dobře 61 %	dobře 61 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 51 %
uspokojivě 45 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 46 %	dobře 62 %	dostatečně 32 %
○	+	+	○	—	+	—
○	○	○	++	++	○	○
—	○	—	○	○	+	○
dobře 76 %	dobře 65 %	dobře 65 %	uspokojivě 58 %	dobře 66 %	uspokojivě 49 %	dobře 69 %
+	+	+	○	+	○	+
+	+	+	+	+	○	+
+	+	+	○	+	○	+
+	+	+	+	+	○	+
++	+	+	○	+	○	+
++	+	+	+	+	○	+
+/+	+/+	+ / ○	○ / ○	+ / ○	○ / ○	+/+
+	+	+	○	+	○	+
++	+	++	+	+	○	+
velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %
uspokojivě 42 %	velmi dobře 85 %	velmi dobře 88 %	velmi dobře 88 %	dobře 70 %	velmi dobře 86 %	dobře 77 %
32,2	35,7	34,9	40,6	43,1	36	42
9–18	7–16	7–18	7–18	7–18	7–18	7–18
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
neuveďeno	neuveďeno	×	×	×	×	×
neuveďeno	neuveďeno	×	×	×	×	×
neuveďeno	neuveďeno	✓	neuveďeno	✓	neuveďeno	✓

© baibaz / Fotolia

- ★ vítěz testu
- ⊕ výhodný nákup

Historie plen

První pokusy o výrobu plen v podobě, v jaké je známe dnes, se v Evropě a Severní Americe objevily v 18. století. Šlo o čtverec či obdélník vytvořený z pytlaviny nebo flanelu, který rodiče k dětskému prádlu přichytávali zavíracími špendlíky. Masová výroba látkových plen pak byla zahájena v roce 1887 ve Spojených státech. Přelomem v jejich vývoji byla vynalézavá činnost Američanky Marion Donovanové, která byla stejně jako většina matek otrávená velkým množstvím znečištěného oblečení a povlečení, které od plenek navlhlo. Ve čtyřicátých letech 20. století se proto rozhodla vymyslet modernější, opakovaně použitelné a vodotěsné pleny. Jako materiál zvolila povrch ze sprchového závěsu, ze kterého na šicím stroji ušila plenkové kalhotky, jež chránily oblečení. Později zvolila padákový nylon. Zdokonalila také zapínání. Místo dosud používaného poměrně nebezpečného zavíracího špendlíku přišla s nápadem využít pro zapínání plastové drůtky, které výrazně zlepšily bezpečnost. Svůj návrh nabízel několika společnostem, ale žádná neměla zájem. Donovanová se tedy rozhodla, že založí společnost vlastní a plenky začala s okamžitým úspěchem prodávat na Páté avenuí v New Yorku. V roce 1951 si svůj nápad nechala patentovat. Se svým vynálezem ale stále nebyla spokojená, chtěla vymyslet takové plenkové kalhotky, které by vlhkost nejen držely uvnitř, ale i odsály. O výrobu takových plen se před ní pokoušela švédská papírenská firma, která experimentovala s náplní nebělené celulózy s gumovou vrchní vrstvou. I Donovanová se se svým nápadem obrátila na několik papírenských firem, ale opět byla odmítnuta a její nápad označen za nepotřebný. Teprve po několika letech jej využil Victor Mills, pracovník firmy Procter & Gamble, který v roce 1961 nastartoval raketově rostoucí oblibu jednorázových plen. Pojmenoval je pampers (pamper znamená v angličtině rozmazlovat, hýčkat). V průběhu 60. let zpopularizovalo používání jednorázových plen využití celulózy, která zefektivnila absorpci. Opravdový boom ale zaznamenaly až v 80. letech, kdy došlo ke zdokonalení absorpčního jádra. Pro jeho výrobu se začal používat materiál z polymerů polyakrylátu patřící mezi takzvané superabsorbenty, které mají velkou schopnost pohlcovat vlhkost, a udržet tak dítě v suchu.

Právo

Rozhodčí řízení a mediace

Nejen soudy řeší spory. Kvůli jejich zatížení a dlouhým lhůtám, ve kterých rozhodují i banální kauzy, se často volá po možnosti rychlejšího řešení. České právo zná dva způsoby, jak řešit skoro všechny spory alternativně. O rozhodčím řízení jsme okrajově psali již v minulém vydání v souvislosti s exekucemi. Další možností je takzvaná mediace.

Mediace představuje poměrně nový způsob řešení sporů za pomoci mediátora. Základním předpokladem je, že strany sporu jsou ochotny spolu mluvit a hlavně mají vůli se domluvit. To poněkud omezuje její masovější využití, ale své výsledky má. V minulosti se už zkoušela i její aplikace na řešení spotřebitelských sporů v rámci programu mimosoudních řešení, který testovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.

Mediace v kostce

Mediaci nelze nařídit, stojí na principu dobrovolnosti. Nikdo nemůže strany nutit, aby se jí účastnily nebo se dohodly. Využití nachází při řešení konfliktů jak majetkových, tak rodinných. K mediátorovi může odkázat i soud v případě, že uzná, že by mohla pomoci. Nařídit může ale pouze první setkání s mediátorem, pak je na stranách, jestli možnosti využijí, nebo ne.

Mediátor je neutrální a přistupuje k oběma stranám vyváženě, procesem mediace provádí. Samotná mediace je velmi neformální a exis-

tuje k ní více přístupů. Strany by během ní za pomoci mediátora měly získat přehled o situaci, vzájemně porozumět svým zájmům a postojům a nakonec najít řešení, se kterým budou souhlasit.

Formálně celý proces začíná sepsáním smlouvy o provedení mediace a v ideálním případě končí mediační dohodou, ve které si obě strany narovnají vztahy mezi sebou a určí své chování do budoucna. Dohoda sama o sobě není exekučním titulem, nelze ji tedy přímo vynutit. Existují ale výjimky – v minulém vydání jsme psali o dohodách sepsaných notářem, které jsou přímo vykonatelné. Pokud na mediátora odkáže soud, může mediační dohodu schválit jako smír. Ten lze také vynutit soudní exekucí v případě, že by nebyl plněn.

Rozhodčí řízení

Tento způsob řešení sporů je určený pro majetkové spory, nemůže tedy soud nahradit v každém případě. Spotřebitelské spory ale majetkovými spory jsou, a tak jej lze využívat poměrně široce, byť nemá mezi českými spotřebiteli valnou pověst. Zdiskreditovali ho zejména úvěrové

Není mediátor jako mediátor

Zapsaní mediátoři jsou ti, kteří absolvují odbornou zkoušku u Advokátní komory nebo Ministerstva spravedlnosti ČR, které je zapíše na seznam. Takový mediátor musí postupovat podle zákona o mediaci, pro laika je pak jeho označení zárukou, že je opravdu kvalifikovaným profesionálem v oboru.

Mediátorství však může být i volnou živností, kterou může provozovat kdokoliv. Taková osoba ale nesmí používat označení „zapsaný mediátor“, nad kterým je vykonáván státní dohled.

společnosti, lichváři či podvodníci, kterým mnohdy nešlo ani tak o to, aby spotřebiteli poskytli službu či půjčku, ale aby se skrze smlouvu dostali k jeho penězům. Jednoduchému zneužívání rozhodčích doložek sice odzvonilo, i tak ale stále dokážou vzbudit vášně.

Zatímco dříve bylo ve spotřebitelských smlouvách zcela běžné, že rozhodčí doložka, tedy smluvní ustanovení, které bránilo pravomoci obecných soudů rozhodovat,

byla schovaná kdesi v obchodních podmínkách, dnes musí být na samostatném listě. Spotřebitel se tak sám může rozhodnout, zda pravomoc soudů přenesl na rozhodce, nebo ne.

Uzavření rozhodčí smlouvy není podmínkou k uzavření samotné smlouvy, ke které se má vázat. Stačí si uvědomit, že není potřeba podepsat každý papír, který obchodník podstrčí, a že je naopak třeba důkladně číst každý dokument. Před uzavřením rozhodčí smlouvy musí podnikatel spotřebiteli náležitě vysvětlit, co vlastně rozhodčí řízení je a jaké z něho plynou důsledky. Spotřebitelská rozhodčí doložka musí také obsahovat řadu informací, například o způsobech zahájení řízení a formě, ve které se vede, o nákladech, které při řízení mohou vzniknout, kde se bude řízení konat či jak se bude doručovat. Pokud informace předem chybějí, je to důvod pro zrušení nálezu soudem.

Průběh rozhodčího řízení

Rozhodčí řízení má bezpochyby své klady. Velkou výhodou je jeho rychlost a oproti běžnému soudnictví i menší

formálnost. Podnikatelé ve svých sporech oceňují především jeho nevěřejnost, díky které nemusejí mít obavy, že se jejich „špinavé prádlo“ bude prát před širokým publikem. Samotný průběh se ale velmi podobá tomu, co se děje u běžných soudů. Řízení se zahájí žalobou, během něj pak rozhodci vyslyší svědky a hodnotí důkazy tak, jak je strany předloží. Na rozdíl od normálního soudu si svědky nemohou předvolat pod hrozbou pokuty.

Pravidla průběhu určí statusy či řády stálých rozhodčích soudů (viz box), nebo předem ve smlouvě dohodnutá pravidla. Ve zbytku se použije zákon – Občanský soudní řád. Rozhodce se tedy musí chovat velmi podobně jako soudce, zpravidla je ale proces trochu méně formální.

Řízení zpravidla končí vydáním rozhodčího nálezu, což je vlastně obdoba rozsudku. Rozhodčí nález, který nabytí právní moci, je tzv. exekucí. Musí být písemný a podepsaný rozhodci, rozhoduje-li několikačlenný senát, musí se na něm shodnout většina. Nález ve spotřebitelském sporu musí vždy obsahovat odůvodnění a poučení o právu podat návrh na jeho zrušení u soudu.

Rozhodci se musejí řídit platným právem, u nesporebilitelských sporů může být ale ve smlouvě dohodnuto, že se budou držet jen zásad spravedlnosti. Dříve byla tato možnost přípustná i pro spotřebitelské spory, protože ale docházelo k jejím

zneužívání (spravedlnost se v očích některých rozhodců redukovala na „Podepsal jsi? Tak plat!“), byla zrušena.

Rozhodčí nález je zpravidla konečný, což je bráno jako další výhoda. Ve smlouvě ale může být stanoveno, že nález mohou přezkoumat jiní rozhodci, pokud se na ně jedna ze stran obrátí do 30 dnů od doručení nálezu.

Zrušení nálezu soudem

Ještě v nedávné minulosti byla proti pravomocnému rozhodčímu nálezu velmi těžká obrana. Soud ho mohl na návrh zrušit pouze při závažné procesní chybě, například v případech, kdy byla rozhodčí smlouva neplatná, nešlo ji podle zákona uzavřít nebo rozhodoval nezpůsobilý rozhodce. Nebylo tedy možné posuzovat spravedlivost samotného rozhodnutí, což dodnes platí pro spory podnikatelů. V reakci na masivní zneužívání rozhodčího řízení může od roku 2012 obecný soud přezkoumat, zda rozhodce bral v úvahu předpisy na ochranu spotřebitele a pokud ne, může nález zrušit. Může tak učinit i v případě, že bylo rozhodováno v rozporu s dobrými mravy či veřejným pořádkem, nebo když spotřebitel nebyl

poučen o důsledcích rozhodčího řízení.

Žádost na zrušení nálezu lze podat do tří měsíců od jeho doručení, což ale nemá automatický odkladný účinek ve vztahu k vykonatelnosti nálezu. Je-li tedy vydán rozhodčí nález a oprávněný je dostatečně rychlý, může se začít s exekucí, i když je nález později soudem zrušen.

Spotřebitelé to mají trochu jednodušší. Pokud soudu dojde návrh na zrušení rozhodčího nálezu ze spotřebitelského sporu, soud sám do sedmi dnů rozhodne o odkladu vykonatelnosti, i když to spotřebitel nenavrhne. Ostatní odklad vykonatelnosti navrhopvat musí a soud jim vyhově pouze v případě, že jim hrozí vážná újma.

Rozhodčímu nálezu se lze bránit i po nařízení exekuce. Pokud existuje důvod pro zrušení nálezu anebo rozhodce nepostupoval podle předpisů na ochranu spotřebitele a nepoučil o možnosti podat návrh na zrušení nálezu, lze navrhnout zastavení exekuce. Soud pak výkon rozhodnutí přeruší a uloží navrhovateli (tedy povinnému), aby podal návrh na zrušení rozhodčího nálezu. ✕

Rozhodce a rozhodčí soud

Obecně platí, že **rozhodcem neboli arbitrem** může být každý plně zletilý, svéprávný a bezúhonný člověk. Pro běžné rozhodčí řízení například mezi podnikateli není nutné, aby rozhodce měl právní vzdělání, spory ze spotřebitelských smluv smí ale rozhodovat pouze osoba, která je zapsána na seznamu rozhodců, který vede Ministerstvo spravedlnosti ČR. Aby se rozhodce na seznam dostal, musí být alespoň magistrem v právním oboru. Spotřebitelský rozhodce musí před zahájením projednávání sporu stranám sdělit, zda v posledních třech letech pro některou ze stran rozhodoval spor jako arbitr.

Stálý rozhodčí soud je instituce zřízená zákonem, která oproti samostatným rozhodcům a obchodním společnostem, které je sdružují, může vydat statut a řád, kterým řízení upravuje. Jeho činnost a organizace se moc neliší od normálního soudu. Spotřebitel se může setkat prakticky s jediným stálým rozhodčím soudem a tím je Rozhodčí soud při hospodářské a agrární komoře, který sídlí v Praze. Nikdo, kdo není rozhodčím soudem ze zákona, nesmí ve svém názvu používat označení, které by vyvolávalo klamný dojem, že se o takový soud jedná. Ještě před několika lety přitom bylo možné založit si společnost, která se jmenovala například Nejvyšší rozhodčí soud České republiky, s. r. o. To už dnes není možné.

VašeStížnosti.cz

Chcete-li se vyhnout řešení sporu u soudu, můžete využít službu **VašeStížnosti.cz**, která zprostředkovává dosažení dohody mezi spotřebiteli a podnikateli. Pokud máte problém s prodejcem zboží či poskytovatelem služeb, navštivte internetovou stránku www.vasestiznosti.cz, vložte svou stížnost a dTest k ní vypracuje stanovisko, které předá konkrétnímu podnikateli k vyřešení.

Test Sportovní kamery

Akční kamery už nejsou jen výsadou sportovců a milovníků adrenalinu. Díky širokým možnostem kreativního využití, klesajícím cenám a rozmachu sdílení videa na internetu si je oblíbili i mnozí amatérští filmaři a běžní uživatelé. Kvalitou obrazu se sice lepším klasickým kamerám nevyrovnají, vynahrazují to však svými malými rozměry, odolností či originální perspektivou a bezprostředností záznamu. Srovnali jsme 17 těchto všestranných přístrojů a výsledky potěší i ty, kteří nechtějí sahát příliš hluboko do kapsy.

Kvalita i za poloviční c

d dobrá rada

První příčku v našem testu obsadila sportovní kamera **Ricoh WG-M1** (dobře, 5850 Kč). Podobně jako řada dalších natáčí uspokojivě, oproti mnoha jiným však nabízí stabilizaci obrazu či barevný displej a vyniká velmi dobrou výdrží baterie. Obdobné možnosti a kvalitu za srovnatelnou cenu přináší **Kodak PixPro SP1** (dobře, 6000 Kč). Nejlepší video za příznivých světelných podmínek pořizují **GoPro Hero4 Black Edition** (dobře, 14 770 Kč), **GoPro Hero4 Silver Edition** (dobře, 12 010 Kč) a **Sony HDR-AS200V** (dobře, 8500 Kč). Jejich provozní doba je však pouze průměrná, v případě dražší GoPro dokonce podprůměrná. K dílčím nedostatkům kamer GoPro dále patří absence stabilizace obrazu, naopak výhodou je nejširší nabídka příslušenství k dokoupení či pokročilejší možnosti nastavení, u Silver Edition také integrovaný displej. Vyšší model GoPro, **Sony FDR-X1000V** (dobře, 12 690 Kč) a **Panasonic HX-A500** (dobře, 10 850 Kč) potěší náročnější plnohodnotným režimem záznamu v Ultra HD 4K.

Prvními uživateli sportovních kamer byli surfaři, cyklisti, snowboardisté a další příznivci venkovních sportů. Jejich srdce si získaly zejména svou praktičností, nenápadností či robustní konstrukcí schopnou ustát i extrémnější podmínky a drsnější zacházení. Jsou odolné vůči pádu a vodotěsné (ačkoliv většina jen ve speciálním pouzdru), díky sadě speciálních úchytků jdou navíc snadno připevnit na téměř jakýkoliv povrch. V závislosti na dostupném příslušenství je umístíte třeba na řídítka, helmu nebo vlastní tělo a při natáčení se o ně nemusíte vůbec starat. Obě ruce vám zůstanou volné a můžete se plně soustředit na svůj sportovní výkon nebo jinou činnost.

Od tradičních ručních kamer se liší nejen velikostí a konstrukcí, ale také řadou dalších specifik. Nemají například optický zoom a zpravidla u nich nenajdete ani pokročilejší obrazové funkce a nastavení. Mnoho modelů rovněž postrádá barevný displej. Ten však není tak nezbytný jako u klasické kamery, protože tu akční obvykle ne-

držíte před sebou, ale při natáčení je uchycená na jednom místě. Z hlediska obsluhy je přesto jasnou výhodou. Ačkoliv jsou displeje sportovních kamer poměrně malé a jejich využití omezené, možnost rychlé kontroly záběru nebo pořízeného videa je pořád lepší než nic. Některé modely jdou cestou kompromisu a mají pouze jednoduchý černobílý displej pro zobrazení základních informací o stavu kamery.

Většina přístrojů pak nepřítomnost či malou úhlopříčku displeje do jisté míry vyvažuje možností spárování s chytrým telefonem nebo tabletem. Mobil s nainstalovanou aplikací od výrobce můžete použít pro živý náhled obrazu, jako dálkový ovladač a také přes něj nahrávat videa a fotografie na internet. V jasné nevýhodě tak zůstávají zejména kamery, které nemají ani jednoduchý stavový displej, ani možnost spolupráce s mobilním zařízením. V našem výběru je takovým případem Contour Roam3.

Horší obraz než u ručních kamer

Jak jsme již zmínili v úvodu, od sportovních kamer nelze čekat stejně kvalitní obraz jako od větších ručních modelů. Pro účely pořizování autentických záznamů z neobvyklých perspektiv a jejich sdílení na internetu však kvalita videa obvykle zcela dostačuje. Natáčení venku na denním světle nedělá vážné problémy skoro žádnému přístroji a většina dokáže za vhodných podmínek pořídit poměrně působivá videa. Jejich poznávacím znakem je široký úhel záběru a více či méně patrný efekt rybího oka. Většina kamer dovoluje zvolit i menší šířku záběru nebo různou

Jak testujeme

podrobný postup testu sportovních kamer najdete na www.dtest.cz/kamery

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality sportovních kamer

video 21 %	
zvuk 8 %	
fotografie 4 %	
obsluha 17 %	
mobilita 17 %	
zkoušky odolnosti 17 %	
provozní doba 8 %	
vybavenost 8 %	

Velké rozdíly v provozní době

Dostatečným známkám za záznam pod umělým světlem se nevyhnuly ani dvě celkově nejlépe hodnocené kamery Ricoh WG-M1 a Kodak PixPro SP1. Kromě nepřírodních barev a přexponovaného obrazu na tom mělo podíl například nežádoucí kostičkování na hranách objektů či rušivé moaré. K nejlepšímu celkovému skóre jim tak kromě lepší obsluhy pomohla zejména delší provozní doba.

Kodak vydrží na jedno nabití natáčet nadprůměrné dvě hodiny a deset minut, Ricoh dokonce téměř tři hodiny. Naopak nejdražší GoPro Hero4 Black Edition se vybije už za krátkých 80 minut, tedy nejrychleji z vybraných modelů. Zajímavé je, že levná verze GoPro Hero má více než dvojnásobnou výdrž, což lze pravděpodobně přičíst méně výkonnému procesoru. Nejdelší provozní dobou tři a půl hodiny se pak pyšní Contour Roam3.

Pro úplnost dodejme, že na výdrž baterie má vliv zvolený režim záznamu a používané funkce. V tabulce uvádíme časy odpovídající nahrávání v režimu Full HD (pokud možno s frekvencí 60 snímků za sekundu) s vypnutou wi-fi.

Stabilizace obrazu často chybí

Účinná stabilizace obrazu vede ke klidnějšímu, méně se chvějícímu videu a je vhodná zejména při natáčení z ruky či obecně při kompenzaci méně dramatických otřesů. Většina sportovních kamer ji nenabízí, s výjimkou modelů Ricoh, Kodak a trojice Sony. Na silnější otřesy, ke kterým při řadě sportovních aktivit dochází, obvykle nestačí, její absence je tedy celkem pochopitelná a dají se nad ní přimhouřit oči. Roztřesený obraz lze ostatně považovat za jeden z poznávacích znaků sportovních kamer, který svým způsobem přispívá k autentičnosti záznamu. Přesto stabilizaci považujeme za přínos a její kvalitu při natáčení z ruky, nebo naopak její nepřítomnost, jsme promítli do hodnocení.

4K: Pozor na frekvenci snímků

Relativní novinkou na trhu jsou televizory a monitory s označením Ultra HD nebo 4K, které nabízejí čtyřnásobné rozlišení oproti standardnímu Full HD. Obsahu s takzvaným ultravysokým rozlišením se však až na výjimky stále příliš nedostává. Pokud obrazovku s logem Ultra HD vlastníte, možná vás zaujmou kamery, které tento nový for-

Držáky a příslušenství

Před nákupem si ověřte, jaké držáky a další příslušenství jsou dodávány v balení a jaké lze případně dále dokoupit. V závislosti na značce a modelu je na trhu k dispozici různě široká nabídka držáků například na řídítka nebo helmu, popruhy na hrud', psy či kočky, dále nalepovací nebo přísavné úchyty na rovné či zakřivené povrchy, čelenky, teleskopické tyče, klouby a tak dále.

Některé modely se prodávají ve více variantách s odlišným dodávaným příslušenstvím. Například kamery GoPro Surf Edition obsahují speciální držáky pro surfaře, zatímco Music Edition úchyty pro připevnění k hudebním nástrojům a snímání koncertů či párty. Modely Sony lze pořídit samostatně nebo také v sadě s dálkovým ovladačem s bezdrátovým displejem a páskem na paži. Kromě nabídky volitelných držáků pro různé situace, dálkových ovladačů nebo displejů se hodí také možnost dokoupit například extra baterii nebo různé adaptéry s dalšími konektory a podobně.

frekvenci snímků za sekundu včetně záznamu efektního zpomaleného videa, byť za cenu nižšího rozlišení.

Při natáčení v exteriéru si nejlépe vedly modely GoPro Hero4 a Sony HDR-AS200V. Nad ostatními kamerami vyčnívají svým přirozeně barevným a nadprůměrně detailním videem bez zjevných nedostatků, a v příslušné zkoušce si tak vysloužily dobré známky. U ostatních přístrojů více vynikly jisté nedokonalosti patrné zejména při srovnání s kvalitnějšími klasickými kamerami. Řeč je například o menší jemnosti zachycených detailů, nepřirozenější reprodukci barev a dalších dílčích obrazových vadách. Většinu modelů jsme proto udělovali uspokojivé známky.

Zatímco za příznivých světelných podmínek je kvalita videa navzdory zmíněným neduhům obvykle poměrně slušná, výkony v osvětleném interiéru nebo v šeru jsou v některých případech už o něco slabší. Horší hodnocení získaly jak levnější modely Denver AC-1300 a AC-5000W, GoPro Hero nebo Nilox Mini F, tak i poměrně drahé přístroje Drift Innovation Ghost-S a Nilox F-60 EVO.

mát podporují. Z námi testovaných jsou to modely GoPro Hero4, Panasonic HX-A500, Rollei 7S WiFi a Sony FDR-X1000V. Při výběru však buďte opatrní.

GoPro Silver Edition a Rollei v režimu 4K natácejí jen s frekvencí 15 snímků za sekundu, což za plnohodnotné Ultra HD považovat nelze. V praxi je takto nízká snímková frekvence jen stěží využitelná a jde spíše o marketingový chyták. Dostatečně plynulé video vyžaduje alespoň 24 snímků za sekundu (tedy tolik, jako má klasický film). Nižší frekvence vede k viditelnému „trhání“ obrazu, které je zvláště patrné u scén obsahujících pohyb. Přesně takový typ záběrů však budete sportovní kamerou točit nejčastěji. Reálně využitelný je tak u této dvojice spíše kompromisní režim 2,7K nabízející dvojnásobné rozlišení oproti Full HD.

Video pořízené v Ultra HD kvalitě je v porovnání s Full HD pochopitelně ostřejší a jemná kresba i míra zachycených detailů dokážou uchvátit. Pokud však Ultra HD televizor či monitor nemáte nebo překročíte určitou sledovací vzdálenost, naplno si toho stejně neužijete. Navíc je třeba brát v potaz i to, že video v rozlišení 4K zabere na paměťové kartě několikanásobně více prostoru než běžné vysoké rozlišení a zpracování záznamu klade vzhledem k většímu objemu dat výrazně vyšší nároky na výkon počítače. Ultra HD je zkrátka navzdory snahám výrobců zatím spíše jen zajímavost pro specifickou skupinu uživatelů a fanoušky nových technologií než něco, bez čeho byste nemohli žít. ✖

Potápěčské brýle s kamerou: dobrý nápad, kvalita však pokulhává

Splněný sen milovníků šnorchlování a potápění. Tak na první pohled působí sportovní kamera Liquid Image Hydra Series HD. Jde o potápěčské brýle s integrovanou kamerou v úrovni čela, vodotěsnou do hloubky 40 metrů. Tedy zdánlivě ideální nástroj pro snímání krás mořského dna z vlastního pohledu. Výsledky testu, které najdete v detailní

podobě na www.dtest.cz/kamery, ovšem ukazují, že ne vždy jde praktický koncept a kvalita ruku v ruce.

Kvalita videa byla hodnocena jako pouze dostatečná, a to i za příznivých světelných podmínek. Hydra Series HD natáčí s maximálním rozlišením 1280x720 pixelů, není to tedy Full HD kamera. Záznam přitom působí dojmem, jako by vznikl v ještě nižším rozlišení a do běžného HD byl následně přepočítán. Detailnost a ostrost videa je o poznání nižší než u ostatních testovaných modelů. Video je navíc i při natáčení ve dne přexponované a barevná reprodukce nepřírozená. Při slabším světle se pak zmíněné neduhy projeví ještě citelněji a přidá se k nim viditelný šum. Rovněž záznam zvuku je značně nekvalitní, ale to pod vodou přece jen nepředstavuje tak velký problém.

Celkově tak Liquid Image Hydra Series HD nelze doporučit a pokud chcete natáčet pod vodou, raději sáhněte po některé z lépe hodnocených sportovních kamer. Ostatně vodotěsné jsou všechny a některé i do větší hloubky než tento model.

Nejlepší klasické videokamery na www.dtest.cz

Pokud vybíráte klasickou ruční videokameru, zamiřte do naší aktualizované databáze na www.dtest.cz/kamery. Naleznete zde výsledky tří desítek přístrojů otestovaných v letech 2014 a 2015 i starších modelů. V tabulce nabízíme přehled deseti nejlepších kamer testovaných v uplynulém roce.

	cena (Kč)	hodnocení kvality	video	zvuk	obsluha
Sony FDR-AX100E	51 990	dobře (76 %)	++	+	+
Sony HDR-CX900E	39 200	dobře (75 %)	++	+	+
Sony HDR-PJ810E	22 990	dobře (74 %)	++	+	+
Sony FDR-AXP33	32 960	dobře (73 %)	++	+	+
Sony HDR-PJ620	15 490	dobře (68 %)	+	+	+
Sony HDR-PJ530E	13 989	dobře (68 %)	+	○	+
Panasonic HC-W850	17 240	dobře (67 %)	+	○	+
Sony HDR-CX405	6890	dobře (65 %)	+	+	+
Sony HDR-PJ410	9890	dobře (65 %)	+	+	+
Panasonic HC-V250	6990	dobře (64 %)	+	○	+

sportovní kamery

	Ricoh WG-M1	Kodak PixPro SP1	GoPro Hero4 Silver Edition	Sony FDR-X1000V	Sony HDR-AS200V	GoPro Hero4 Black Edition	Sony HDR-AZ1
průměrná cena (Kč)	5850	6000	12 010	12 690	8500	14 770	6690
hodnocení kvality	dobře 70 %	dobře 66 %	dobře 65 %	dobře 65 %	dobře 65 %	dobře 62 %	dobře 62 %
video	uspokojivě 45 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 42 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 42 %	uspokojivě 52 %
denní světlo	○	○	+	○	+	+	○
umělé světlo	—	—	○	○	○	○	○
nízké osvětlení	○	○	○	○	○	○	○
stabilizace obrazu	○	○	--	+	+	--	+
zvuk	uspokojivě 40 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 40 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 40 %	uspokojivě 50 %
fotografie	uspokojivě 45 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 40 %	dobře 60 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 40 %	uspokojivě 40 %
obsluha	uspokojivě 58 %	uspokojivě 44 %	uspokojivě 59 %	dostatečně 30 %	dostatečně 30 %	uspokojivě 47 %	dostatečně 30 %
návod k použití	○	○	++	--	--	++	--
natáčení / fotografování	+ / ++	○ / +	- / ++	○ / +	○ / +	- / ++	○ / +
displej / přehrávání na TV	○ / —	○ / --	○ / +	-- / --	-- / --	-- / —	-- / --
výměna paměťové karty / baterie	++ / ++	○ / ○	++ / ++	○ / ○	○ / ○	++ / ++	○ / ○
mobilita	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %
zkoušky odolnosti	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %
pádový test / test vodotěsnosti	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++
provozní doba	velmi dobře 94 %	dobře 66 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 50 %	dostatečně 33 %	uspokojivě 40 %
provozní doba (min)	170	130	100	110	105	80	90
vybavenost	uspokojivě 56 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 52 %

vybavení a technické parametry

rozměry: šířka x výška x délka (cm) ¹⁾	6,5 x 4,3 x 9	2 x 2,6 x 4,3	5,9 x 4,2 x 2,9	2,4 x 5,2 x 9	2,4 x 4,6 x 8,1	5,9 x 4 x 2,9	2,4 x 3,6 x 7,3
hmotnost kamery / s pouzdrům (g)	191 / x	181 / x	83 / 147	115 / 200	90 / 144	88 / 152	72 / 110
vodotěsnost kamery / s pouzdrům (m)	10 / x	10 / x	x / 40	x / 10	x / 5	x / 40	x / 5
max. rozlišení (pixely/snímky za sekundu)	1920x1080/30	1920x1080/30	3840x2160/15	3840x2160/30	1920x1080/60	3840x2160/30	1920x1080/60
max. datový tok (Mbit/s)	16,4	16,4	30,2	60	60	30,2	25,2
optický / digitální zoomfaktor	1 / 1	1 / 1	1 / 1	1 / 1	1 / 1	1 / 1	1 / 1
světelnost objektivu	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
nastavení vyvážení bílé	✓	✓	✓	x	x	✓	x
záznam zpomaleného videa	✓	✓	✓	x	x	✓	✓
barevný displej: úhlopříčka (mm) / dotykový	36 / x	37 / x	43 / ✓	x ²⁾ / x	x ²⁾ / x	x / x ²⁾	x ²⁾ / x
černobílý stavový displej	x	x	✓	✓	✓	✓	✓
dálkové ovládání / wi-fi / GPS	x / ✓ / x	x / ✓ / x	x ²⁾ / ✓ / x	x ²⁾ / ✓ / ✓	x ²⁾ / ✓ / ✓	x ²⁾ / ✓ / x	x ²⁾ / ✓ / x
aplikace pro chytré telefony či tablety	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
HDMI výstup / vstup pro mikrofon	✓ / x	✓ / x	✓ / x	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / x	x / x

klíč:

++	+	○	—	--
velmi dobře 100–80 %	dobře 79–60 %	uspokojivě 59–40 %	dostatečně 39–20 %	nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

¹⁾ rozměry bez pouzdra

²⁾ volitelné příslušenství

Panasonic HX-A500	Drift Innovation Ghost-S	GoPro Hero	Contour Roam3	SJCAM SJ4000 WiFi	Denver AC-5000W	Nilox Mini F	Rollei 7S WiFi	Nilox F-60 EVO	Denver AC-1300
10 850	9930	4020	5630	3360	2450	2870	7760	9790	1000
dobře 61 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 48 %
uspokojivě 42 %	dostatečně 20 %	dostatečně 35 %	dostatečně 36 %	dostatečně 34 %	dostatečně 29 %	dostatečně 34 %	dostatečně 37 %	dostatečně 25 %	nedostatečně 17 %
o	–	o	o	o	o	o	o	o	–
o	–	o	o	–	–	o	o	–	–
+	–	–	o	o	–	–	o	–	–
–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
dostatečně 30 %	nedostatečně 10 %	dostatečně 30 %	dostatečně 20 %	dostatečně 25 %	nedostatečně 10 %	nedostatečně 10 %	uspokojivě 40 %	dostatečně 30 %	dostatečně 20 %
uspokojivě 50 %	dobře 70 %	uspokojivě 40 %	uspokojivě 40 %	uspokojivě 40 %	dostatečně 30 %	uspokojivě 40 %	dostatečně 20 %	uspokojivě 45 %	dostatečně 25 %
dostatečně 39 %	uspokojivě 44 %	dostatečně 34 %	nedostatečně 17 %	dostatečně 36 %	dostatečně 30 %	uspokojivě 41 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 50 %	dostatečně 27 %
+	–	o	–	–	–	–	+	–	–
– / o	o / +	– / ++	– / –	– / +	o / o	– / +	o / +	o / ++	– / +
o / –	o / –	– / –	– / –	o / –	– / –	o / –	o / –	o / –	– / –
o / x	o / o	++ / x	o / x	++ / o	++ / ++	++ / x	++ / o	o / o	o / x
velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	uspokojivě 54 %	dostatečně 34 %	velmi dobře 100 %
velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %
++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++
dobře 60 %	dobře 76 %	velmi dobře 90 %	velmi dobře 100 %	dostatečně 33 %	dobře 70 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 53 %	dobře 60 %	dostatečně 34 %
120	145	165	210	80	135	100	110	120	80
dostatečně 36 %	uspokojivě 55 %	dostatečně 23 %	dostatečně 33 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 46 %	dostatečně 29 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 46 %	nedostatečně 17 %

2,9×5,8×1,3	10,7×3,3×5,3	6,7×7×4	3,4×5,5×10,1	5,9×4,1×3,1	6×3,9×3,1	5,9×4,3×3,1	6×4,4×4,6	6,1×4,4×4,8	2,3×3,2×5,5
183 / x	166 / x	111 / 111	155 / x	60 / 155	77 / 171	75 / 144	110 / 225	115 / 245	25 / 60
3 / x	3 / 60 ²¹	x / 40	10 / x	x / 30	x / 55	x / 10	x / 60	x / 100	x / 30
3840x2160/25	1920x1080/60	1920x1080/30	1920x1080/30	1920x1080/30	1920x1080/30	1920x1080/30	4096x2160/12	1920x1080/60	1280x720/30
25,2	24,8	15,2	15,8	30	12,7	30	60	30,4	9
1 / 1	1 / 10	1 / 1	1 / 1	1 / 4	1 / 1	1 / 8	1 / 10	1 / 10	1 / 1
2,8	5,0	2,8	2,8	1,7	2,8	2,9	2,7	2,7	3,2
✓	x	x	✓	x	x	x	x	x	x
✓	✓	x	✓	x	x	x	✓	✓	x
36 / x	46 / x	x / x	x / x	37 / x	x / x	50 / x	47 / x	50 / x	x / x
x	x	✓	x	x	✓	x	✓	✓	✓
x / ✓ / x	✓ / ✓ / x	x / x / x	x / x / x	x / ✓ / x	✓ / ✓ / x	✓ / x / x	x / ✓ / x	x / ✓ / x	x / x / x
✓	✓	x	x	✓	✓	x	✓	✓	x
x / x	✓ / ✓	x / x	x / x	✓ / x	✓ / ✓	x / x	✓ / x	✓ / x	x / x

 vítěz testu
 výhodný nákup

Ricoh WG-M1
dobře (70 %), 5850 Kč
příbalené držáky: nalepovací na helmu; vodotěsná do 10 m
+ uspokojivé video za denního a nižšího osvětlení; poměrně účinná stabilizace obrazu; displej; pohodlné ovládací prvky a celkově nadprůměrná obsluha; aplikace pro chytré telefony; provozní doba; vyjímatelná baterie
- podprůměrné video při umělému světle

Kodak PixPro SP1
dobře (66 %), 6000 Kč
příbalené držáky: rovný a zakřivený nalepovací, nalepovací na surf, na řídítka, na helmu, přísavka, popruh na hlavu, teleskopická tyč; vodotěsná do 10 m
+ uspokojivé video za denního a nižšího osvětlení; poměrně účinná stabilizace obrazu; lepší zvuk než většina modelů; displej; aplikace pro chytré telefony; provozní doba; vyjímatelná baterie
- podprůměrné video při umělému světle

GoPro Hero4 Silver Edition
dobře (65 %), 12 010 Kč
příbalené držáky: rovný a zakřivený nalepovací, vícesměrný otočný kloub; s příbaleným pouzdem vodotěsná do 40 m
+ dobré video za denního, uspokojivé za umělého a nižšího osvětlení; záznam v Ultra HD 4K a 2,7K; aplikace pro chytré telefony; dotykový displej; více možností ručního nastavení; volitelné dálkové ovládání nebo adaptér se vstupem pro mikrofon; vyjímatelná baterie
- Ultra HD 4K režim s omezeným počtem 15 snímků/s; nemá stabilizátor obrazu; průměrná provozní doba

Sony FDR-X1000V
dobře (65 %), 12 690 Kč
příbalené držáky: rovný a zakřivený nalepovací; s příbaleným pouzdem vodotěsná do 10 m
+ uspokojivá kvalita videa; záznam v Ultra HD 4K a 2,7K; dobrá stabilizace obrazu; lepší zvuk než u většiny modelů; aplikace pro chytré telefony; NFC pro snadné párování s mobilem; GPS; vstup pro mikrofon; volitelné dálkové ovládání s bezdrátovým displejem; vyjímatelná baterie
- průměrná provozní doba

Sony HDR-AS200V
dobře (65 %), 8500 Kč
příbalené držáky: rovný a zakřivený nalepovací, držák na stativ; s příbaleným pouzdem vodotěsná do 5 m
+ dobré video za denního, uspokojivé za umělého a nižšího osvětlení; dobrá stabilizace obrazu; lepší zvuk než u většiny modelů; aplikace pro chytré telefony; NFC pro snadné párování s mobilem; GPS; vstup pro mikrofon; volitelné dálkové ovládání s bezdrátovým displejem; vyjímatelná baterie
- průměrná provozní doba

GoPro Hero4 Black Edition
dobře (62 %), 14 770 Kč
příbalené držáky: rovný a zakřivený nalepovací, vícesměrný otočný kloub; s příbaleným pouzdem vodotěsná do 40 m
+ dobré video za denního, uspokojivé za umělého a nižšího osvětlení; záznam v Ultra HD 4K a 2,7K; aplikace pro chytré telefony; více možností ručního nastavení; volitelné dálkové ovládání, odnímatelný dotykový displej či adaptér se vstupem pro mikrofon; vyjímatelná baterie
- nemá stabilizátor obrazu; oproti levnější variantě Silver Edition nemá displej; podprůměrná provozní doba

Sony HDR-AZ1
dobře (62 %), 6690 Kč
příbalené držáky: rovný a zakřivený nalepovací, držák na stativ; s příbaleným pouzdem vodotěsná do 5 m
+ uspokojivá kvalita videa; dobrá stabilizace obrazu; lepší zvuk než většina modelů; aplikace pro chytré telefony; NFC pro snadné párování s mobilem; volitelné dálkové ovládání s bezdrátovým displejem; vyjímatelná baterie
- průměrná provozní doba; nemá HDMI výstup

Panasonic HX-A500
dobře (61 %), 10 850 Kč
příbalené držáky: náhlavní za ucho, pásek na paži pro hlavní jednotku s ovládacím; vodotěsná do 3 m
+ nositelná kamera vhodná pro záběry z vlastního pohledu; dobré video za slabšího, uspokojivé za denního a umělého osvětlení; záznam v Ultra HD 4K; automatické vyrovňování náklonu záběru; displej; aplikace pro chytré telefony
- nemá stabilizátor obrazu; nekvalitní zvuk; kabel k ovladači by mohl být delší; nemá HDMI výstup

Drift Innovation Ghost-S
uspokojivě (59 %), 9930 Kč
příbalené držáky: rovný a zakřivený nalepovací, na helmu; vodotěsná do 3 m (volitelné pouzdro do 60 m)
+ otočný objektiv; dobře fotí; displej; dálkové ovládání; aplikace pro chytré telefony; provozní doba; vyjímatelná baterie; vstup pro mikrofon
- podprůměrná kvalita videa; nemá stabilizátor obrazu; nedostatečná kvalita zvuku

GoPro Hero
uspokojivě (59 %), 4020 Kč
příbalené držáky: rovný a zakřivený nalepovací; rychloodepínací přezka; integrované pouzdro vodotěsné do 40 m
+ uspokojivé video při denním a umělém světle; provozní doba
- podprůměrné video při nižším osvětlení; nemá stabilizátor obrazu; nekvalitní zvuk; nemá HDMI výstup; omezená výbava a funkce

Contour Roam3
uspokojivě (58 %), 5630 Kč
příbalené držáky: rotační na rovný povrch, profilový; vodotěsná do 10 m
+ uspokojivá kvalita videa; otočný objektiv; provozní doba; laserový zaměřovač pro usnadnění komponování
- nemá stabilizátor obrazu; nekvalitní zvuk; obsluha; nemá ani základní černobílý displej, ani aplikaci pro chytré telefony; nemá HDMI výstup

SJCAM SJ4000 WiFi
uspokojivě (57 %), 3360 Kč
příbalené držáky: nalepovací na helmu, na řídítka, na pásek, popruhy se suchým zipem, popruhy se zadrhovákem, adaptér pro připojení k dalšímu příslušenství; s příbaleným pouzdem vodotěsná do 30 m
+ uspokojivé video za denního a nižšího osvětlení; displej; aplikace pro chytré telefony; vyjímatelná baterie
- podprůměrné video při umělém osvětlení; nepřiliš kvalitní a účinná stabilizace obrazu; nekvalitní zvuk; podprůměrná provozní doba

Denver AC-5000W
uspokojivě (56 %), 2450 Kč
příbalené držáky: na kolo, na helmu, přísavka; s příbaleným pouzdem vodotěsná do 55 m
+ uspokojivé video za denního světla; provozní doba; dálkové ovládání; aplikace pro chytré telefony; vstup pro mikrofon; vyjímatelná baterie
- podprůměrné video při umělém a nižším osvětlení; nemá stabilizátor obrazu; nedostatečná kvalita zvuku; nekvalitní fotky

Nilox Mini F
uspokojivě (56 %), 2870 Kč
příbalené držáky: rovný a zakřivený nalepovací; s příbaleným pouzdem vodotěsná do 10 m
+ uspokojivé video za denního a umělého osvětlení; displej; dálkové ovládání
- podprůměrné video při nižším osvětlení; nemá stabilizátor obrazu; nedostatečná kvalita zvuku; průměrná provozní doba; nemá HDMI výstup

Rollei 7S WiFi
uspokojivě (55 %), 7760 Kč
příbalené držáky: standardní, 2pinový, rovný a zakřivený nalepovací; s příbaleným pouzdem vodotěsná do 60 m
+ uspokojivá kvalita videa; záznam v Ultra HD 4K a 2,7K; odnímatelný displej; aplikace pro chytré telefony; vyjímatelná baterie
- Ultra HD 4K režim s omezeným počtem 15 snímků/s; nemá stabilizátor obrazu; nekvalitní fotky; podprůměrná provozní doba; v pouzdu oproti jiným modelům těžší a méně skladná

Nilox F-60 EVO
uspokojivě (49 %), 9790 Kč
příbalené držáky: rovný a zakřivený nalepovací, držák pro pouzdro; s příbaleným pouzdem vodotěsná do 100 m
+ uspokojivé video při denním světle; displej; aplikace pro chytré telefony; příbalený externí mikrofon; vyjímatelná baterie
- podprůměrné video při umělém a nižším osvětlení; nemá stabilizátor obrazu; nekvalitní zvuk; v pouzdu oproti jiným modelům těžší a těžkopádnější; po uzavření do pouzdra není přístup ke všem ovládacím prvkům; nekvalitní gumové krytky konektorů snadno odpadávají

Denver AC-1300
uspokojivě (48 %), 1000 Kč
příbalené držáky: na kolo, na helmu; s příbaleným pouzdem vodotěsná do 30 m
+ cena
- podprůměrné video za denního a nižšího světla, nedostatečné při umělém osvětlení; není Full HD; nemá stabilizátor obrazu; nekvalitní zvuk; nekvalitní fotky; podprůměrná provozní doba; nemá HDMI výstup; omezená výbava a funkce

★ vítěz testu
⊕ výhodný nákup

Mobilní tarify: Jen menší vánek změn

© Wrangler / Fotolia

Nabídky mobilních operátorů se mění relativně často, proto se jejich srovnání věnujeme pravidelně. Poslední jsme publikovali loni v říjnu. Na první pohled se tabulky při vzájemném porovnání až tak neliší, na ten druhý jsou ale zajímavé změny na předních pozicích. Především náruživě volající jedinci uvítají poměrně výrazné posuny na čele tabulek, kde došlo ke zlevnění. Má to však svá ale.

Prvním úskalím je, že naše tabulky ani srovnávač nemohou postihnout individuální nabídky operátorů, které si dokážete sami vyhádat na lince. Ano, retenční nabídky nezmizely, i když se tak společnosti rády tváří. Pro operátora je nejdražší budování sítě, její samotné vytěžování už tak nákladné

není. Alespoň teoreticky je tak rád za každou korunu, kterou mu za využití již postavené sítě zaplatíte. Pokud mu utečete ke konkurenci, zůstane mu po vás jenom volná kapacita a z té nemá ani tu zmiňovanou korunu.

Druhým úskalím, na které budete narážet stále častěji, jsou omezení u virtuálních operátorů, co se rychlosti datových přenosů týče. Třem velkým hráčům se totiž nechce příliš dělit o nejrychlejší datovou síť LTE. Samotné velkoobchodní ceny sahají do milionů a podle vyjádření „virtuálů“ si to nejen nemohou dovolit (často jde o fyzické osoby s omezeným kapitálem), ale relevantní ceny by jim nezaplatili ani zákazníci.

Do jejich vyjednávání se opakovaně vložil Český telekomunikační úřad, na výsledek si ale budeme muset počkat. Pokud skutečně

prahnete po rychlých přenosech, které si leckdy nezdají s pevným internetovým připojením, do značné míry budete zatím odkázáni na tzv. velkou trojici.

LTE? Solidní pokrytí, i když...

Rychlá síť je hitem poslední doby. Během uplynulých dvanácti měsíců se rozšířilo pokrytí a také nabídka telefonů, které ho umějí využít. Velkou výhodou není jen rychlost přenosu dat, ale také rychlost odezvy, laicky řečeno, jak rychle telefon posílá požadavky a jak rychle síť odpovídá. To se hodí třeba při prohlížení webových stránek.

Operátoři by do konce roku rádi pokryli naprostou většinu populace a právě slovíčko „populace“ je klíčové. Nejde totiž o pokrytí území. LTE stále bude doménou měst, i když už nepůjde jen o velké aglomerace. V zapadlých vískách a především na cestách neobydlenou krajinou si v nejbližší budoucnosti musíte vystačit s klasickým 3G či dokonce 2G.

Podle vyjádření operátorů se teď čeká, jak na nabídku zareagují zákazníci. Ačkoliv píšeme, že se rychle šíří nabídka telefonů s podporou LTE, má je stále minorita uživatelů. Například T-Mobile v dubnu hlásil, že se do této sítě připojuje jen sedm procent z celkového množství přístrojů. Přinejmenším donedávna totiž modul pro příjem tohoto signálu obsahovaly spíše telefony vyšší střední třídy. I když se to mění, LTE pravděpodobně

nebude hlavním motivem, proč by chtěl běžný uživatel změnit telefon za nový. Proto se bude čekat, až staré přístroje doslouží.

Pokud váš telefon zrovna dosluhuje nebo po rychlém internetu prahnete, dejte si pozor na konkrétní frekvence, na kterých váš operátor LTE provozuje. V Evropě se používá standard FDD LTE. V tom může být zakopaný „čínský pes“. Ačkoliv čínské smartphony už dávno nejsou plastovými krabičkami a mohou předčít i známé značky s nepoměrně vyšší cenou, liší se právě v používaných frekvencích a s čínským standardem TDD LTE si v Evropě „nesosnete“.

Vysvětlivky:

- ¹⁾ jistina 50 Kč (nevrací se při přechodu k jinému operátorovi)
- ²⁾ nová SIM 100 Kč
- ³⁾ zaslání SIM 99 Kč, přidělení čísla ze sítě Fayn 49 Kč
- ⁴⁾ nová SIM a zaslání 178 Kč
- ⁵⁾ zaslání SIM 100 Kč
- ⁶⁾ Pro zákazníky ČEZ jsou SMS v síti zdarma.
- ⁷⁾ SIM karta 200 Kč s přednabí-
tým kreditem 150 Kč
- ⁸⁾ SIM karta Micro a Standard
84 Kč, Nano 108 Kč
- ⁹⁾ nová SIM a zaslání 150 Kč
- ¹⁰⁾ nová SIM s novým číslem
a zaslání 150 Kč, SIM s přenosem
čísla a zaslání 210 Kč
- ¹¹⁾ aktivace a doručení SIM 99 Kč
- ¹²⁾ pro odběratele energií od PRE
sleva 100 Kč

Naši telefonisté provolají a „SMSkují“ z 20 % do vlastní sítě, zbytek do jiných. Požadují vždy minimálně minuty, SMS a data uvedená v záhlaví každé tabulky. Za případné bonusy navíc jsou rádi, ale umístění tarifu či karty to v tabulce nepomůže. Jestliže jim základní tarif nestačí, jsou dokoupené balíčky uvedené přímo v názvu. Do poznámek jsou zahrnuty pouze nevyhnutelné dodatečné náklady. Ceny jsou uváděny vč. tarifkace, tzn. skrytého předražení v důsledku účtování hovorného po delších úsecích než po vteřinách. Každý operátor je v každé tabulce zastoupen jen s jednou, nejvýhodnější nabídkou. Pro detailní přehled a srovnání doporučujeme navštívit webový kalkulačtor na www.dtest.cz.

www.dtest.cz/tarify

název	operátor	sít	typ	celkové náklady vč. tarifkace měsíčně (Kč)	minuta volání do cizí / vlastní sítě (Kč)	SMS / MMS (Kč)
tarify pro málo volající (měsíčně 60 minut, 50 SMS, žádná data)						
+4U Bone + 40 SMS do ostatních sítí	Plus4U Mobile	T-Mobile	tarif bez závazků	123	1,21 / 0,50	1,21 / 3,49
Odorik (útrata min. 100 Kč) ¹⁾	Odorik.cz	T-Mobile	předplacená karta	135	1,49 / 0,59	1,25 / 3,50
Předplacená karta Jednička	One Mobile	T-Mobile	předplacená karta	149	1,50 / 1	1 / 5
Q60 + MIN Q100 ²⁾	Connectica	Vodafone	tarif bez závazků	155	1,69	1,39 / 5
Sky 100	Skyfone	Vodafone	tarif bez závazků	159	1,60	1,25 / 4,95
fayn MEDIUM ³⁾	Fayn	Vodafone	tarif bez závazků	164	1,39	1,19 / 4,99
Home	3ton	T-Mobile	předplacená karta	164	1,70 / 1	1,50 / 4,90
Solutus ⁴⁾	Voocall	T-Mobile	tarif bez závazků	164	1,49 / 0,59	1,25 / 3,50
Občas brnknu ⁵⁾	BrnkačkaTEL	T-Mobile	tarif, 12 měsíců	165	1,50 / 0,50	1,50 / 4
Platím, jak volám + Volám málo, Píšu málo	Mobil od ČEZ	O2	tarif bez závazků	165	2,20 / 0	1,20 ⁶⁾ / 5

tarify pro středně volající (měsíčně 120 minut, 100 SMS, 250 MB dat)						
Q60 + MIN 100 ²⁾	Connectica	Vodafone	tarif bez závazků	200	1,69	1,39 / 5
Chytrá lama + BONUS + + Internet v mobilu 150 MB + 50 SMS	Lama mobile	Vodafone	tarif bez závazků	338	1,50	1,50 / 5
+4U Bone + 300 MB FUP	Plus4U Mobile	T-Mobile	tarif bez závazků	374	1,21 / 0,50	1,21 / 3,49
Klasik 300 Kč + 50 min. + + odměna 300 MB FUP ⁷⁾	Datelmobil	T-Mobile	tarif bez závazků	387	2	1,50 / 5
Sólo 150 + Internet na měsíc 300 MB	Aqua mobil	Vodafone	tarif bez závazků	388	1,60 / 0,70	1,20 / 4,80
Twist Naším+ + TWIST na měsíc	T-Mobile	T-Mobile	předplacená karta	389	3,50	1,50 / 4,90
Q150 + Internet na měsíc 300 MB	Žlutá simka	Vodafone	tarif bez závazků	391	1,65	1,25 / 4,95
Sky Data 300 + 100 minut + 100 SMS	Skyfone	Vodafone	tarif bez závazků	403	1,60	1,25 / 4,95
T299 ⁸⁾	Fortech	T-Mobile	předplacená karta	404	1,49	1,49 / 4,50
Xlarge ⁹⁾	Fast Mobile	T-Mobile	tarif bez závazků	404	1,49	1,49 / 4,50

tarify pro více volající (měsíčně 200 minut, 200 SMS, 500 MB dat)						
Q60 + SMS 100 + MIN 200 ²⁾	Connectica	Vodafone	tarif bez závazků	360	1,69	1,39 / 5
MobilCall NoLimit /V 600 MB	Dragon Internet	T-Mobile	tarif bez závazků	449	0	0 / 4,54
L-Tel VPN Volám+ + IVM 500 MB ¹⁰⁾	L-Tel	T-Mobile	tarif bez závazků	585	1,25 / 0	1,20 / 4
Large + Hlasový flat pro volání v síti ⁸⁾	Fast Mobile	T-Mobile	tarif bez závazků	597	1,49	1,49 / 4,50
+4U Well Done + 600 MB FUP	Plus4U Mobile	T-Mobile	tarif bez závazků	598	1 / 0	1,21 / 3,49
CallPro 200 + Internet 500 MB	Aqua mobil	Vodafone	tarif bez závazků	633	1,80 / 1	1,40 / 5
Smart 250 + Zvětšení datového balíčku Smart	Vodafone	Vodafone	tarif, 24 měsíců	648	3,49	0 / 4,54
fayn ULTRA + Mobilní internet 500 MB ⁴⁾	Fayn	Vodafone	tarif bez závazků	665	0,98 / 0,48	0,98 / 4,99
Sky Data 600 + 200 minut + 100 SMS	Skyfone	Vodafone	tarif bez závazků	665	1,60	1,25 / 4,95
Q DATA 600 + 200 minut + 100 SMS	Žlutá simka	Vodafone	tarif bez závazků	666	1,65	1,25 / 4,95

tarify pro náruživé volající (měsíčně 600 minut, 400 SMS, 2 000 MB dat)						
MobilCall NoLimit /V 4 GB	Dragon Internet	T-Mobile	tarif bez závazků	599	0	0 / 4,54
Red LTE	Vodafone	Vodafone	tarif, 24 měsíců	847	0	0 / 4,54
FREE CZ + FUP 500 ¹¹⁾	O2	O2	tarif, 24 měsíců	848	0	0 / 5,60
PRE Aktiv	PREmobil	T-Mobile	tarif bez závazků	990 ¹²⁾	0	0 / 5
Mobil.cz Bez limitu	Mobil.cz	T-Mobile	tarif bez závazků	999	0	0 / 5
S námi bez hranic	T-Mobile	T-Mobile	tarif, 24 měsíců	999	0	0 / 4,90
Neomezený ONE + Internet 1000 MB	One Mobile	T-Mobile	tarif bez závazků	1048	0	0 / 5
Free ⁸⁾	Fast Mobile	T-Mobile	tarif bez závazků	1158	0	0 / 4,10
Q150 + SMS Q100 + MIN 200 ²⁾	Connectica	Vodafone	tarif bez závazků	1212	1,69	1,39 / 5
Platím, jak volám + Žiju online ⁵⁾	Mobil od ČEZ	O2	tarif bez závazků	1390	2,20 / 0	1,20 / 5

Data platná k 20. 4. 2015

Dále řešte konkrétní kmitočtová pásma. Ani popis FDD LTE není stoprocentní zárukou. Zatímco ve světě se používají hlavně kmitočty 1800 a 2100 MHz, u nás můžete narazit i na 800 a 900 MHz. Zvlášť Vodafone 900 MHz pro LTE využívá rád, ale tato frekvence mnoha alternativním značkám chybí. Prodejci mobilů to rádi opomíjejí zmínit, dokonce i u velkých obchodů narazíte na obecný popis „LTE podporováno“ a po zasunutí SIM zjistíte, že jste na staré dobré 3G síti, protože kolem vás proudí jen nekompatibilní „devítistovka“.

U klasických výrobců mobilů, kteří se orientují hlavně na Evropu a Ameriku, na tento neduh narazíte v minimální míře. Pokud uvádějí LTE, v drtivé většině podporují všechny čtyři důležité frekvence.

Kartu, nebo tarif?

Doby, kdy jste řešili, jestli půjdete do paušálu nebo do předplacené karty, pomalu odeznívají. Naprostá většina tarifů v našem testu je nepodmíněná, kdysi běžnou dvouletou lhůtu vystřídaly tarify bez závazků. Výjimkou jsou velcí operátoři, kteří zpravidla nabídnou dvě varianty. Uvážete-li se na nějakou dobu, dají vám na paušál slevu a jednou za čas nabídnou dotovaný telefon.

I v tom je vidět mírný posun. Dříve se dotované telefony často nevyplatily, a pokud jste sháněli přístroj ve specializovaném obchodě, dostali jste ho paradoxně levněji, než vycházela doto-

vaná cena operátora. Dnes se o dotovaném přístroji vyplatí uvažovat, zvlášť pokud sáhnete po některém z vyšších tarifů.

Stále ale pamatujte, že nabízí-li alternativní operátor totožný tarif bez telefonu a bez závazku, musí být sleva na telefon u velké operátorské trojice opravdu výrazná, aby vynahradila vyšší paušál, který budete platit celých 24 měsíců. Samozřejmě přičtete riziko, že na trhu vypukne další konkurenční bitva a vy budete jen smutně přihlížet, nebo za předčasný odchod, respektive porušení smlouvy, dostanete pokutu.

Předplacené karty stále nabízejí určité výhody. Pomineme-li částečnou anonymitu, jde především o účtování skutečně provolaného času. Jezdíte-li třeba často do zahraničí na delší dobu, má předplacená karta nespornou výhodu v tom, že pokud se nepoužívá, nic nestojí. Tedy pokud operátor nenastaví podmínku minimálního užití za určitý čas. V tu chvíli už se pohybujete na hraně tarifu nehledě na název „karetní“ nabídky.

Zvýhodněné nabídky

V našem testu jsme nastavili, stejně jako minule, poměrně malou část minut a zpráv v rámci vlastní sítě. Použili jsme pětinu pro obojí. Pokud však například s celou rodinou využíváte stejnou síť, ceny se mohou výrazně měnit a pro konkrétnější porovnání dle vašich individuálních potřeb proto doporučujeme navští-

© kinokostudio / Fotolia

vit náš webový srovnávač na www.dtest.cz/tarify.

Stejně tak obecná tabulka nezahrnuje speciální nabídky určené studentům, seniorům, invalidům, členům různých klubů, nabídky velkým zaměstnavatelům, skupinám volajících a podobně. Čím dál běžnější jsou rodné balíčky, kdy za jeden paušál získáte několik čísel, která si vzájemně volají zdarma a minuty mimo rodinu se počítají na jeden účet. Cena je nižší o desítky procent a měníte-li právě operátora, zamyslete se, zda by se nevyplatilo takové nabídky využít.

Upozorníme, že i toho se dotkla změna v tabulkách. Vyřadili jsme tarify zákaznických klubů či omezené věkem a podobně, aby porovnání bylo platné pro všechny čtenáře. Patříte-li však do skupiny, která bývá zvýhodněna, dTest vás na holičkách nenechá. Na webu si rozklikněte pokročilé filtry v záhlaví kalkulačky a použijte výběr specializovaných nabídek. ✕

Tak trochu skryté poplatky (a pokuty)

Při procházení tabulek neopomíjejte poznámky. Právě v nich jsou zahrnuty nevyhnutelné náklady, které se s konkrétní volbou pojí. Nezřídka zaplatíte stokrát a více za doručení karty, přičemž chybí volba osobního vyzvednutí zdarma. Další operátoři si účtují poplatky za aktivaci karty, přenos čísla k sobě nebo odnos do jiné sítě. Odcházíte-li jinam, zvlášť pokud to bude po krátké době, mnohdy také propadne vratná jistina.

Podobné poplatky nemůžeme schvalovat. Zejména pokud přilíží netelefonujete a vystačíte si s málem, mohou takové sazby nezahrnuté v běžném paušálu tvořit nemalou část výdajů. To vás bude demotivovat od případného přechodu k lepší nabídce. V podstatě se jedná o závazek, ačkoliv jde na první pohled o tarif bez závazků.

V horším případě se pak poplatky přesouvají do nejrušnějších pokut, s jejichž inkasováním operátor dopředu počítá. Ruku na srdce, kdo z vás nikdy nezaplatil fakturu o den později? Zatímco platební (ne)morálku Čechů řada společností přechází a první dny prodlevy neřeší, jinde přistane tučná pokuta či zpoplatněná upomínka hned po půlnoci. I když nejde o riziko svým dopadem srovnatelné třeba s poskytovateli žraločích úvěrů, podmínky vybraného operátora si přečtěte bedlivě. Předědte nepříjemným překvapením ve vyúčtování.

Hledáte informace?

**Přehled vybraných testů
z posledních let.
Výsledky všech testů
a další informace najdete
na www.dtest.cz.**

Auto + doprava

Bezpečnost automobilů	1/15
GPS navigace	1/14; 1/15
Letní pneumatiky	4/14; 3/15
Zimní pneumatiky	10/13; 10/14

Děti

Autosedačky	11/13; 6/14
Dětské bezpečnostní zábrany	3/15
Dětské nosiče (klokanky)	3/14
Dětské vozíky za kola	7/13
Kočárky	12/13; 11/14
Opalovací přípravky pro děti	7/14
Škodlivé látky ve výrobcích pro děti	2/15

Domácnost

Detektory kouře	12/13
Digestoře	11/14
Domácí pekárny	9/14
Chladničky	6/12; 12/14
Kávovary	12/13; 12/14
Kuchařské nože	1/15
Kuchyňské roboty	5/13
Mikrovlnné trouby	1/13; 5/14
Myčky nádobí	5/14; 10/14
Odstraňovače skvrn	8/13
Prací prostředky	10/13; 7/14
Prací prostředky alternativní	3/13
Pračky	4/14; 9/14
Pyrolytické trouby	11/13
Robotické vysavače	3/14
Rychlovarné konvice	4/13
Ruční šlehače	2/15
Stolní mixéry	1/14
Sušičky prádla	8/14
Topinkovače	2/14
Týčové mixéry	4/15
Vysavače	6/13; 8/14
Zdroje světla	8/13; 10/14
Zmrzlinovače	7/14
Žehličky	6/14; 3/15

Obraz + zvuk

AV receivery	2/14
Baterie	6/14
Bezdrátové a dokovací reproduktory	4/15
Bezdrátové headsety	8/12
Blu-ray přehrávače	9/12
Domácí kino	12/12
Fotoaparáty	7/14; 2/15
Hi-fi systémy	1/14
Projektory	8/14
Sluchátka	10/14
Soundbary	1/15
Sportovní kamery	6/13; 9/14
Televizory	3/14; 12/14

Telefony + počítače

Bezpečnostní aplikace	8/13
Mobilní telefony	11/13; 11/14
Navigace pro mobily	8/14
Ochrana počítače	4/15
Přepětové ochrany	7/13
Tablety	12/13; 12/14
3D tiskárna	8/13
Tiskárny	5/14; 3/15

Sport + hobby

Běžecské bundy	10/12
Běžecské kalhoty	9/14
Běžecské ponožky	9/13
Cyklistické přilby	5/14
Elektrické vertikutátory	2/13
Chytré náramky	2/15
Kotoučové pily	5/13
Lyžařské přilby	1/13
Přilepkové a aku vrtačky	2/14
Řetězové pily	9/13
Sekačky benzinové	3/13
Sekačky elektrické	3/12
Sekačky robotické	4/14
Trekingová obuv	8/12
Zahradní pilky	2/13
Zámky na kolo	5/13

Zdraví + kosmetika

BB krémy	11/14
Elektrické zubní kartáčky	1/14
Holicí strojků a holítka	11/13
Krémy proti vráskám	6/14
Mezizubní péče	11/12
Opalovací přípravky	7/12; 7/13
Sílonky	10/13
Spodní prádlo	5/12
Šampony pro barvené vlasy	6/12

Jídlo + pití

Citróny, limetky, máta	8/13
Černý čaj	9/12
Čokolády	7/12
Hořčice	4/14
Hořické trubičky a oplatky	1/14
Jablečné džusy a mošty	10/14
Jahodové džemy	6/14
Jedlé tuky	11/13
Jogurty jahodové	9/13
Káva instantní, mletá	10/11; 1/13
Kávové kapsle	12/14
Kysané a sterilované zelí	2/13
Ledové čaje	8/14
Listová těsta	9/14
Lovecké salámy	3/15
Majonézy	12/12
Med	5/12
Mletá masa	2/15
Mléko	3/14
Mykotoxiny v pivu	5/13
Mykotoxiny v rozinkách a arašídech	12/13
Olivové oleje	10/12
Párky vídeňské	4/13

Poličan krájený	7/13
Rostlinné roztíratelné tuky	4/15
Rybí filety a filé	11/12
Slunečnicové oleje	11/14
Smetany	3/12; 2/14
Špagety	7/14
Špekáčky	5/14
Tavené sýry	3/13
Vanilkový a vanilinový cukr	4/14
Veje (čerstvá)	6/13
Vepřová šunka dušená	10/13
Zelené čaje	1/15

Právo + finance

Aukční portály	12/13
Běžné účty	5/14
Cestovní pojištění	6/14
Cestovní smlouvy	5/14
Daně	1/15
Dětské účty	7/14
Dovolená bez zájezdu	8/14
Exekuce	4/15
Hypotéky	3/15
Investice a poplatky	9/14
Mobilní tarify	10/14
Náhrada újmy a škody	11/14
Nákup na internetu	4/14; 12/14
Nechtěné dárky	1/15
Nový občanský zákoník	1/14
Pojištění nemovitosti	4/14
Pojištění odpovědnosti	11/14
Pojištění schopnosti splácet	2/15
Povinné ručení	2/14
Prodej a nákup použité věci	3/15
Přenesení telefonního čísla	2/13
Převzít či nepřevzít?	10/13
Reklamace služeb	7/14; 10/14
Reklamace zájezdu	6/14
Smlouva o dílo	3/14
Smlouvy s operátory	9/14
Spotřebitelské úvěry	12/14
Spořicí účty	8/14
Úpadek cestovní kanceláře	8/13
Záruka a NOZ	2/14
Zdravotní pojištění	4/15
Ztráta radosti z dovolené	9/13
Životní pojištění	5/13

Předplatte si dTest a ušetříte

Výsledky testů a spousta užitečných informací každý měsíc ve vaší schránce a denně na www.dtest.cz.

**Roční předplatné časopisu dTest
v ČR: 849 Kč**

**Roční předplatné časopisu dTest
v SR: 34,90 EUR**

Cena zahrnuje:

- 12 vydání časopisu
 - **zdarma** roční přístup do online databáze více než 12 000 výrobků otestovaných od roku 2005
 - přístup k výsledkům testů v mobilní aplikaci dTest
 - speciální poradenskou linku s přednostním servisem
 - **zdarma bonus** v podobě praktické brožury vzorů pro řešení spotřebitelských problémů podle nového občanského zákoníku v hodnotě 200 Kč
- Pro srovnání: Ve stánkovém prodeji stojí 12 vydání časopisu dTest 1068 Kč bez přístupu do online databáze a dalších výše uvedených předplatitelských výhod.*

Jak předplatné objednat?

Nabízíme několik možností:

- **elektronicky:** vyplněním objednávky na www.dtest.cz/predplatne nebo www.dtest.sk/predplatne
 - **telefonicky:** na čísle 241 404 922
 - zasláním SMS na číslo 604 556 874 ve formátu: dtest jméno příjmení ulice číslo popisné PSČ obec e-mail
 - výsledky jednotlivých testů lze zaplatit kartou nebo přes SMS; informace u jednotlivých testů na www.dtest.cz/
- www.dtest.sk

dTest: Jinak než ostatní

Objektivně, nezávisle, bez reklam

Testuje se v laboratořích, ne v redakci

- Naši redaktori osobně netestují žádné výrobky ani potraviny. Pro tyto účely využíváme profesionální laboratoře vybavené potřebnými technologiemi a zkušenostmi.
- Specializované laboratoře nám poskytují odborné zázemí a know-how. Při vyhodnocování výsledků si na pomoc bereme normy, zkušenosti laboratoří, očekávání spotřebitelů, ale i selský rozum.
- Jména laboratoří nezveřejňujeme, chráníme tak jejich nezávislost. Před zavedením tohoto pravidla bývaly laboratoře v některých případech vystaveny tlaku ze strany výrobců, kteří u nich mohou také zadávat zakázky.

Výrobci nemají žádnou možnost ovlivnit výsledky našich testů

- Vzhledem k tomu, že nejsme klasickým časopisem, ve kterém může i polovinu obsahu tvořit reklama, výrobci na nás nemohou vyvíjet tlak v podobě hrozby ukončení inzerce. Ta je hlavním zdrojem financí pro provoz běžných médií.
- Při nákupu výrobků do testu postupujeme jako běžný spotřebitel. Výrobky nakupujeme anonymně v maloobchodní síti, nikdy je nepřijímáme od výrobců.
- Výběr výrobků vychází z pečlivého průzkumu trhu u nás i v dalších státech, kde působí spotřebitelské organizace účastníci se daného testu.

Využíváme mezinárodní spolupráce a zkušeností našich partnerů

- dTest je jediným českým členem mezinárodní organizace zastřešující nezávislé testování pro spotřebitele (International Consumer Research & Testing).
- Zkušenosti desítek spotřebitelských organizací po celém světě jsou nejlepším předpokladem pro vytvoření optimálních podmínek pro testování.
- Díky dlouholeté praxi a mezinárodní spolupráci s jasně danými pravidly je zajištěno, že v testech se pracuje s relevantními daty, objektivními postupy a reálnými potřebami spotřebitelů.

Více o fungování dTestu najdete na

www.dtest.cz/onas

Nahlédnutí do dTestu 6–2015

© Andrzej Włodarc / Fotolia

Balené chleby

Podle nejrůznějších názvů se může zdát, že co chléb, to uni-kát. My jsme otestovali, zda se balené chleby liší obsahem nežádoucího akrylamidu, který vzniká při jejich pečení, a mykotoxinů, které produkují plísňně napadající obilí.

GPS navigace

Testy navigací vám nabízíme pravidelně, ať už se jedná o klasické přístroje do auta či aplikace pro chytré mobily. Tentokrát jsme však zaměřili jinak – do segmentu odolných outdoorových přístrojů určených pro sport a volný čas.

Repelenty

Trpěliví dobrovolníci, kteří byli ochotni dát své tělo všanc stovkám komárů, pro vás otestovali účinnost repelentů. Při zkouškách v laboratoři nás zase zajímalo jejich složení. Výsledky tohoto užitečného testu přineseme v příštím vydání.

Mobily

Během dubna se i u nás začal prodávat nový Samsung Galaxy S6. Reklamy hovoří o nejlepším telefonu na trhu, my přineseme odpověď na to, zda tomu tak opravdu je. Těšit se však můžete i na výsledky nových modelů dalších značek.

změna vyhrazena

© samerstock / Fotolia

3 důvody, proč si předplatit dTest

1. Peníze vložené do předplatného se vám mohou vrátit už během jediného nákupu. Naše nezávislé testy ukazují, že dražší výrobky nemusí být lepší než levnější konkurence. S dTestem efektivně nakoupíte a ušetříte.

2. Jako předplatitelé získáváte zdarma přístup do unikátní databáze tisíců testů na našich webových stránkách www.dtest.cz.

3. Praktické dárky, které dostávají naši předplatitelé, potěší a usnadní život.

Předplatné objednávejte na www.dtest.cz/predplatne nebo na telefonním čísle **241 404 922**.